KLASİK DÜNYA EDEBİYATI
Öykü

Oscar Wilde
NAR EVİ

Çeviren: Nihal Yeğinobalı

Resimleyen: Mustafa Delioğlu

3. basım

CAN ÇOCUK

Oscar Wilde
NAR EVİ

Çeviren: Nihal Yeğinobalı ■ Resimleyen: Mustafa Delioğlu

CAN ÇOCUK

Yayın Koordinatörü: İpek Gür
Kapak ve İç Tasarım: Gözde Bitir
Tasarım Uygulama ve Dizgi: Güldal Yurtoğlu
Düzelti: Faris Kuseyri
Kapak Baskı: Azra Matbaası
İç Baskı ve Cilt: Türkmenler Matbaası

1. Basım: 2010
3. Basım: 1000 adet, Eylül 2012
ISBN 978-975-07-1169-5
A House of Pomegranates, Oscar Wilde
Can Sanat Yayınları Ltd. Şti., 2010
Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Can Sanat Yayınları Yapım, Dağıtım, Ticaret ve Sanayi Ltd. Şt
Hayriye Caddesi No. 2, 34430 Galatasaray, İstanbul
Telefon: (0212) 252 56 75 - 252 59 89 Faks: 252 72 33
www.cancocuk.com cancocuk@cancocuk.com

Bu kitabın sahibi:

Yazarın yayınevimizden çıkan diğer kitabı:
MUTLU PRENS

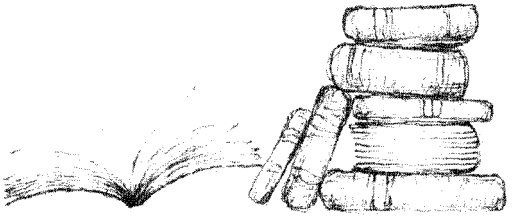
Oscar Wilde

16 Ekim 1854'te İrlanda'nın Dublin kentinde doğdu. Aydın bir ailenin oğluydu. 1878'de *Ravenna* adlı uzun şiiriyle Newdigate Ödülü'nü kazandı. 1880'lerin başında, zekâsı ve parlak kişiliğiyle Londra edebiyat çevrelerinde kendine önemli bir yer edindi. 1881'de yayınladığı *Poems* (Şiirler), Dante Gabriel Rosetti ve John Keats'e bağlılığını gösteriyordu. 1884'te Constanca Lloyd'la evlendi ve iki çocuğu oldu. Yazarlığının bu çıraklık döneminde yayımladığı *The Happy Prince and Other Tales* (Mutlu Prens ve Başka Masallar), masal ve romantik alegori alanındaki ustalığını ortaya koyuyordu. Bir kulak enfeksiyonunun yol açtığı şiddetli bir beyin iltihabı sonucu 30 Kasım 1900'de Paris'te aniden öldü.

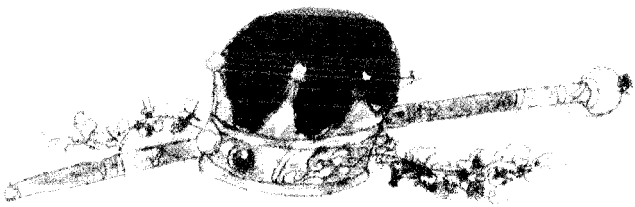
NAR EVİ

İçindekiler

Genç Kral, 7
İnfanta'nın Yaş Günü, 29
Yıldız Çocuk, 59
Balıkçı ile Ruhu, 84

Genç Kral

Taç giyme töreni için kararlaştırdıkları günden önceki geceydi. Genç Kral o güzelim odasında kendi başına oturuyordu.

Saraylıları, günün törensel kuralları uyarınca başlarını yerlere kadar eğerek ona veda etmiş ve Etiket Kuralları Profesörü'nden son birkaç ders almak üzere Saray'ın Büyük Salonu'nda toplanmışlardı. Çünkü içlerinden bazılarının davranışları hâlâ enikonu doğaldı ki bunun bir saraylı için ağır bir kusur olduğunu söylememe gerek yok, sanıyorum.

Çocuk -on altı yaşında olduğuna göre Genç Kral çocuk sayılırdı- onların gitmesine üzülmüş değildi. Derin rahat bir soluk alarak kendisini işlemeli sedirinin yumuşak yastıklarına bıraktı. Orada -gözleri parıl parıl, dudakları yarı aralık- yattığı yerden, esmer bir roman cinini andırıyordu ya da avcıların tuzağına daha yeni düşmüş genç bir orman hayvanını.

Gerçekten de avcılar bulmuştu onu; yalınayak elinde kaval, onu büyütmüş olan, babası sandığı yoksul keçi çobanının sürüsünü güttüğü sırada neredeyse rastlantıyla karşısına çıkmışlardı. Eski Kralın tek kızının, kendisinden çok aşağı düzeydeki bir yabancıyla yaptığı gizli evlilikten olma çocuktu. Kimileri bu yabancının çaldığı flütün olağanüstü büyüsüyle Prenses'i kendine âşık ettiğini söylerdi. Kimileri de Prenses'in çok fazla, belki de aşırı onurlandırdığı Riminili bir ressamdan dem vururlardı. Genç ressam günün birinde ansızın, Katedral'deki çalışmalarını yarım bırakarak ortadan kaybolmuştu.

Genç Kral daha bir haftalıkken anasının uyku arasında koynundan çalınıp yoksul, çocuksuz bir köylü bir karı kocaya verilmiş, kentten atla bir gün uzaklıkta, ücra bir orman köşesinde büyümüştü. Onu dünyaya getiren o süt beyaz kızsa, uyanmasının üzerinden daha bir saat geçmeden kederinden ölmüştü ya da saray hekiminin dediğine bakılırsa, "Veba"dan. Baharatlı şaraba katılmış, çabuk etkili

bir İtalyan zehrinden söz edenler de vardı. Çocuğu alıp götüren güvenilir ulak, yorgun atının üstünden eğilip çoban kulübesinin kaba tahta kapısına vurduğu sırada Prenses'in cansız bedeni de kent kapılarının dışındaki harap bir kilise avlusuna kazılı bir mezara indiriliyordu. Kimilerinin dediğine göre başka bir ceset daha varmış burada: Elleri arkasına bağlanmış, göğsü sayısız kanlı yarayla delik deşik olmuş, şahane ve değişik güzellikte bir genç adamın cesedi. Daha doğrusu halk arasında kulaktan kulağa fısıldanan öykü buydu. Kesin olan şuydu ki Kral ölüm döşeğinde yatarken, artık işlediği büyük günahtan pişmanlık getirdiği için mi, yoksa krallığın kendi soyunda kalmasını istediği için mi bilinmez, adam yollayıp çocuğu aldırtmış ve Encümen huzurunda onu kendine mirasçı ilan etmişti.

Anlatılanlara göre Genç Kral, yaşamının üzerinde büyük etki gösterecek olan o tuhaf "güzellik tutkusu"nun belirtilerini daha saraya gelişinin ilk anlarında ortaya vurmaya başlamıştı. Onu, sarayda kendisi için ayrılan bölmeye getirenler, hazırda bekleyen ince çamaşırlarla şahane giysileri, değerli mücevherleri gördüğü zaman dudaklarından kopan kıvanç çığlığını, o kaba deri mintanıyla pösteki pelerinini çıkarıp atarken gösterdiği, yırtıcı denebilecek sevinci anlatıp durdular. Gerçi Genç Kral arada özgür orman yaşantısını aramıyor, günlerinin büyük bö-

lümünü işgâl eden sıkıcı saray geleneklerinin resmiliğinden sıkılmıyor değildi. Ne var ki şimdi sahibi olup çıktığı bu görkemli saray -Joyeuse diyorlardı adına- yüzüne kendi keyfi için özel olarak yaratılmış yepyeni bir dünya gibi görünüyordu. Çocuk Encümen toplantılarından, kabul törenlerinden ipini koparır koparmaz o -yaldızlı bronz aslanları, parlak somaki mermer basamaklarıyla- büyük merdivenden aşağı koşuyor, odadan odaya, koridordan koridora dolaşıyordu: Acısının panzehirini, hastalığının şifasını Güzellik'te arayan tutkunlar gibi.

Bu keşif gezileri sırasında -o bunlara öyle diyordu, gerçekten de bunlar harikalar dolu bir dünyada yapılan gerçek gezilerdi- ona kimi zaman, uçucu pelerinleri, renk renk kurdeleleriyle genç, ince, sarışın saray görevlileri eşlik ediyordu; ama çocuk daha çok yalnız başınaydı. Çünkü öngörüye çok benzeyen keskin içgüdüsüyle biliyordu ki sanatın gizleri, en iyi gizlilik içinde öğrenilir ve bilgelik gibi Güzellik de, tek başına tapınanlardan hoşlanır.

Bu dönemde onunla ilgili olarak anlatılan birçok tuhaf öykü vardı. Söylendiğine göre kent halkı adına tumturaklı bir demeç vermeye gelen şişman bir Belediye Başkanı, Genç Kral'ı, Venedik'ten yeni getirilmiş şahane bir tablonun önünde, tapınırcasına dize gelmiş bir durumda görmüştü. Bir başka gün çocuk saatlerce ortadan kaybolmuştu. Uzun aramalar-

dan sonra onu sarayın kuzey kulelerinden birindeki küçük bir odada, Adonis oymalı bir Yunan taşını kendinden geçmişçesine seyrederken bulmuşlardı. Bir başka söylentiye göre Genç Kral, taş köprünün yapımı sırasında ırmak yatağından çıkartılan eski bir yontunun -ki üzerinde Hadrianus'un Bythinialı kölesinin adı yazılıydı- o mermer alnına kendi sıcacık dudaklarını bastırırken görülmüştü. Koskoca bir geceyi, ay ışığının gümüş bir Endymion kabartması üzerindeki etkilerini gözlemleyerek geçirmişti.

Pahalı ve nadide olan her şeyin onu adeta büyülediği yadsınamazdı. Bunları elde edebilmek hevesiyle Genç Kral dört bir yana tacirler salmıştı: Kimini kuzey denizlerinin hoyrat gemicilerinden kehribar almaya, kimini yalnızca Kral mezarlarında bulunan ve tılsımlı olduğu söylenen o tuhaf yeşil firuzeler için Mısır'a yollamıştı. Kimini ipek halı, resimli seramik almak için İran'a; kimini renkli fildişi, ay taşı, yeşim bilezik, sandal ağacı, mavi mineler, ince yün şallar almak için Hindistan'a.

Gene de Genç Kral'ın kafasını en çok uğraştıran konu, taç giyme töreninde giyeceği giysiydi: Sırma kaftanla yakut kakmalı taç, halka halka incilerle bezeli asa... İşte bu gece de o şahane sedirinde sırtüstü uzanmış, geniş ocakta yanıp tükenmekte olan kocaman çam kütüğünü seyrederken bunları düşünüyordu. Çağın en ünlü ressamlarının elinden çıkmış çizimler,

aylarca önce verilmişti ona. O da bunların uygulanabilmesi için ustaların gece gündüz çalışmasını, bunlara layık değerli taşların bulunması için dünyanın dört bir bucağının aranmasını buyurmuştu. Hayalinde kendini, katedralin yüksek sunağında, şahane Kral giysileri içinde görüyor, o çocuksu dudaklarında bir gülümseyiş koygun gözlerini tutkulu bir parıltıyla tutuşturuyordu.

Bir zaman sonra uzandığı yerden kalktı, bacanın oymalı siperine dayanarak gözlerini loş odada dolaştırdı. Duvarlarda Güzellik'in zaferini gösteren şahane dokumalar asılıydı. Bir köşeyi akik ve lapis kaplamalı büyük bir dolap doldurmuştu. Pencerenin karşısında toz ve mozaik altınla süslenmiş, ilginç oymalı, lake bir konsol vardı. Üzerine incecik Venedik camından, yuvarlak karınlı kadehler ve siyah damarlı oniksten yapılma bir kupa konmuştu. Yatağın ipek örtüsüne, uykunun yorgun ellerinden dökülmüşe benzeyen uçuk haşhaş çiçekleri işlenmişti. Tepedeki kadife karyola tentesi uzun, oyumlu fildişi sazlar üstünde duruyor, tenteden tutam tutam fışkıran iri deve tüyleri, bembeyaz köpükler gibi, işlemeli tavanın solgun gümüşüne değiyordu. Yeşil bronzdan yapılma, güler yüzlü bir Narcissus yontusu, elindeki aynayı başının üstüne doğru tutmuştu. Masa üstünde dümdüz bir ametist tabak vardı.

Dışarıya bakınca Genç Kral, gölgeli evlerin üzeri-

ne dev bir hava kabarcığı gibi taşan ulu katedral kubbesini, ırmak boyundaki sisli terasta gidip gelen yorgun nöbetçileri görebiliyordu. Ta uzaktaki bir meyve bahçesinde bir bülbül şakımaktaydı. Açık pencereden içeri incecik bir yasemin kokusu geliyordu. Genç Kral o kestane rengi buklelerini alnından arkaya itti, lutunu eline alıp parmaklarını tellerde dolaştırdı. Göz kapakları ağırlaştı, üzerine bir tuhaf gevşeklik çöktü. Güzel şeylerin büyü ve gizemini hiç böylesine bir keskinlik, böyle içe işleyen bir mutlulukla hissetmemişti.

Saat kulesinin çanı gece yarısını vurunca Genç Kral bir çıngırağa dokundu. Hizmetçileri gelip büyük bir tantanayla onu soydular, ellerine gül suyu döküp yastığına çiçekler serptiler. Onlar dışarı çıktıktan birkaç dakika sonra Genç Kral uyudu.

Uykusunda bir rüya gördü, rüyası şöyleydi: Uzun basık bir tavan arasındaydı, bir sürü dokuma tezgâhının takırtısı, harıltısı arasında duruyordu sanki. Demir parmaklıklı pencereden içeri sızan solgun gün ışığı, tezgâhlarına eğilmiş dokumacıların cılız karaltılarını gözlerinin önüne seriyordu. Koca koca kirişlerin üzerinde sapsarı benizli hasta görünümlü çocuklar çömelip oturmuşlardı. Mekikler, çözgülerin arasından geçerken çocuklar o ağır kirişleri kaldırıyor, mekikler durduğunda da çıtaları bırakıp iplikleri bir araya getiriyorlardı. Yüzleri açlıktan süzülmüştü, o cılız elleri titrekti. Masa başında, bir

deri bir kemik kalmış birtakım kadınlar ise dikiş dikmekteydiler. Tavan arası iğrenç bir kokuyla doluydu. Hava pis ve ağırdı ve duvarlar yağmur yağmış gibi, rutubetten ıslanmıştı.

Genç Kral dokumacılardan birinin yanına gidip durdu, onu izlemeye başladı.

Dokumacı ona kızgın kızgın bakarak, "Neden seyrediyorsun beni?" diye sordu. "Yoksa efendimizin aramıza yolladığı bir casus falan mısın?"

"Efendin kim?" diye sordu Genç Kral.

Dokumacı, "Efendimiz," dedi acı acı. "O da benim gibi bir adam. Aramızda tek bir fark var, doğrusunu istersen: Benim paçavralarla gezdiğim yerde o güzel giysiler giyiniyor, benim açlıktan halsiz düştüğüm yerde o aşırı beslenmenin sıkıntısını çekiyor."

Genç Kral, "Ülkemiz özgür," dedi. "Sen de kimsenin kölesi değilsin."

Dokumacı, "Savaşta güçlüler zayıfları köle yapar, barışta ise zenginler yoksulları köleleştirir," dedi. "Yaşayabilmek için çalışmak zorundayız, oysa bize öyle düşük ücret ödüyorlar ki ölüyoruz. Bütün gün onlar için çabalıyoruz; onlar kasalarını altınla dolduruyorlar, bizimse çocuklarımız vaktinden önce sönüp gidiyor, sevdiklerimizin yüzleri sertleşip çirkinleşiyor. Üzümü biz eziyoruz, şarabı eller içiyor. Mısırı biz ekiyoruz ama soframız bomboş. Gözle görülmese de zincire vurulmuşuz biz, herkes, özgürsün dese de köleyiz."

"Herkes bu durumda mı?" diye sordu Genç Kral.

Dokumacı, "Herkes bu durumda," diye yanıtladı. "Yaşlılar kadar gençler, erkekler kadar kadınlar, erişkinler kadar küçük çocuklar da bu durumda. Tüccarlar bizi ezip öğütüyor, gene de onların her dediğini yapmak zorundayız. Papaz tespihini çekerek atını yanımızdan sürüp geçiyor; ne arayanımız var, ne soranımız. Güneşsiz sokaklarımızda Yoksulluk aç gözleriyle sürünüyor, Günah da ayyaş suratıyla hemen onun peşinden geliyor. Sabahları Sefillik uyandırıyor bizi, geceleyin Rezillik gelip yanı başımıza oturuyor. Ama bütün bunlar senin neyine? Bizden biri değilsin ki sen. Suratın fazlasıyla mutlu."

Dokumacı böyle diyerek yüzünü *asıp* döndü, mekiği tezgâhın öbür yanına sürünce Genç Kral buna sırma iplik geçirilmiş olduğunu gördü.

İçini büyük bir korku bürüyerek, "Nedir bu dokuduğun giysi?" diye sordu.

"Genç Kral'ın taç giyme giysisi," diye yanıtladı dokumacı. "Sana ne bundan?"

Genç Kral bir çığlık kopartarak uyandı. Kendi odasındaydı pencereden dışarıya, esmer gökte asılı duran kocaman, bal renkli aya baktı.

Sonra gene uyuyakalarak rüya gördü. Rüyası şöyleydi: Yüz kölenin çektiği kocaman bir kalyonun güvertesine uzanmıştı. Yanı başındaki halının üstün-

de kalyonun komutanı oturmaktaydı. Abanoz gibi simsiyahtı, sarığı al ipekliden. İri gümüş küpeler etli kulak memelerini aşağıya doğru çekmişti, elinde de fildişi bir terazi tutuyordu.

Köleler kasıklarındaki paçavra parçasının dışında çıplaktılar. Her biri yanındakine zincirle bağlıydı. Sıcak, parlak güneş tepelerinde kaynarken ortada koşuşturan zenciler onları meşin kırbaçlarıyla kamçılıyorlardı. Köleler o zayıf kollarını gererek suyun içindeki ağır kürekleri çekiyorlardı. Küreklerin ucu tuzlu suyu havaya püskürtüyordu.

Sonunda küçük bir koya vardılar, ölçüm yapmaya başladılar. Kıyıdan esen hafif rüzgâr güverteyi ve o yüksek, üç köşeli latin bezinden yelkeni ince, kırmızı bir toza buluyordu. Yabaneşeğine binmiş üç Arap karadan yaklaşarak gemiye mızrak attılar. Kalyon komutanı da eline renkli, resimli bir yay alıp Araplardan birini boynundan vurdu. Arap tüm ağırlığıyla kıyıdaki sığ sulara düşünce arkadaşları dörtnala uzaklaştılar. Deveye binmiş sarı peçeli bir kadın ağır ağır onları izledi. Arada dönüp kıyıdaki ölüye bakıyordu.

Demir alıp yelkeni indirir indirmez zenciler ambara giderek kurşun ağırlıklı, uzun bir ip merdiven getirdiler. Kalyon komutanı bunu denize attı, uçlarını güvertedeki iki demire sıkıca bağladı. Zenciler, kölelerin en gencini tutup prangalarını çıkardılar, burun

ve kulak deliklerini balmumuyla tıkayıp beline koca bir taş bağladılar. Köle sürüklenen adımlarla ip merdivenden aşağı indi, suya dalıp gözden yitti. Öbür kölelerden bazıları merakla denize bakıyorlardı. Kalyon güvertesinin burnundaysa bir köpekbalığı büyücüsü oturmuş, tekdüze vuruşlarla davul çalıyordu.

Dalış yapan köle bir süre sonra sudan çıktı, soluk soluğa merdivene yapışıp durdu. Sağ elinde bir inci vardı. Zenciler inciyi elinden alıp onu gene suya ittiler. Küreklerdeki köleler uyuyakalmışlardı.

Sudaki köle tekrar tekrar yüzeye çıkıyor her seferinde güzel bir inci getiriyordu. Kalyon komutanı bunları tarttıktan sonra küçük, yeşil bir meşin keseye koyuyordu.

Genç Kral konuşmaya çalıştı ama dili damağına yapışmış gibiydi, dudaklarını kıpırdatamadı. Zenciler kendi aralarında çene çalıyorlardı. Bir ara cicili bicili bir boncuk dizisinin başında kavgaya tutuştular. Geminin tepesinde iki turna halkalanıp duruyordu.

Derken sudaki köle son kez yüzeye çıktı. Bu kez getirdiği inci, Ormuz'un tüm incilerinden daha güzeldi, çünkü dolunay biçimindeydi, hem de sabah yıldızlarından beyaz. Ama kölenin yüzünde tuhaf bir solgunluk vardı. Burun ve kulak deliklerinden kan boşanarak güverteye yığıldı, bir an titredi, sonra kıpırtısız kaldı. Zenciler omuz silkerek ölüyü denize attılar.

Kalyon komutanı gülerek uzanıp inciyi aldı. Yakından baktı, sonra inciyi alnına bastırarak yerlere kadar eğildi.

"Genç Kral'ın asasına bu koyulacak!" dedi ve demir alsınlar diye zencilere işaret verdi.

Genç Kral bunu görünce bağırarak uyandı. Pencereden baktı, şafağın o uzun, kül rengi parmaklarının sönen yıldızlarına tutunmakta olduğunu gördü.

Gene uykuya dalarak rüya gördü. Gördüğü rüya şöyleydi: Dallarından garip meyveler, güzel zehirli çiçekler sarkan loş bir ormanda dolaşıyordu sanki. Yol kenarından zehirli yılanlar ona tıslıyor, renk renk papağanlar daldan dala çığrışıyorlardı. Sıcak çamurların içinde dev kaplumbağalar uyumaktaydı. Ağaçlar, tavus kuşu ve maymun doluydu.

Genç Kral yürüdükçe yürüdü, sonunda ormanın eteğine vardı. Burada, kurumuş bir ırmak yatağında çalışmakta olan büyük bir insan kalabalığı vardı. Yamaçlarda karınca sürüsü gibi kaynaşıyordu bu insanlar. Yerde derin çukurlar kazıp içine iniyorlardı. Kimileri koca kazmalarla kayaları kırıyor, kimileri kumları eşeliyordu. Kaktüsleri köklerinden söküp kızıl renkli çiçekleri ayaklarının altında çiğniyorlardı. Birbirlerine sesleniyor, telaş içinde koşuşturup duruyorlardı; boş duran kimse yoktu.

Ölüm ve Açgözlülük bir mağaranın karanlık ağzında durmuş onları izlemekteydiler.

Ölüm, "Ben yoruldum," dedi Açgözlülük'e. "Bana şunların üçte birini ver de bırak gideyim."

Açgözlülük olmaz gibilerden başını salladı. "Bunlar benim uşağım," dedi.

Ölüm, "Elinde ne var senin?" diye sordu.

"Üç darı tanesi var. Neden sordun?"

"Birini bana ver," dedi Ölüm. "Bahçeme ekeyim. Tek bir taneciğini veriver de gideyim."

Açgözlülük, "Bir şey vermem sana!" diyerek elini elbisesinin kıvrımına sakladı.

Ölüm de gülerek eline bir kupa aldı, bir su birikintisine sokup çıkarınca kupadan dışarıya Zehirli Sıtma çıktı. Mahşer gibi kalabalığın arasından yürüyüp geçince insanların üçte biri düşüp öldü. Zehirli Sıtma'nın ardından buz gibi bir sis sürünüyor, yanı sıra su yılanları kayarak yürüyordu.

Açgözlülük, kalabalığın üçte birinin öldüğünü görünce dövünerek ağlamaya başladı. O verimsiz göğsünü yumruklayarak bağıra bağıra ağlıyordu.

"Uşaklarımın üçte birini öldürdün. Savul git buradan!" diye hüngürdüyordu. "Tataristan dağlarında savaş var, iki tarafın kralları da seni çağırıp duruyor. Afganlar kara öküzü kesmiş, savaşa gidiyorlar. Kalkanlarını mızraklarıyla dövdüler, demir miğferlerini başlarına geçirdiler. Benim vadimin ne önemi var ki

burada oyalanıyorsun? Savul git buradan, bir daha da gelme."

"Olmaz," dedi Ölüm. "Sen bana bir darı tanesi verinceye dek gitmiyorum."

Açgözlülük yumruğunu sıkıp dişlerini gıcırdatarak, "Zırnık vermem sana," diye homurdandı.

Ölüm de yerden bir taş alıp ormana doğru attı, o saat bir yaban baldıranı çalısının alev giysisiyle Kara Humma çıktı. İnsanlara dokuna dokuna kalabalığın arasından geçti, elinin değdiği herkes düşüp öldü. Bastığı yerlerdeki otlar kavruluyordu.

Açgözlülük titremeye başladı. "Taş yüreklisin sen!" diye haykırdı saçını başını yolarak. "Taş yüreklisin! Hindistan'ın o surlu kentlerinde insanlar açlıktan kırılıyor, Semerkant'taki sarnıçlar kurumuş. Mısır'ın surlu kentlerinde kıtlık var, çölden çekirgeler akın etmiş. Nil ırmağı yükselip taşmamış, rahipler İsis'le Osiris'e gözleri gibi bakıyorlar. Savul, sana gereksinim duyanlara git, uşaklarımın yakasını bırak."

"Olmaz," diye yanıtladı Ölüm. "Sen bana bir darı tanesi verinceye dek gitmiyorum."

Açgözlülük, "Zırnık vermem sana," dedi.

Ölüm de güldü gene, parmaklarının arasından bir ıslık çalınca gökten uçarak bir kadın indi. Alnında Veba yazılıydı ve çevresinde aç, leş kargaları sürüyle halkalanıyordu. Kadın kanatlarıyla vadiyi örtünce ayakta hiçbir canlı kalmadı.

O zaman Açgözlülük çığlık çığlığa ormana kaçtı, Ölüm de al atına binerek dörtnala uzaklaştı, gidişi rüzgârdan hızlı...

Vadinin dibindeki bataklıktan ejderhalar, derisi pullu iğrenç yaratıklar sürünerek çıkmaya başladılar şimdi, kumluklardan çakallar, havayı koklaya koklaya koşturup geldiler.

Genç Kral ağlayarak, "Kimdi bu adamlar, bu yerde ne arıyorlardı?" diye sordu.

Arkasında duran biri, "Bir kralın tacı için yakut arıyorlardı," dedi.

Genç Kral irkilerek dönüp bakınca elinde gümüş bir ayna tutan keşiş kılıklı birini gördü.

"Hangi kral?" diye sordu sapsarı kesilerek.

Keşiş, "Şu aynaya bak, onu görürsün," diye yanıtladı.

Genç Kral aynaya bakınca kendi yüzünü gördü, bir haykırış koparark uyandı. Parlak gün ışığı oluk oluk odaya akıyor, bahçenin ağaçlarıyla kameriyelerinde kuşlar şakıyordu.

Mabeyinci Başı'yla yüksek devlet görevlileri içeriye girdiler, Genç Kral'ın önünde yerlere eğildiler. Uşaklar sırma tisor kumaştan yapılma elbiseyi getirip taç ve asayla birlikte onun önüne bıraktılar.

Genç Kral bunlara baktı: Öyle güzeldiler ki!.. Onun şimdiye dek görmüş olduğu her şeyden daha

güzeldiler. Ne var ki o, gördüğü rüyaları anımsayarak, "Götürün bu şeyleri!" dedi saraylılarına. "Çünkü kullanmayacağım."

Saraylılar şaşırıp kaldılar, kimileri de güldü; çünkü onun şaka yaptığını sanmışlardı.

Ama o, "Alıp götürün onları, gözüm görmesin," dedi gene, sertçe. "Gerçi bugün benim taç giyme günüm ama gene de bunları kullanmayacağım. Çünkü bu elbiseyi acının beyaz eli üzüntünün tezgâhında dokudu. Şu yakutun yüreğinde Kan, incinin yüreğindeyse Ölüm var."

Sonra Genç Kral saraylılarına, gördüğü üç rüyayı anlattı.

Saraylılar rüyaları dinledikleri zaman bakıştılar ve "Genç Kral çıldırmış olmalı," diye fısıldaştılar. "Öyle ya, rüya dediğin, rüyadan başka, sanrı dediğin sanrıdan başka nedir ki? Gerçek değildirler ki kulak asalım! Zaten bizim için çalışanların yaşantısı bizi ne ilgilendirir? Ne yani, ekmek yiyebilmek için illa da buğday ekeni görmemiz, şarap içebilmek için şıra yapanla konuşmamız mı gerekiyor?"

Mabeyinci Başı Genç Kral'a dönerek şöyle konuştu:

"Efendimiz, yalvarırım size, bu karanlık düşüncelerden sıyrılarak şu güzelim kaftanı giyin, şu tacı başınıza geçirin. Öyle ya, Kral gibi giyinmezseniz halkınız sizin kral olduğunuzu nerden bilecek?"

Genç Kral ona şöyle bir baktı. "Öyle mi diyorsun gerçekten?" diye sordu. "Kral gibi giyinmezsem halkım benim kral olduğumu bilmez mi?"

"Sizi tanıyamazlar efendim," dedi Mabeyinci Başı.

Genç Kral, "Ben kimi insanların üzerinden krallık aktığını sanırdım," dedi. "Ama belki senin dediğin doğrudur. Gene de ben bu giysiyi giymeyeceğim, bu tacı da başıma takmayacağım. Saraya nasıl geldimse kapıdan öyle çıkacağım."

Bunları söyledikten sonra oradakilerin dışarı çıkmasını buyurdu. Yanına yalnızca genç bir uşak alıkoydu, kendinden bir yaş küçük bir çocuk... Genç Kral duru suyla yıkandıktan sonra büyük, üstü resimli bir sandığı açtı, bunun içinden, ormanda keçi çobanının o uzun tüylü keçilerini güderken giydiği deri mintanla pösteki pelerini çıkardı. Bunları sırtına geçirdi, eline çoban değneğini aldı.

Küçük uşak o iri mavi gözlerini şaşkın şaşkın açarak, "Efendimiz!" diye gülümsedi. "Elbisenizle asanızı görüyorum ya, tacınız nerde?"

Bunu duyunca Genç Kral balkona tırmanan yaban sarmaşığından bir dal koparıp eğerek halka yaptı, başına oturttu.

"Tacım da bu olacak!" dedi.

Ve bu kıyafetle odasından çıkarak soyluların beklemekte olduğu salona geçti.

Onu görünce soylular gülüştüler. "Efendimiz, halk kralını bekliyor ama siz onlara dilenci gösteriyorsunuz," dediler. Kimileri ise, "Bu çocuk devletimizi küçük düşürüyor, efendimiz olmaya layık değil!" diye köpürdüler. Ama Genç Kral onlara hiç yanıt vermeyerek yürüdü, o parlak mermer merdivenden indi, tunç bahçe kapısından çıktı, atına bindi, katedralin yolunu tuttu. Küçük uşak onun yanı sıra koşuyordu.

Çevredekiler, "Kralın soytarısı at üstünde geçiyor!" diye gülerek onu alaya aldılar.

Bunu duyan Genç Kral dizginlere asılıp durdu. "Hayır, ben Kral'ım," dedi ve görmüş olduğu üç rüyayı onlara anlattı.

O zaman kalabalığın arasından bir adam çıktı ve acı sözlerle ona seslendi: "Efendimiz, bilmiyor musunuz ki yoksulların yaşamı zenginlerin lüksünden çıkar? Sizin tantananız bizi besler, sizin kötü alışkanlıklarınız bize ekmek sağlar. Bir efendi uğruna çalışıp didinmek acıdır, ama uğrunda çalışıp didinilecek bir efendi olmaması daha acıdır. Siz, bizi kargalar mı besleyecek sanıyorsunuz? Bu sorunlara nasıl bir çare düşündünüz? Alıcıya, "Sen şu kadardan alacaksın." Satıcıya da, "Sen şu kadardan satacaksın," diyecek misiniz? Sanmıyorum. Öyleyse dönün sarayınıza, krallık sırmalarınızı, kadifelerinizi kuşanın. Bizden, bizim çektiğimiz çilelerden size ne?"

Genç Kral, "Zenginle yoksul kardeş değil midir?" diye sordu.

"Öyledir," diye yanıtladı adam. "Zengin kardeşin adı da Kabil."

Bunu duyunca Genç Kral'ın gözleri yaşlarla doldu. Atını dırıldanıp duran ahalinin arasından sürüp geçti. Küçük uşak korkmaya başlamıştı, onu bırakıp gitti.

Genç Kral katedralin ulu kapısına ulaştığında askerler mızraklarını uzatarak, "Sen ne arıyorsun burada?" diye sordular. "Bu kapıdan içeri kraldan başka kimse giremez."

Genç Kral, "Ben Kral'ım!" dedi, yüzü öfkeden kıpkırmızı kesilerek. Mızrakları yana iterek içeri girdi.

Yaşlı Piskopos onu böyle, keçi çobanı kılığında görünce şaşkınlığa düşerek tahtından kalktı, onu karşılamaya gitti.

"Oğlum, bir kralın giyeceği şey mi bunlar?" diye söylendi. "Ben hangi tacı takacağım sana, eline hangi asayı vereceğim? Bunun, kendini alçaltacağın bir gün değil bir sevinç günü olması gerekmez mi senin için?"

"Ya Sevinç, Keder'in elinden çıkan şeyleri mi giysin sizce?" diyerek Genç Kral, Piskopos'a gördüğü üç rüyayı anlattı.

Piskopos bunları dinleyince kaşlarını çatarak, "Oğlum," dedi. "Ben çok yaşlı bir adamım, yaşamımın kış mevsimindeyim artık. Dünyamızda bir-

çok kötülükler yapıldığını biliyorum. Yabanıl soyguncular dağlardan inip çocuk kaçırıyorlar, sonra onları Mağribilere satıyorlar. Aslanlar kervanlara pusu kurup develeri paralıyorlar. Yaban domuzları vadideki mısır tarlalarının kökünü kuruturken tilkiler yamaçlardaki asmaları kemiriyor, korsanlar kıyıları yağmalayıp balıkçı teknelerini yakıyor, balık ağlarına el koyuyorlar. Deniz kıyısındaki bataklıklarda cüzamlılar yaşıyor. Sazdan örülme kulübelerde oturuyorlar, aralarına kimse sokulamıyor. Dilenciler kentin dört bir yanında dolaşıyor, köpeklerin yediğini yiyorlar. Sen bütün bunları ortadan kaldırabilir misin? Cüzamlıyı yatağına, dilenciyi sofrana alır mısın? Aslan senin sözünü dinler, yaban domuzu buyruğuna boyun eğer mi? Sefillik'i yaratmış olan Yüce Varlık senden daha bilge değil mi? İşte bu yüzden ben senin yaptığın şu işi övgüyle karşılamıyorum. Sarayına dön, güler yüzünü takın, krallığına yaraşan kılığını giy diyorum sana. O zaman ben de başına altın tacı takar, incili asanı eline veririm. Görmüş olduğun rüyalara gelince, onları kafandan sil at artık. Bu dünyanın yükü öyle ağırdır ki tek bir insan taşıyamaz, dünyanın derdi öyle büyüktür ki tek bir yüreğe sığmaz."

Genç Kral, "Sen bunu Tanrı'nın evinde söylüyorsun ha?" diyerek Piskopos'un yanından yürüyüp geçti, sunağın basamaklarını tırmandı, İsa Peygamber'in tasviri önünde durdu.

Sağında, solunda şahane kaplar duruyordu, sarı şarapla dolu saplı bir kupa, kutsal yağı dolu bir şişe. Genç Kral, peygamber tasvirinin önünde diz çöktü. Değerli taşlarla işlenmiş sunağın yanındaki büyük şamdanların mumları ışıl ışıl yanıyor, günlük dumanları ince mavi halkalarla kubbeye doğru yükseliyordu. Genç Kral dua etmek için başını eğince papazlar cüppelerinin dimdik eteklerini sürüyerek sunaktan usulca uzaklaştılar.

Tam o sırada sokakta büyük bir curcuna koptu. Soylular, şapkalarındaki tüyler dalgalanarak çekilmiş kılıçları, cilalı çelik kalkanlarıyla içeri daldılar. "Nerede o rüyalara inanan hayalci?" diye bağırıyorlardı. "Nerede o dilenci kılığındaki kral, devletinin yüz karası olan çocuk? Onu mutlaka öldüreceğiz, çünkü o bizim hükümdarımız olmaya layık değil!"

Genç Kral gene başını eğerek dua etti, duası bitince ayağa kalkıp dönerek üzgün gözlerle soylulara baktı.

Ve işte o an resimli pencereden içeri dolan güneş ışığı onun üstüne vurdu ve ışınlar ona, taç giyme töreni için hazırlanandan daha güzel bir giysi giydirdiler. Elindeki kuru değnek çiçek açarak incilerden daha beyaz mügelere benzedi. Başındaki kurumuş dikenler de yakutlardan daha kırmızı güller açtı. Mügeler en nadide incilerden de beyaz, şapkaları

parlak gümüştendi. Güller eril yakutlardan daha al, yaprakları dövme altındandı.

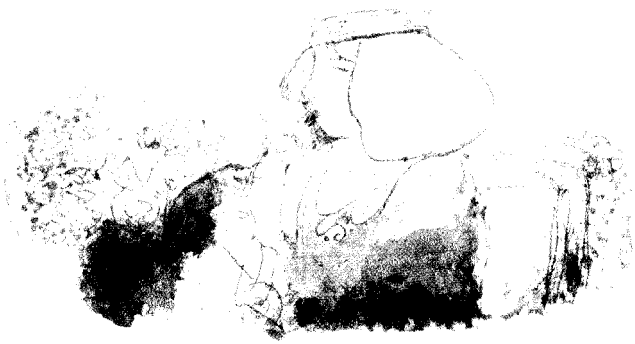
Genç Kral orada, krallar gibi giyinmiş olarak duruyordu. Değerli taşlarla işlenmiş sunağın kapısı açılınca kutsal ekmek kabının bin bir ışıltılı billurundan gizemli, harikulade bir ışık taştı. Genç Kral orada, krallar gibi giyinmiş olarak duruyordu. Katedralin içi Tanrı'nın görkemiyle dolmuştu, duvarlardaki kutlu ermiş tasvirleri bile canlanmış gibiydi. Genç Kral onların önünde krallara layık giysiler içinde duruyordu. Orgun müziği yankılanarak yükselirken borazancılar borazanlarını öttürdüler ve korodaki çocuklar şarkıya başladı.

Ahali huşu içinde diz çöktü, soylular kılıçlarını kınlarına sokup saygı duruşuna geçtiler; Piskopos'un yüzü sararmış, elleri titriyordu.

"Benden daha büyük biri sana taç giydirdi!" diyerek Genç Kral'ın önünde diz çöktü.

Genç Kral yüksek sunaktan aşağı indi, halkın arasından yürüyüp geçti. Ama kimse onun yüzüne bakmaya cesaret edemedi çünkü yüzü bir melek yüzüydü.

İnfanta'nın Yaş Günü

İnfanta'nın yaş günüydü. Kendisi tam on iki yaşındaydı ve sarayın bahçelerinde güneş parıl parıl parlıyordu.

Gerçek bir prenses ve İspanya'nın İnfanta'sı olmakla birlikte tıpkı yoksul kimselerin çocukları gibi onun da yılda tek bir yaş günü vardı, bu yüzden o günün güzel bir gün olması tüm ülke için önem taşıyan bir konuydu. Neyse ki gün, gerçekten de güzeldi. Uzun boylu çizgili laleler saplarının üzerinde uzun asker dizileri gibi dimdik duruyor, çimlerin ötesindeki güllere meydan okurcasına bakarak,

"Artık biz de tıpkı sizler kadar şahaneyiz," diyorlardı. Mor kelebekler altın serpintili kanatlarıyla ortalıkta uçuşarak her çiçeği sırayla selamlıyor, küçük kertenkeleler duvarlardaki çatlaklardan çıkıp güneşin göz alan bembeyaz parıltısında yatarak keyif çatıyor, narlar sıcaktan çatlayıp yarılarak kan kırmızı yüreklerini sergiliyorlardı. Çardaklarda, loş kemerlerde sürüsüne bereket sarkan uçuk sarı limonlar bile şahane güneş ışığından renk kaparak daha bir parlamış gibiydiler. Manolya ağaçları o fenere benzer iri çiçeklerinin fildişi dürümlerini açmış havayı tatlı ağır bir parfümle doldurmuşlardı.

Küçük Prenses arkadaşlarıyla birlikte terasta geziniyor, taş vazoların, yosun tutmuş eski heykellerin arasında saklambaç oynuyordu. Olağan günlerde yalnızca kendi sınıfından çocuklarla oynamasına izin verildiği için her zaman kendi başına oyalanmak zorundaydı. Ama yaş günü kural dışıydı, Kral da kızının sevdiği arkadaşlarını çağırmasını, onlarla oynayıp eğlenmesini buyurmuştu. Şimdi ortalıkta kayarcasına dolaşan bu ince İspanyol çocuklarında gururlu bir zarafet vardı: Oğlanlar kocaman tüylü şapkaları, kısa bol pelerinleriyle; kızlar, elleriyle tutup kaldırdıkları uzun kalın ipek etekleri, gözlerini güneşten koruyan simli siyah yelpazeleriyle... Gene de içlerinde en zarifleri İnfanta'ydı. En güzel de o giyinmişti, günün biraz abartılı modasına uyarak. El-

bisesi, geniş, kabarık kollarıyla bol etekleri ağır sim işlemeli, gri satendi. Yürüdükçe eteğin altından büyük pembe tokalı iki minik ayakkabı görünüyordu. Kızın o büyük, bürümcük yelpazesi pembe ve sedef rengindeydi. Beyaz yüzünü uçuk altın renginde bir ayna gibi çerçeveleyen saçlarına beyaz bir gül takmıştı.

Sarayın bir penceresinden üzgün, hüzünlü Kral, çocukları seyrediyordu. Arkasında, nefret ettiği kardeşi Aragon'lu Don Pedro duruyordu. Özel günah çıkartma papazı olan Gırnata Başengizisyoncusu da yanına oturmuştu. Kral her zamankinden daha hüzünlüydü çünkü İnfanta'nın, çevresindeki saraylıları çocuksu bir ciddilikle eğilip selamlayışını, yanından hiç ayrılmayan asık suratlı Albuguergue Düşesi'ne yelpazesinin arkasından kıs kıs gülüşünü görmek, aklına kızının annesi olan Genç Kraliçe'yi getiriyordu. Kraliçe sanki daha dün -Kral'a öyle geliyordu- Fransa denen o neşe dolu diyardan gelmiş, İspanya sarayının kasvetli görkemi içinde sararıp solarak kızının doğumundan hemen sonra ölmüştü; meyve bahçesindeki bademlerin ikinci kez çiçek açışını göremeden, şimdi otlara boğulmuş duran avlunun ortasındaki o boğum boğum, yaşlı incir ağacından ikinci yılın meyvesini deremeden. Kral'ın karısına olan aşkı öyle büyüktü ki mezarın bile onu gözlerinden gizlemesine izin vermemişti. Bir Mağribi hekim

Genç Kraliçe'yi mumyalamıştı. Bu hizmetine karşı onun canını bağışlamışlardı, oysa Tanrı'yı yadsıdığı ve büyücülük yaptığından kuşkulanıldığı için aslında Kilise'nin onu ölüm cezasına çarptırmış olduğu söyleniyordu. Kraliçe'nin naaşı hâlâ sarayın siyah mermer kilisesindeki halı örtülü katafalkın üzerinde duruyordu, tıpkı hemen hemen on iki yıl önceki o rüzgârlı mart gününde keşişlerin götürüp bırakmış oldukları gibi. Ayda bir kez Kral siyah bir pelerine bürünüp eline karartılmış bir fener alarak gidip onun yanı başına diz çöker, "Mi reina! Mi reina!" diye inlerdi. Kimi zaman, İspanya'da yaşamın her bir eylemini tek tek yönlendiren, kralların bile yasına sınır çizen katı etiket kurallarını çiğneyerek o solgun yüzüklü elleri delicesine bir kederle kavrar, o soğuk boyalı yüzü çılgın öpüşleriyle uyandırmaya çalışırdı.

Bugün gene onu görür gibiydi, kendisi on beş yaşında, o daha bile küçükken, Fontainbleau Şatosu'nda ilk kez gördüğü gibi. O gün Fransız Kralı ve tüm saraylıların huzurunda resmen nişanlanmışlardı. Sonra Kral İspanya'ya dönmüştü, yanına küçük, sarı bir bukle saç ve arabasına bindiği sırada elini öpmeye eğilen iki çocuksu dudağın anısını alarak. Daha sonra da evlenmişlerdi: İki ülkenin sınırında küçük bir kent olan Burgos'ta kıyılan acele bir nikâh, görkemli bir törenle Madrid'e girişleri, La Atocha Kilisesi'ndeki geleneksel büyük ayin, sonra her zamankinden daha

etkileyici bir autodafe[1] sırasında üç yüzü aşkın din düşmanının -ki aralarında birçok İngiliz de vardı- yakılmak için sivil güçlere teslim edilişi.

Hiç kuşku yok, Kral deliler gibi sevmişti Kraliçe'sini. Birçoklarının düşüncesine göre, o sırada Yeni Dünya toprakları için İngiltere'yle savaş durumunda olan ülkesini bu aşk uğruna mahvetmişti. Kraliçe'yi bir an bile gözünün önünden uzaklaştırmamış, onun uğruna tüm ciddi devlet işlerini unutmuş ya da unutur görünmüştü. Tutku'nun, kölelerinde yarattığı o korkunç körlükle, karısını eğlendirmek için düzenlediği tumturaklı tören ve eğlentilerin genç kadındaki tuhaf hastalığı büsbütün depreştirdiğini görememişti.

Kraliçe öldüğü zaman Kral bir süre aklını oynatır gibi olmuştu. Daha doğrusu resmen tahtından vazgeçerek Gırnata'daki Trapist Manastırı'na çekilmeye kesin kararlıydı, ancak küçük İnfanta'yı kardeşinin eline bırakmaktan korkmuştu. Bu kardeşin zalimliği İspanya'da bile dillere destandı. Birçokları, Kraliçe'nin onu Arogon'daki şatosunda ziyaret ettiği sırada onun Kraliçe'ye bir çift zehirli eldiven armağan ederek ölümüne yol açtığından şüpheleniyorlardı. Kral, ülkesinde ve bütün sömürgelerinde fermanla ilan ettirdiği üç yıllık yas süresinin dolmasından son-

[1] İnancın göstergesi. (İspanyolca bir sözcük olup, insanları yakmak için hazırlanan ateş anlamına gelir.) (Ç.N.)

ra bile, bakanlarının yeni bir evlilikten söz açmasına asla izin vermemişti. Hatta İmparator'un kendisi ona elçiler göndererek, evlilik yoluyla akrabası olan dilber Bohemya Düşesi'yle evlenmesini önerdiği zaman bile Kral, elçilere, "Efendinize söyleyin, İspanya Kralı artık Keder ile evlidir," diye yanıt verdi. "Keder kısır bir eş bile olsa Kral onu Güzellik'ten daha çok sevmektedir." Bu yanıtı ona zengin Benelüks topraklarına mal oldu. Bu eyaletler çok geçmeden İmparator'un kışkırtmasıyla, Reform Kilisesi'nin birtakım yobazlarının önderliğinde İspanya'ya başkaldırdılar.

Bugün İnfanta'nın terasta oynamasını izlerken bütün evlilik yaşamı, tüm keskin zevkleri ve ani bitişinin acısıyla, Kral'ın belleğinde canlanır gibi olmuştu. Prenses, Kraliçe'nin o sevimli şımarıklığına sahipti. Başını tıpkı onun gibi inatla sarsıyordu. Ara sıra başını kaldırıp babasının penceresine bir göz attığı zaman ya da çevresindeki soylu İspanyollar öpsün diye elini uzattığı zaman, o güzel, gururlu, bükümlü dudaklarında beliren şahane gülümseyiş -tam bir *Vrai sourire de France*[1]- tıpkı annesininki gibiydi. Gelgelelim çocukların tiz kahkahaları Kral'ın kulaklarını tırmalar, acımasız parlak güneş, içindeki üzgünlükle alay eder gibiydi. Ortalıkta temiz sabah havasını bulandıran ağır bir koku vardı sanki, mum-

[1] (Fr.) Fransız gülüşü. (Y.N.)

yacıların kullandığı o yabancı baharatların kokusu gibi. Yoksa ona mı öyle geliyordu? Kral yüzünü ellerine gömdü. İnfanta bir daha baktığında perdeler örtülmüş, Kral çekilmişti.

İnfanta dudaklarını hafif bir düş kırıklığıyla bükerek omuz silkti. Babası hiç değilse yaş gününde onunla kalamaz mıydı yani! O aptal Devlet işleri pek mi önemliydi? Yoksa babası, şamdanları gece gündüz yanan, İnfanta'nın girmesine hiç izin verilmeyen o iç karartıcı küçük kiliseye mi gitmişti? Ne saçmalık, güneş böyle parlarken, herkes böylesine mutluyken! Hem babası, borazanların şimdiden haber verdiği yalancı boğa güreşini, kukla oyununu, öteki eğlenceleri de kaçıracaktı. Amcasıyla Başengizisyoncu daha akıllıydılar. Terasa gelip ona tatlı övgüler düzmüşlerdi. İnfanta güzel başını şöyle bir arkaya atarak amcasının elinden tuttu, merdivenden indi ve bahçenin dibinde kurulmuş olan uzun, mor ipek çadıra doğru ağır ağır yürüdü. Öbür çocuklar da titiz bir mevki sırasıyla onu izlediler, adı en uzun olanlar en önde geliyorlardı.

Göz kamaştırıcı *toreodor*[1] kılığına bürünmüş soylu erkek çocukların oluşturduğu bir alay İnfanta'yı karşıladı. On dört yaşlarında, olağanüstü yakışıklı olan Tierra-Nueva Kontu, şapkasını doğuştan soylu

[1] (İsp.) Boğa güreşçisi. (Y.N.)

İspanyol *"hidalgo"*larıyla[1] *"grandee"*lerine[2] özgü bir zariflikte çıkardı ve Prenses'i, arenaya yukardan bakan bir kürsü üzerindeki küçük, yaldızlı fildişi koltuğa oturttu. Çocuklar, o kocaman yelpazelerini hızlı hızlı sallayıp aralarında fısıldaşarak öbek öbek, İnfanta'nın çevresini aldılar. Don Pedro ile Başengizisyoncu arena kapısında durmuş gülüşüyorlardı. Boynu sarı fırfırlı, zayıf, sert yüzlü bir kadın olan Düşes'in bile -Camerera Muhtarı derlerdi ona- üzerinde her zamanki huysuzluğu yoktu, hatta o kırışık yüzünde hafif, soğuk bir gülümseme dolaşarak ince, kansız dudaklarını kıpırdatıyordu.

Gerçekten olağanüstü bir boğa güreşi oldu! İnfanta bunu, Parma Dükü'nün babasını ziyareti sırasında, Sevilla'da gördüğü gerçek boğa güreşlerinden çok daha hoş buldu. Oğlan çocuklarından bazıları şahane koşumlu oyuncak atlarını sürerek renk renk kurdeleli mızraklarını havada sallıyorlardı. Kimileri yaya olarak, ellerindeki kırmızı pelerinlerle boğaları kızdırıyor, boğa saldırdığı zaman da barikatı aşıp kaçıyorlardı. Boğanın kendisine gelince... Hasır kasnakla gergin deriden yapılmış olmasına karşın tıpkı gerçek boğaya benziyordu, arada arka ayaklarının üstüne kalkıp koşuşturuyordu ki böyle bir şey yapmayı hiçbir gerçek boğa aklının ucundan bile geçirmez.

[1] (İsp.) Bir İspanyol soyluluk unvanı. (Y.N.)
[2] (İsp.) Yüksek İspanyol soylusu. (Y.N.)

Dövüşmesi de harikaydı, doğrusu. Çocuklar öyle heyecanlanmışlardı ki sıraların üstüne çıkıp tıpkı büyükler gibi ciddi ciddi mendillerini sallayarak, *"Bravo Toro! Bravo Toro!"* diye bağırıyorlardı. En sonunda, oyuncak atların birçoğunun mızraklarla delik deşik edilip atlıların yerlere düşürüldüğü uzun bir dövüşten sonra genç Tierra-Nueva Kontu boğayı dize getirdi. *Coup de grace*'ı[1] uygulamak için İnfanta'dan izin alarak tahta kılıcını hayvanın boğazına öyle bir sapladı ki takma kafa yerinden çıktı ve altından Madrid'deki Fransız büyükelçisinin oğlu, küçük Monsieur de Lorraine'in gülen yüzü göründü.

Bunun üzerine, alkışlar arasında arena temizlendi, siyahlı sarılı üniforma giymiş iki Mağribi uşak ölmüş oyuncak atları ciddi ciddi sürükleyerek kaldırdılar. Bir Fransız idmancısının ip üstünde cambazlık yaptığı kısa bir aradan sonra özel olarak kurulmuş bir sahnede İtalyan kuklalar yarı klasik bir tragedya olan *Sophonisba*'yı oynadılar. Öyle iyi oynuyorlardı, jestleri öyle doğaldı ki oyunun sonunda İnfanta'nın gözleri yaşlarla buğulandı. Hatta kimi çocuklar açıkça ağlıyorlardı, öyle ki şekerlemelerle avutulmaları gerekti. Başengizisyoncu bile öyle etkilenmişti ki Don Pedro'ya dönerek, "Renkli mumla tahtadan yapılmış olan, tellerle oynatılan şu basit oyuncakların böylesine mutsuz olmalarına, başlarına

[1] Yenilenin fazla acı çekmeden ölmesini sağlayan merhamet vuruşu. (Y.N.)

böyle korkunç felaketler gelmesine dayanamadığını" söylemekten kendini alamamıştı!

Ortaya bundan sonra Afrikalı bir sihirbaz çıktı. Sihirbaz, yanında getirdiği üstü kırmızı örtülü, büyük, yassı sepeti alanın orta yerine bıraktı, sonra sarığının kıvrımları arasından, kargıdan yapılma, tuhaf bir saz çıkarıp çalmaya başladı. Birkaç dakika sonra kırmızı örtüde bir kıpırtı oldu. Sazın sesi giderek tizleşirken yeşilli sarılı iki yılan o garip, üçgen biçimi kafalarını sepetten çıkardılar ve suda kamışların salınması gibi öne arkaya sallanarak yavaş yavaş yükseldiler. Gelgelelim benekli derileri ve şimşek hızıyla oynayan dilleri çocukları çok korkutmuştu. Sihirbazın, kumlar arasından minicik bir portakal ağacı çıkartması, sonra da ağacın dallarından güzel, beyaz çiçekler açtırıp meyveler yaratması daha hoşa gitti. Hele sihirbaz, Las Torres Markisi'nin küçük kızının yelpazesini alıp da çadırın içinde şakıyarak uçan mavi bir kuşa dönüştürünce çocuklar sınırsız bir sevinç ve şaşkınlığa kapıldılar.

Nuestra Senyora Del Pilar Kilisesi'nden gelen dansçı erkek çocukların oynadığı ağırbaşlı *minuet*[1] de pek hoştu. Her yıl mayıs bayramında, Meryem Ananın yüksek sunağı önünde, hem de kendi onuruna yinelenen bu oyunu İnfanta şimdiye kadar hiç görmemişti. Daha doğrusu, İngiltere Kraliçesi Elizabeth'in casusu

[1] Üç tempolu ağır ve eski bir dans; bu dansın müziği. (Ç.N.)

olduğuna inanılan deli bir papazın Asturias Prensi'ne zehirli peksimet yedirmeye kalkışmasından bu yana, İspanya Krallık ailesinden hiç kimse ulu Zaragoza Katedrali'nden içeriye adımını atmamıştı. Bu yüzden İnfanta, "Meryem Anamızın Dansı" denilen bu dansın yalnızca söylentilerini duymuştu. Dans gerçekten nefis bir tablo yaratıyordu. Çocuklar beyaz kadifeden, eski tarz saray kostümleri giymişlerdi. Kendilerine özgü, üç köşeli şapkalarının kenarında simli püsküller, devekuşu tüyünden kocaman sorguçlar vardı. Güneşin altında dans ederlerken esmer yüzleriyle siyah saçları giysilerinin o göz alan beyazlığıyla büsbütün çelişiyordu. Dansın karmaşık, iç içe adımlarını atarkenki ciddi tavır, o ağır devinimlerinin ölçülü uyumu ve yerlere kadar eğilişleri herkesi büyülemişti. Gösterilerinin sonunda tüylü şapkalarını çıkarıp selama durdukları zaman İnfanta onların bu saygı jestini nazikçe kabul etti ve yaşamış olduğu şu keyfe karşılık Pilar Kilisesi'ne kocaman bir mum armağan etmeye karar verdi.

Bundan sonra arenaya bir grup yakışıklı Mısırlı genç -o günlerde Çingenelere böyle denirdi- çıktı. Bağdaş kurup oturarak bir halka çevirdiler, kırk telli çalgılarını yavaştan çalmaya başladılar. Çaldıkları ezgiye uyarak sallanıyor, neredeyse mırıldanır gibi hafif sesli hülyalı bir şarkı söylüyorlardı. Gözleri Don Pedro'ya takılınca suratlarını astılar, kiminin yüzündeyse

büyük bir korku ifadesi belirdi çünkü daha iki hafta önce, Sevilla'daki pazar yerinde Don Pedro onların kabilesinden iki kişiyi, büyücülük yapıyorlar diye astırmıştı. Öte yandan güzel küçük İnfanta'nın, onların şarkısını, arkasına yaslanarak ve o kocaman mavi gözleriyle yelpazesinin üstünden bakarak dinleyişi Mısırlı gençlerin gönlünü kazandı. Bu kadar güzel birinin kimseye karşı acımasız davranamayacağını düşündüler. Sazlarının tellerine o uzun, sivri tırnaklarıyla belli belirsiz dokunarak usul usul çalıp söylemeyi sürdürdüler. Başları, uykuları gelmişçesine sallanmaya başlamıştı. Derken ansızın öyle tiz bir bağırışla ayağa fırladılar ki bütün çocuklar korktu ve Don Pedro eliyle kılıcının akik kabzasını kavradı. Mısırlı gençler şimdi teflerini çalıp kendi haşin tınılı dillerinde çılgın bir aşk şarkısı söyleyerek arenada deliler gibi dönmeye başlamışlardı. Sonra, bir başka işaretle hepsi de kendini yere attı ve hareketsiz kaldı. Sessizliği şimdi yalnızca sazların yumuşak müziği bozuyordu. Mısırlılar bu davranışı birkaç kez yineledikten sonra bir an için dışarı çekildiler, sonra yanlarında uzun tüylü, zincirli bir boz ayı ve omuzlarında küçük Berberistan maymunlarıyla geri geldiler. Ayı büyük bir ciddilikle amuda kalktı. Buruşuk suratlı, minik maymunlar da iki Çingene çocuğuyla birlikte bir sürü gülünç oyun oynadılar. Ellerindeki küçük kılıçlarıyla dövüştüler, tabancalarını ateşlediler,

tıpkı kralın özel muhafızları gibi asker talimi yaptılar. Kısacası, Çingenelerin gösterisi çok beğenildi.

Gene de o sabahki eğlentinin en güçlü bölümü, hiç kuşkusuz, Cüce'nin dansıydı. Cüce, çarpık bacaklarıyla yalpalayıp o kocaman, yamuk yumuk kafasını yandan yana sallayarak arenaya çıktığında çocuklardan beğeni çığlıkları koptu. İnfanta öylesine güldü ki Camerera Muhtarı onu uyarmak zorunda kaldı: İspanya'da kral soyundan gelme bir prensesin kendi ayarı kişiler önünde ağlamasıyla ilgili birçok örnek vardıysa da bir kral kızının, kendinden aşağı düzeydekiler yanında böylesine gülüp eğlenmesi şimdiye dek görülmüş şey değildi. Gelgelelim cüceye de can dayanmıyordu ki! Eskiden beri, acayip ve ürkünç şeylere karşı titiz bir merak besleyegelmiş olan İspanya Sarayı'nda bile böylesi akıldışı bir yaratık görülmemişti. Zaten bu, Cüce'nin ilk ortaya çıkışıydı. Daha bir önceki gün ormanda başıboş koştururken ele geçmişti. Onu kenti kuşatan meşe ormanının uzak bir köşesinde avlanmakta olan iki soylu bulmuş, İnfanta'ya sürpriz olarak saraya getirmişlerdi. Yoksul bir kömürcü olan babası, böylesine işe yaramaz, çirkin bir çocuğu başından attığı için aslında sevinmişti. Cüce'nin belki de en eğlendirici yönü, kendi acayip, ürkünç görünümünden tümüyle habersiz oluşuydu. Hatta mutlu, şen şakrak bir hâli vardı. Çocuklar güldükçe o da onlar kadar rahat bir neşeyle

gülüyordu. Yaptığı her dansın sonunda da dünyanın en komik selamlarını veriyordu. Çocuklara öyle bir baş sallayıp gülmesi var ki o da onlardan biriymiş sanırdınız. Doğanın hınzır bir anında, başkaları alay etsin diye yarattığı küçük bir ucube değildi sanki. İnfanta ise onu iyice büyülemişti. Cüce gözlerini ondan alamıyor, sanki yalnızca onun için dans ediyordu. Gösterinin sonunda Prenses, saraydaki soylu hanımların, tiz sesli İtalyan şarkıcı Caffarelli'ye demet demet çiçek atışlarını anımsadı. Şarkıcı, tatlı sesiyle Kral'ın üzüntüsünü hafifletebilsin diye Papa kendi kilisesinden Madrid'e yollamıştı. İnfanta şimdi bunu düşünerek saçındaki güzel, beyaz gülü aldı, yarı şaka olsun diye, yarı Camerera'yı sinirlendirmek için, en tatlı gülüşüyle Cüce'ye attı. Cüce bunu son derece ciddiye aldı; o küçük, boncuk gözleri keyifle parlayıp ağzı kulaklarına vararak İnfanta'nın önünde bir dizinin üstüne çöktü, elini yüreğine götürdü ve çiçeği o kalın, kaba dudaklarına bastırdı.

Bu, İnfanta'nın tavrındaki ciddiliği öylesine sarstı ki Cüce koşarak arenadan çıktıktan çok sonra bile kızcağız gülmeyi sürdürdü ve amcasına dönerek dansın hemen yinelenmesini istediğini bildirdi. Gelgelelim Camerera Düşesi güneşin çok kızgın olduğunu ileri sürdü ve İnfanta'nın gecikmeden saraya dönmesinin daha yerinde olacağına karar verdi. Sarayda İnfanta için şahane bir şölen hazırlanmıştı. Gerçek

bir yaş günü pastası bile vardı. Üzerine renkli şekerlerle adının baş harfi yazılmış, tepesine güzelim bir gümüş bayrak dikilmiş bir pasta... Böylece İnfanta büyük bir ciddiyetle yerinden kalktı, küçük Cüce'nin siesta saatinden sonra gene gelip dans etmesini buyurduktan ve genç Tierra-Nueva Kontu'na bu keyifli toplantı için teşekkür ettikten sonra kendi bölmesine döndü. Çocuklar da içeriye girdikleri zamanki sırayla onu izlediler.

Cüce, İnfanta'nın karşısında, hem de onun kendi isteği üzerine, ikinci bir kez dans edeceğini duyunca öyle gururlandı ki hemen bahçeye koştu. Elindeki çiçeği gülünesi bir sevinçle öpüyor, mutluluğunu son derece biçimsiz, uyumsuz hareketlerle ortaya vuruyordu.

Bahçedeki çiçekler onun böyle, kendi güzelim evlerine girmeye cüret edişine pek kızmışlardı. Hele kollarını gülünç biçimde sallayarak bahçe yollarında hoplayıp zıplayışını görünce artık kendilerini tutamadılar.

Laleler, "Gerçekten, öylesine çirkin ki bizim bulunduğumuz yerlerde oynamasına kesinlikle izin verilmemeli!" diye bağırıştılar.

İri Kırmızı Zambaklar, "Haşhaş suyu içse de bin yıllık bir uykuya dalsa iyi olur!" dediler, öfkeden yüzlerini kan basarak.

"Resmen feci bir yaratık!" diye çığlığı bastı Kaktüs. "Eğri büğrü, eciş bücüş bir şey, kafası desen bacaklarıyla hepten orantısız. İnan olsun, tüm dikenlerimi ayağa kaldırıyor! Yanıma sokulmaya kalkışırsa bunları batırır, canını acıtırım onun."

Beyaz Gül Ağacı, "Hem de elinde benim en güzel çiçeklerimden biri var!" dedi. "Daha bu sabah kendim İnfanta'ya verdiydim, yaş günü armağanı olarak; bu cüce ondan çalmış." Sonra avazı çıktığınca, "Hırsız var! Hırsız var!" diye bağırdı.

Genelde çalım satmayı sevmeyen, kendilerinin de birçok yoksul akrabası olduğu bilinen Kırmızı Sardunyalar bile Cüce'yi görünce tiksintiden buruşup kapandılar. Menekşeler yumuşak başlılıkla, Cüce'nin gerçekten son derece alımsız olduğunu, ama bunda onun suçu bulunmadığını ileri sürdükleri zaman da Sardunyalar, haklı olarak, "En büyük kusuru da bu ya işte!" diye terslendiler. "Kendi elinde değil diye ona hayran olmak zorunda mıyız yani?" Doğrusunu isterseniz Menekşelerin arasında bile, küçük Cüce'nin çirkinliğinin neredeyse gösterişe kaçtığını düşünenler vardı. Cüce böyle şen şakrak hoplayıp zıplayarak acayip ve gülünç biçimlere gireceği yerde şöyle hüzünlü, hiç değilse dalgın ve düşünceli dursa daha yakışık alacaktı.

Son derece ilginç bir kişiliği olan, bugüne bugün İmparator V. Charles'a saati söylemişliği bulunan

yaşlı Güneş Saati'ne gelince, Cüce'yi görünce öyle bir irkildi ki o uzun, gölge parmağıyla zamanı gösterirken neredeyse koskoca iki dakikayı atlıyordu! Parmaklıkta güneşlenmekte olan süt beyaz Tavus'a seslenerek, "Herkesin bildiği üzere kral çocukları kral, kömürcü çocukları kömürcüdür, bunun böyle olmadığını ileri sürmek de gülünçtür," demekten kendini alamadı. Tavus bu görüşe tümüyle katılıyordu. Hatta, "Elbette! Elbette!" diye öyle yüksek, haşin bir sesle bağırdı ki serin, fıskiyeli havuzda yaşayan Mercan Balıkları başlarını sudan çıkardılar ve kenardaki büyük, taş Triton yontularına, "Ne oluyor?" diye sordular.

Beri yandan kuşlar her nedense Cüce'yi sev-mişlerdi. Ormanda çok zaman onu, burgaçlanarak dönen kuru yaprakların peşinde cinler gibi sıçrayıp zıplarken, yaşlı meşe ağaçlarının kovuğunda cevizlerini sincaplarla paylaşırken görürlerdi. Çirkin olması zerrece umurlarında değildi. Öyle ya, geceleri portakal bahçelerindeki o tatlı şakımalarını arada Ay'ın bile eğilip dinlediği Bülbül de pek ahım şahım güzel sayılmazdı ki, aslında. Hem Cüce'nin kuşlara çok iyiliği dokunmuştu. Müthiş sert geçen o kış mevsiminde, ağaçlarda hiç meyve kalmayıp toprağın demir gibi kaskatı donduğu, kurtların yiyecek arayarak kent kapılarına kadar indiği günlerde o, kuşları bir kerecik bile unutmamış, kendi azığı olan bir topak kara

ekmeğin kırıntılarını onlara serpmiş, üç lokmacık yiyeceğini onlarla paylaşmıştı.

Bu yüzden şimdi onlar da Cüce'nin çevresinde döne döne uçuyorlar, kanatlarıyla onun yanağına şöyle bir dokunup geçerek kendi aralarında çene çalıyorlardı. Küçük Cüce öyle sevinçliydi ki elindeki beyaz gülü onlara göstermekten, bunu ona bizzat İnfanta'nın onu sevdiği için verdiğini anlatmaktan kendini alamadı.

Kuşlar onun söylediklerinin tek sözcüğünü bile anlamıyorlardı ama hiç önemi yoktu bunun; çünkü başlarını yan yatırarak bilgiç bilgiç bakıyorlardı, bu da söyleneni anlamak yerine geçer, hem de çok daha kolaydır.

Kertenkelelerin de Cüce'ye pek kanları kaynamıştı. Cüce hoplayıp zıplamaktan yorulup da dinlenmek için kendini yerdeki otların arasına attığı zaman Kertenkeleler onun üzerinde koşup oynamaya, onu eğlendirmek için ellerinden geleni yapmaya başladılar. "Herkes kertenkeleler kadar güzel olamaz ki!" diyorlardı. "Bu kadarını beklemek fazla olur. Hem zaten, belki saçma gibi gelecek ama bu çocukcağız pek de öyle çirkin sayılmaz aslında; yani gözünü yummak ve ona bakmamak koşuluyla, elbette." Kertenkeleler yaradılış olarak felsefeye yatkındılar. Yapacak işleri olmadığı ya da yağmur yağdığı için dışarı çıkamadıkları zamanlarda, saatler saati oturup düşündükleri olurdu.

Gel gör ki çiçekler, kertenkelelerle kuşların bu tutumuna fena hâlde içerlemişlerdi. "İşte," diyorlardı. "Böyle dur duraksız koşup uçuşmak nasıl bayağılaştırıyor, görün! İyi yetişmiş, görgülü kişiler, bizim gibi, hep durdukları yerde dururlar. Bizim bahçe yollarında hopladığımızı dünyada gören olmamıştır, ne de deliler gibi tayyare böceklerinin peşinden koştuğumuzu! Biz hava değişimi istediğimizde bahçıvanı çağırırız, o bizi başka bir yatağa taşır. Ağırbaşlı kişilere yakışanı da budur. Oysa kuşlarla kertenkeleler dinginlik nedir bilmezler. Dahası, kuşların yerleşik bir adresleri bile yoktur. Olup olacakları, göçebedirler. Çingeneler gibi. Onlara da aynen bu gözle bakmak gerekir." Böyle diyerek çiçekler burunlarını havaya dikip iyice kurumlu bir tutum takındılar. Biraz sonra küçük Cüce'nin yerden kalktığını, terastan geçip saraya girdiğini gördükleri zaman da pek sevindiler.

"Ömür boyu içerde tutmak gerekir onu," dediler. Sonra da, "Şu kamburuna, şu çarpık bacaklarına bak hele!" diyerek kıkırdaşmaya başladılar.

Küçük Cüce bunların hiçbirini bilmiyordu. Kuşlarla kertenkeleleri candan sever, çiçekleri ise dünyanın en şahane şeyleri sayardı, İnfanta'dan sonra tabii. İnfanta ona bu güzel, beyaz gülü vermişti; İnfanta onu seviyordu, bu da her şeye bambaşka bir anlam veriyordu. Keşke o da İnfanta'yla gitmiş olsaydı! İnfanta onu sağına oturturdu, o da İnfanta'nın yanından hiç

ayrılmaz, onun oyun arkadaşı olur, ona bin türlü eğlenceli marifet gösterirdi. Cüce şimdiye kadar hiç saray görmemişti, gene de bir sürü harika şey biliyordu. İçine çekirgeler oturup ötsün diye kamıştan minik kafesler çatmak gibi, uzun eklemli bambulardan, orman tanrısı Pan'ın dinlenmeye bayıldığı flütler yapmak gibi. Bütün kuş ötüşlerini bilir, sığırcıkları ağaç tepelerinden, akbalıkçılları bataklıklardan çağırıp yanına getirtebilirdi. Hayvanların hangi yollardan geçtiklerini de bilir, izlerini tanırdı. Biçimli ayak izlerine bakıp tavşanın, ezilmiş yapraklara bakarak yabandomuzunun peşine düşebilirdi. Doğanın tüm danslarını da bilirdi Cüce: Al giysili çılgın Güz dansı, mısır tarlalarının üzerinden mavi çarıklarıyla geçen Işık dansı, kışın beyaz kar çelenkleriyle yapılan dans, meyve bahçelerinde yapılan Bahar dansı... Orman güvercinlerinin nerede yuva kurduklarını bilirdi o. Bir keresinde bir avcı, ana kuşla baba kuşu ökseye düşürdüğünde yavruları o büyütmüş, bir kayın ağacının dalları arasında onlara minik bir kuş evi kurmuştu. Yavrular ona iyice alışmışlar, sabahları onun elinden yem yer olmuşlardı. İnfanta onları görse ne severdi kim bilir! Yüksek eğreltiotlarının arasında koşuşan tavşanları, o çeliğimsi tüyleri, siyah gagalarıyla alakargaları, ortalıkta ağır ağır dolaşan, başlarını sallayarak taze yaprak tırtıklayan o büyük, bilge kaplumbağaları da severdi. Evet, evet, İnfanta mutlaka ormana gelip

onunla oynamalıydı. Cüce ona kendi yatağını verir, penceresinin dibinde sabaha dek nöbet tutardı, boynuzlu yaban boğaları ilişmesin, aç kurtlar kulübenin yakınına sokulmasın diye. Sonra, gün doğarken pencereye vurup onu uyandırırdı, dışarı çıkar, gün boyu birlikte dans ederlerdi.

Aslında orman hiç de ıssız değildi. Kimi zaman, beyaz katırının sırtında bir Piskopos geçerdi, elindeki resimli kitabı okuyarak. Kimi zaman da yeşil kadife başlık, geyik derisinden yelek giyinmiş, atmacalarını bileklerinde taşıyan avcılar geçerdi. Hasat zamanı üzüm çiğneyiciler sökün ederdi, doluluktan taşan şarap tulumları taşıyarak, elleri ayakları üzüm moruna boyanmış, başlarında parlak yapraklı sarmaşık dallarıyla. Kömürcüler geceleri kocaman mangallarının başına oturur, kuru kütüklerin ateşte yavaş yavaş kömürleşmesini seyrederken küllerin arasında kestane pişirirlerdi. Haramiler de mağaralarından çıkagelerek onlarla güler söylerlerdi. Bir keresinde Cüce, uzun, tozlu Toledo yolunu döne döne tırmanan görkemli bir alay görmüştü. En önde tatlı sesle ilahiler okuyan keşişler yürüyordu. Ellerinde parlak renkli flamalar altın haçlar taşıyorlardı. Onların peşi sıra askerler gidiyordu, gümüş zırh takımları, fitilli tüfekleri, mızraklarıyla. Askerlerin ortalarında da yalınayak yürüyen üç adam vardı. Bu adamlar, üzerine gösterişli resimleri olan, tuhaf,

sarı elbiseler giymişlerdi ve ellerinde yanar durumda mumlar vardı. Evet, evet, bakıp gülecek çok şey vardı ormanda. İnfanta yorulunca kendisi onun için yumuşak, yosunlu bir köşe bulur ya da onu kucağına alıp taşırdı. Gerçi uzun boylu olmadığını biliyordu ama çok güçlüydü. Ona, elbisesindeki beyaz tanecikler kadar güzel, kırmızı şeytanşalgamı taneciklerinden bir gerdanlık yapardı. İnfanta sıkılırsa gerdanlığı koparıp atar, kendisi de başka tanecikler toplardı ona. Meşe yüksükleri bulur getirirdi, çiyle buğulanmış dağ laleleri, o uçuk sırma saçlarına yıldız gibi taksın diye minik ateşböcekleri bulur getirirdi.

Ama nerdeydi o şimdi? Cüce bu soruyu beyaz güle sordu ama gül yanıt vermedi. Bütün saray uykuda gibiydi. Panjurların kapatılmamış olduğu yerlerde bile, güneş girmesin diye pencerelere ağır perdeler çekilmişti. Cüce içeri girebileceği bir yer arayarak sarayı çepeçevre dolandı, sonunda açık duran küçücük, özel bir kapı gördü. Kapıdan içeri süzülünce kendini şahane bir salonda buldu. Ne yazık ki burası ormandan daha şahaneydi, dört bir yandaki her şey öylesine yaldıza bulanmıştı ki! Yere bile geometrik desenler oluşturan büyük, renk renk taşlar döşenmişti. Ama küçük İnfanta burada değildi. Salonda yalnızca, yeşil taş kaidelerinin üstünde hüzünlü boş gözler ve buruk gülümseyişlerle ona bakan bembeyaz, harika heykeller vardı.

Salonun karşı duvarında siyah kadifeden, ağır işlemeli bir perde asılıydı: Kral'ın en sevdiği rengin üzerine, en sevdiği desenler olan güneş ve yıldız nakışları serpiştirilmişti. İnfanta bu perdenin arkasında saklanıyor olmasın sakın? En iyisi gidip bakmalı!

Cüce usulca yaklaşıp perdeyi yana doğru çekti. Ama perdenin arkasında da bir oda vardı. Ne var ki bu oda Cüce'nin gözüne bir öncekinden daha sevimli göründü. Duvarlar kalabalık bir av sahnesini gösteren, iğne işi yeşil bir duvar halısı ile kaplıydı: Bir Felemenk sanatçı bu duvar halısı için yedi yıldan fazla zaman harcamıştı. Bu oda, Jean le Fou diye anılan Deli Kral'ın odasıymış bir zamanlar. Deli Kral bu av sahnesine öyle vurgunmuş ki krizi tuttuğu zamanlarda nakıştaki o şaha kalkmış atlara binmeye kalkar, iri tazıların saldırdığı geyiği yere devirmeye yeltenerek av borusunu öttürür, hançerini kaçışan uçuk renkli ceylanlara saplarmış. Bu oda şimdi Encümen Salonu olarak kullanılıyordu. Orta masasında, üstleri İspanya'nın altın lale arması ve Habsburg Hanedanı'nın mührüyle damgalanmış, kırmızı kaplı bakanlık dosyaları duruyordu.

Cücecik dört bir yanına şaşkın şaşkın bakakalmış, daha öteye gitmekten biraz da korkar gibiydi. Şu iki yanı ağaçlı, upuzun yollarda çıt çıkartmadan, dört nala giden sessiz atlar ona kömürcülerden

dinlediği ürkütücü hayaletleri çağrıştırıyordu: Yalnızca geceleri ortaya çıkan ve rastladıkları insanları dişi geyiğe dönüştürüp peşlerine düşen *Kompraços*'lar. Cüce güzel, küçük İnfanta'yı düşünerek yüreğini pekleştirdi. Onu yalnız bulmak, "Ben de seni seviyorum," demek istiyordu. İnfanta belki de bundan sonraki odadaydı.

Cüce yerdeki yumuşak Mağribi halıların üstünden koşarak geçti ve kapıyı açtı. Yok! İnfanta burada da yoktu. Hiç kimse yoktu bu odada.

Burası bir taht odasıydı. Kral'ın kişisel olarak görüşmeye karar verdiği (ki Kral bunu son zamanlarda pek sık yapmaz olmuştu) yabancı elçilerin kabul edildiği salon. Yıllar önce İngiltere'den de elçiler gelmişti bu salona. O çağda Avrupa'nın Katolik hükümdarlarından biri olan Kraliçe'leriyle İmparator'un en büyük oğlunun evlenmeleri konusunu görüşmek için. Duvarlar yaldızlı Cordoba derisiyle kaplıydı; siyah-beyaz tavanda üç yüz kollu, yaldızlı, ağır bir avize sarkıyordu. Üzerine tohum incilerle Kastilya kuleleri ve aslanlar işlenmiş sırma kumaştan büyük bir tentenin altında da taht duruyordu. Üstüne, gümüş lale kakmalı, sim ve inci püsküllü, şahane bir siyah kadife örtü örtülmüştü. Tahtın inci basamağında İnfanta'nın simli tafta kaplı diz taburesi duruyordu. Bunun altında, tentenin gölgesinin dışında kalan yerde de Papa Temsilcisi'nin koltuğu

vardı. Resmi törenler sırasında Kral'ın huzurunda oturmasına izin verilen tek kişi oydu. Dolaşık al püsküllü Kardinal şapkası, önde, mor bir tabure üstünde dururdu. Tahtın karşısındaki duvarda V. Charles'ı, yanında iri bir av köpeğiyle, avcı kılığında gösteren, adam boyu bir portre asılıydı. Diğer duvarın ortasında da II. Philip'i Hollanda elçisini kabul ederken gösteren bir tablo vardı. İki pencere arasında duran abanoz dolabın fildişi kakmaları Holbein'ın *Ölüm Dansı*'nın figürleriyle oymalanmıştı. Bu oymaların, o büyük ustanın kendi el emeği olduğunu ileri sürenler vardı.

Ne var ki bütün bu görkem küçük Cüce'nin umurunda bile değildi. Elindeki gülün tek bir yaprağını şu tentedeki tüm incilere, hatta Kral'ın tahtına bile değişmezdi o! Onun tek istediği, İnfanta'yı, aşağıya inmeden önce görebilmek, "Dansımı bitirince benimle ormana gel!" diyebilmekti. Burada, sarayın içinde hava ağır, boğucuydu, oysa ormanda rüzgâr başıboş eser, güneş altın elleriyle kıpır kıpır yaprakları aralardı. Çiçekler de vardı ormanda, bu bahçedekiler kadar gösterişli değilse bile çok daha hoş kokuluydu bunlar. Baharın ilk günlerinde serin orman kuytuluklarıyla çimenli yamaçları dalga dalga mora boyayan sümbüller, eğri büğrü meşe köklerinin arasına sokulmuş sarı çuhaçiçekleri, parıl parıl kırlangıçotları, mavi tavşanotları, eflatunlu sarılı irisler... Fındık

ağaçları kurşuni püsküllü çiçekler açar, yüksükotlarının ebrulu çiçekleri, arı uğrağı olan hücrelerinin ağırlığıyla yerlere eğilirlerdi. Kestanelerin beyaz yıldızlı kulecikleri, böğürtlen çalılarının güzelim, solgun ayları vardı. Evet, evet, cüce onu bir bulabilse İnfanta onunla kesin gelirdi! Yemyeşil ormana gelirdi onunla, o da İnfanta'yı eğlendirmek için sabahlardan akşamlara dek dans ederdi. Bunu düşününce Cüce, gözleri bir gülüşle ışıyarak bir sonraki odaya geçti.

Bütün odaların içinde en aydınlık, en güzel olanı buydu. Duvarlar sim çiçekli, kuş desenli pembe Lucca damaskosuyla kaplanmıştı; eşyalar Küpidon ve çelenk kabartmalarıyla süslü, ağır gümüştendi. Büyük çifte şöminelerin önünde, üzeri papağan ve tavus işlemeli siperler duruyordu ve deniz yeşili oniksten yer döşemesi uçsuz bucaksız uzanır gibiydi. Cüce burada yalnız değildi. Kapı kemerinin gölgesinden bir başka küçük karaltının kendisine bakmakta olduğunu gördü. İçi titredi ve dudaklarından bir sevinç bağırışı koparak birkaç adım atıp kemerin gölgesinden güneş ışığına çıktı. Onunla birlikte öbür karaltı da ışığa çıktı ve Cüce onu açıkça gördü.

İnfanta değildi bu! Bir yaratıktı! Ömründe gördüğü en biçimsiz, en ürkütücü yaratık!.. Diğer insanlar gibi düzgün olacağı yerde kambur ve çarpık bacaklıydı; koskocaman, sallantılı bir kafası, yele gibi kapkara saçları vardı. Küçük Cüce suratını buruşturdu. Cüce

gülünce beriki de onunla birlikte güldü ve tıpkı onun gibi ellerini karnına bastırdı. Cüce eğilerek alaylı bir selam verdi, yaratık da yerlere kadar eğildi. Cüce ona doğru gidince o da Cüce'ye doğru geldi. Cüce'nin attığı her adıma öykünüyor, Cüce durunca o da duruyordu. Bundan pek keyiflenen Cüce bir kahkaha atarak koşup elini uzattı, yaratığın eli onunkine değdi, buz gibi soğuk bir el. Cüce elini korkuyla yana doğru savurdu, yaratığın eli de anında onu izledi. Cüce ilerlemeye çalıştıysa da sert, pürüzsüz bir şey onu engelliyordu. Yaratığın yüzü şimdi çok yakınındaydı ve korkmuşa benziyordu. Cüce saçlarını gözünden çekince karşısındaki de aynısını yaptı. Cüce ona vurdu, o da vuruşa vuruşla karşılık verdi. Cüce ondan tiksindiğini belirtince o da yüzünü buruşturdu. Cüce geriye çekilince o da geri çekildi.

Neydi bu? Cüce bir an düşündü, sonra gözlerini çevresinde gezdirdi. Ne tuhaf! Bu gözle görülmez, duru sudan yapılma duvarda her şeyin bir ikizi var gibiydi. Elbet, her tablonun, her koltuğun eşi vardı. Kemerin altındaki uyuyan Faun heykelinin uyuyan ikizi de oracıktaydı; güneş ışığında duran gümüş Venüs, kollarını kendisi kadar güzel bir başka Venüs'e uzatmış duruyordu.

Yankı mıydı bu? Bir keresinde vadideyken Cüce Yankı'ya seslenmişti de Yankı ona karşılık vermişti, sözcüğü sözcüğüne. Yankı sesin taklidini yaptığına

göre görüntünün taklidini de yapabiliyor muydu acaba? Gerçek dünyanın tıpatıp eşi olan taklit bir dünya yaratabiliyor muydu? Nesnelerin gölgeleri de renkli, canlı, hareketli olabilir miydi böyle? Yoksa bu... bu?..

Cüce birden irkildi, güzel beyaz gülünü koynundan çıkardı, aynaya doğru dönerek öptü. Yaratığın da bir gülü vardı, yaprağı yaprağına bu gülün tıpkısı! Yaratık da gülünü onun öptüğü gibi öpüyor, iğrenç hareketlerle göğsüne bastırıyordu.

Gerçeğin şimşeği beyninde çaktığı zaman Cüce çılgın bir umarsızlık çığlığı kopardı, hıçkırarak yere kapandı. Demek kendisiydi biçimsiz ve kambur olan, göze iğrenç, acayip gelen! Yaratık kendisiydi, o çocukların hepsi ona gülmüşlerdi. Kendisini seviyor sandığı o küçük prenses de... O da yalnızca onun çirkinliğini alaya almış, o çarpık bacakları, kollarıyla eğlenmişti. Neden ormanda bırakmamışlardı sanki onu? Ormanda ona ne denli iğrenç olduğunu söyleyecek ayna yoktu. Babası onu neden öldürtmemişti, böyle satıp da utançlara boğacağı yerde? Sımsıcak gözyaşları yanaklarından aşağı akarken Cüce'nin parmakları beyaz gülü didikleyip parçaladı. Yere kapanmış yatan yaratık da aynı şeyi yaparak solgun yaprakları havaya serpti. Yerde kıvranıyor, Cüce'ye acıdan kasılmış bir yüzle bakıyordu. Cüce onu görmemek için usulca oradan uzaklaştı, gözlerini eliyle örttü. Yaralı bir hayvan gibi gölgelere sindi, orada inleyerek yatıp kaldı.

Ve işte tam o sırada İnfanta, arkadaşlarıyla birlikte camlı teras kapısından içeri girdi. O küçük, çirkin Cüce'nin yere yatmış, son derece tuhaf, abartılı hareketlerle döşeme taşlarını yumrukladığını görünce çocukların hepsi keyif dolu kahkahalar kopardılar ve çevresini sarıp onu izlediler.

"Dans edişi komikti, ama rol yapışı daha bile komik," dedi İnfanta. "Neredeyse kuklalar kadar iyi oyun çıkarıyor, doğrusu. Gerçi onlar kadar doğal olamıyor, tabii," diye yelpazesini hızlı hızlı sallayarak Cüce'yi alkışladı.

Ancak küçük Cüce başını kaldırıp bakmadı bile. Hıçkırıkları gitgide hafifliyordu. Derken birden, tuhaf, kesik bir ses çıkararak elini göğsüne bastırdı. Sonra gene yere yığıldı, hareketsiz kaldı.

Bir duralamadan sonra İnfanta, "Çok iyiydin," dedi ona. "Şimdi artık dans etmeni istiyorum benim için."

Çocuklar bir ağızdan, "Evet, kalkıp dans et artık!" diye bağırıştılar. "Çünkü Berberistan maymunları kadar marifetlisin sen, hem de çok daha gülünçsün."

Ama küçük Cüce karşılık vermedi.

İnfanta ayağını öfkeyle yere vurarak amcasını çağırdı. Don Pedro terasta Mabeyinci'yle birlikte, biraz önce Meksika'dan gelmiş olan belgeleri okumaktaydı. İnfanta, "Benim komik küçük Cücem mızıkçılık ediyor," dedi. "Onu uyandırın da söyleyin, dans etsin benim için."

Don Pedro ile Mabeyinci birbirlerine bakıp gülümseyerek içeri girdiler. Don Pedro eğildi, nakışlı eldiveniyle Cüce'nin yanağına vurdu. "Dans edeceksin, *petit monstre*,"[1] dedi. "Batı Hint Adaları'nın İnfanta'sının canı eğlence istiyor."

Ne var ki küçük Cüce kıpırdamadı bile.

Don Pedro bezgin bezgin, "Kırbaççı Başı'lardan biri çağrılsın," diyerek terasa döndü.

Gelgelelim Mabeyinci Başı kaygılı duruyordu. Yere diz çökerek elini küçük Cüce'nin yüreğine bastırdı. Birkaç dakika sonra omuzlarını silkerek ayağa kalktı. İnfanta'nın önünde yerlere kadar eğilerek, "*Mi bella Princessa*,[2] küçük komik Cüceniz bir daha dans etmeyecek," dedi, "Çok yazık, doğrusu! Çünkü o kadar çirkin ki belki Kral'ı biraz gülümsetebilirdi."

İnfanta gülerek, "Peki ama neden bir daha dans etmeyecek?" diye sordu.

"Kalbi kırılmış da ondan," dedi Mabeyinci.

Bunu duyunca İnfanta kaşlarını çattı, o gül dudakları sevimli bir hoşnutsuzlukla bükülerek, "Bundan böyle benimle oynamaya gelenlerin kalbi olmasın!" diye buyurdu ve koşup bahçeye çıktı.

[1] (Fr.) Küçük canavar. (Y.N.)
[2] (İt.) Güzel Prensesim. (Y.N.)

Yıldız Çocuk

Evvel zaman içinde iki yoksul oduncu, bir akşam ulu bir çam ormanının içinden evlerine gidiyorlardı. Mevsim kıştı ve zehir gibi soğuk bir geceydi. Yer ve ağaçlar kalın bir kar tabakasıyla örtülüydü. Oduncular yürürken iki yanlarında küçük dallar, kırağı yüzünden kırılıp duruyordu. Dağ Seli'ne geldiklerinde onun da havada kıpırtısız asılı durduğunu gördüler, çünkü Buz Kralı suları öpmüştü.

Öylesine bir soğuk vardı ki hayvanlarla kuşlar bile buna ne anlam vereceklerini bilemiyorlardı.

Kurt, kuyruğunu bacak arasına kıstırmış, ça-

lıların arasından topallayarak yürürken, "Uf!" diye homurdanıyordu. "Resmen feci bir hava! Hükümet bu konuyla neden hiç ilgilenmiyor ki?"

Yeşil renkli ketenkuşları, "Cik, cik, cik!" diye ötüşüyorlardı. "Toprak ölmüş, beyaz kefene sarmışlar."

Kumrular, "Toprak evleniyor, bu da gelinliği," diye fısıldaşıyorlardı. O minik, pembe ayakları soğuktan neredeyse donmuştu ya, onlar gene de duruma romantik açıdan bakmayı boyunlarına borç biliyorlardı. "Bunların hepsi Hükümet'in suçu, diyorum size. Bana inanmayacak olursanız sizi yerim!" Kurt, tümüyle pratik bir kafa yapısına sahipti ve sıkı tartışma konuları bulmakta hiçbir zaman sıkıntı çekmezdi.

"Bana sorarsanız," diye, doğuştan filozof olan ağaçkakan lafa karıştı. "Benim gözümde açıklamalar atom teorisi kadar bile anlam taşımaz. Bence bir şey eğer varsa vardır ki şu anda, işte, korkunç bir soğuk var."

Gerçekten de korkunç bir soğuk vardı. Yüksek köknar ağacının içinde yaşayan sincaplar ısınmak için birbirlerinin burnunu ovuşturup duruyorlardı. Tavşanlar yuvalarında yumulup yatmış, dışarıya çıkmak şöyle dursun, bakmıyorlardı bile. Yalnızca büyük baykuşlar soğuktan hoşlanır gibiydiler. Gerçi tüyleri kırağıdan kaskatı kesilmişti ama onlar hiç oralı olmayarak o iri, sapsarı gözlerini devire devire, "Pu-hu! Pu-huu!" diye ormanın içinde birbirlerine

sesleniyorlardı. "Havalar da ne güzel gidiyor, puhuu!"

Bu arada bizim iki oduncu parmaklarına hohlayarak, sımsıkı karları demir nalçalı, uzun konçlu çizmeleriyle çiğneyerek, ha babam yürümeyi sürdürüyorlardı. Bir ara, rüzgârın biriktirmiş olduğu derin bir kar yığınının içine yuvarlandılar ve un öğüten değirmenciler misali bembeyaz kesilmiş olarak kalktılar. Derken donmuş bataklık suyunun buzunda ayakları kayıp düşünce odunları yerlere saçıldı, toplayıp yeniden bağlamak zorunda kaldılar. Bir ara da yollarını şaşırdıklarını sanarak adamakıllı korktular; çünkü biliyorlardı ki kar, koynunda yatıp uyuyanlara karşı acımasızdır. Gene de tüm yolcuları kollayan iyi yürekli Ermiş Martin'e güvenerek demin geçtikleri yere döndüler, dikkat kesilerek yürümeyi sürdürdüler ve en sonunda, ormanın eteğine ulaşınca ayakları dibinde uzanan vadide kendi köylerinin ışıklarını gördüler.

Kurtulduklarına öyle sevindiler, öyle sevindiler ki kahkahalarla güldüler. Gözlerine Yer gümüşten, Ay da altından bir çiçek gibi göründü.

Ne var ki güldükten sonra gene içleri karardı, çünkü akıllarına yoksullukları gelmişti. Biri öbürüne dönerek, "Bu neşe neden?" diye sordu. "Yaşamak bizim gibiler için değil, zenginler için olduğuna göre?"

Arkadaşı, "Doğrudur," diye yanıtladı. "Kiminin

payına çok düşüyor, kiminin payınaysa, az. Haksızlık dünyayı parsellemiş, ama hiçbir şeyi eşit bölüştürmemiş, acıdan başka."

Onlar böyle, yoksulluklarından yakınıp dururken görülmedik bir şey oldu. Gökyüzünden yere çok güzel, çok parlak bir yıldız düştü. Göğün bir ucundan, öteki yıldızları sıyırıp geçti ve oduncuların şaşkın bakışları altında, hemen bir taş atımı öteye, küçük bir ağılın önündeki söğüt ağaçlarının ardına kaydı.

Oduncular, "Amanın! Yıldızın düştüğü yerde altın küpü vardır, kim bulursa onundur!" diye bağırdılar. Altına el koymak için öyle sabırsızlanıyorlardı ki hemen tabanları yağlayıp bir koşu kopardılar.

Biri, arkadaşından daha hızlı koştuğu için öne geçti, söğütlerin arasına sokulup ilerledi ki bir de ne görsün? Bembeyaz karların üstünde gerçekten de altından yapılma bir şey durmuyor mu? Oduncu hemen atılıp bu şeyi elleriyle yokladı. Altın iplikle dokunmuş, üzerinde tuhaf yıldız desenleri bulunan, kat kat bir pelerindi bu. Oduncu, arkadaşına seslenerek gökten düşen hazineyi bulmuş olduğunu bildirdi. Arkadaşı da gelince karların içine oturdular, altınları paylaşmak için pelerinin kıvrımlarını açtılar. Ama ne yazık ki pelerine sarılı olan şey ne altındı, ne gümüş ne de başka herhangi bir hazine... yalnızca uyuyan küçük bir çocuktu.

O zaman odunculardan biri öbürüne, "Çok yazık!"

dedi. "Umutlarımız boşa çıktı. Elimize hiçbir şey geçmedi. Öyle ya, çocuk dediğin şey adama kazanç mı getirir? Zaten yoksul kişileriz biz, kendi çocuklarımız var; onların ekmeğini başkasına yediremeyiz."

Ama arkadaşı, "Olmaz," diye yanıtladı. "Çocukcağızı burada, karlar içinde ölüme terk etmek zalimlik olur. Ben de senin kadar yoksulum, tencerem dolu değil, doyuracak bir sürü çocuk var başımda, gene de bu çocuğu alıp eve götüreceğim. Karım ona bakar."

Böyle diyerek usulca, özenle kaldırdı, acı soğuktan korumak için pelerine sarmaladı, yokuş aşağı köy yolunu tuttu. Arkadaşı onun yufka yüreğiyle aptal kafasına şaşakalmıştı.

Köye vardıklarında ona, "Çocuk sende madem pelerini bana ver çünkü bulduğumuzu paylaşmamız yakışık alır," dedi.

Ama beriki, "Pelerin ne senin ne benim, yalnızca çocuğundur," diyerek ona esenlikler diledi, kendi evine yürüyüp kapıya vurdu.

Karısı kapıyı açıp da onu karşısında sağlıklı görünce boynuna sarılıp öptü, sırtındaki odun yükünü aldı, çizmelerinin karını süpürüp içeri buyur etti.

Gelgelelim kocası eşikten içeri adımını atmayarak, "Ormanda bir şey buldum ilgilenesin diye sana getirdim," dedi.

Kadın heyecanla, "Nedir o?" diye sordu. "Göster bana. Evimizin içi tamtakır; bir sürü eksiğimiz var."

Oduncu pelerini açtı, uyuyan çocuğu karısına gösterdi.

Kadın, "Eyvah, ey benim iyi yürekli adamım! Kendi çocuklarımız bize yetmiyor mu ki bir de yeni çocuk getiriyorsun? Sonra bu bebenin bize uğursuzluk getirmeyeceğini nerden biliyorsun? Hem nasıl bakacağız biz bu çocuğa?" diyerek kocasına ateş püskürdü.

"Yok, buncağız bir Yıldız Çocuk," dedi oduncu, sonra yavruyu buluşlarındaki esrarlı öyküyü karısına anlattı.

Ne var ki kadın bir türlü yatışmıyor, kocasına karşı kızgın ve alaylı konuşuyordu. "Kendi çocuklarımıza ekmek bulamazken başkalarının çocuklarını mı besleyeceğiz yani? Peki, bize kim bakacak? Bizim karnımızı kim doyuracak?"

Oduncu, "Öyle deme, Tanrı serçeleri bile esirger, onların da rızkını verir," diye yanıtladı.

"Serçeler kışın açlıktan ölmüyor mu sanki?" diye sordu karısı. "Şimdi de kara kışta değil miyiz?"

Oduncu hiç sesini çıkarmadı ama eşikten içeri adım da atmadı.

Tam o sırada ormandan beri esen acı bir rüzgâr içeri dolunca kadın ürpererek, "Kapamayacak mısın şu kapıyı?" dedi. "Buz gibi rüzgâr evin içinde esiyor, üşüyorum."

Oduncu, "Yüreklerin katı olduğu evlerin içinde

her zaman soğuk rüzgârlar esmez mi zaten?" diye sordu. Kadın karşılık vermeyerek ateşe sokuldu.

Ne var ki biraz sonra kocasına dönüp baktığında gözleri yaş içindeydi. O zaman oduncu hemen içeri girip çocuğu karısının kucağına verdi. Kadın da çocuğu öptü, kendi en küçük çocuğunun yattığı yatağa yatırdı. Ertesi sabah oduncu o tuhaf altın pelerini büyük bir sandığa kaldırdı. Çocuğun boynunda duran kehribar zinciri de karısı aynı sandığa koydu.

İşte böylece, Yıldız Çocuk oduncunun çocuklarıyla birlikte büyüdü, aynı sofrada oturdu, onların oyunlarını paylaştı, her geçen yıl daha güzelleşiyordu. Öyle ki köyde oturanların parmakları ağızlarında kalıyordu çünkü kendilerinin kara saçlı, yağız esmer oldukları yerde Yıldız Çocuk, işlenmiş fildişi gibi beyaz ve inceydi. Kıvırcık saçları zerrinleri andırıyordu, dudakları da al renkli bir çiçeğin yaprakları gibiydi. Gözleri dupduru pınarların başında açan mor menekşelere, bedeni biçilmemiş kırlarda açan nergislere benziyordu.

Gel gör ki güzelliği onun başına belaydı. Çünkü çocuk büyüdükçe kibirli, bencil, acımasız olup çıkmaktaydı. Oduncunun çocuklarıyla öbür köy çocuklarını hor görüyor, onların yoksul ailelerden, kendisininse bir yıldızdan geldiğini söyleyerek başlarına efendi kesilip onlara, "Siz benim uşaklarımsınız," diyordu. Yoksullara karşı hiç acıması yoktu, ne de kör-

lere, sakat ve hastalara karşı. Tersine, onları taşa tutup köyün dışına kovalıyor, "Gidip başka yerde dilenin!" diyordu. Öyle ki eşkıyadan başkası, sadaka istemek için köye ikinci kez gelmez olmuştu. Kısacası bu çocuk güzellik tutkunuydu. Güçsüz ve çirkin olanlarla eğlenip alay ediyor, kendi kendisineyse bayılıyordu. Yazın rüzgârsız günlerinde papazın meyve bahçesindeki kuyu başına uzanıp suda kendi yüzünü seyrediyor, kendi güzelliğinden duyduğu zevkle gülüyordu.

Oduncuyla karısı çok zaman onu azarlayarak, "Senin umarsızlara, tutunacak dalı olmayanlara yaptığını biz sana yapmadık," diyorlardı, "Acınacak durumda olanlara karşı neden böyle taş yüreklisin?"

Yaşlı papaz da çocuğu sık sık karşısına alarak tüm canlılara sevgi duymayı öğretmeye çalışıyor, "Sinekler de senin kardeşindir, zarar verme onlara," diyordu. "Ormanda uçuşan kuşlar özgürdür; kendi keyfin için onlara tuzak kurma. Kör solucanla köstebeği de Tanrı yarattı, hepsinin kendince bir yeri var. Sen kim oluyorsun da Tanrı'nın yarattıklarına acı çektiriyorsun? Tarladaki sığırlar bile kendilerince Tanrı'yı överler."

Gel gör ki Yıldız Çocuk onların sözlerine kulak bile asmadan omuz silkip somurtarak arkadaşlarının yanına dönüyor, onların başına geçiyordu. Arkadaşları da peşinden gidiyorlardı; çünkü çocuk güzeldi, kıvraktı, flüt çalıp dans etmekte birinciydi. Yıldız

Çocuk nereye çekerse öbür çocuklar oraya gidiyor, Yıldız Çocuk ne buyurursa onu yapıyorlardı. O sivri bir çubukla bir köstebeğin sönük gözünü deştiği zaman çocuklar gülüyorlardı, cüzamlılara taş attığı zaman da gülüyorlardı. Her konuda onun buyruğuna uya uya köy çocukları da onun gibi taş yürekli olup çıkmışlardı.

Efendim, günlerden bir gün köyden yoksul bir dilenci kadın geçti. Sırtındaki giysiler, yırtık pırtıktı. Ayakları, geldiği uzun, taşlı yollar yüzünden kan içinde, durumu perişandı. Çok da yorgun olduğundan bir kestane ağacının altında oturdu.

Yıldız Çocuk onu görünce yanındaki arkadaşlarına dönerek, "Bakın, şu güzelim yeşil ağacın altında pis bir dilenci karı oturuyor," dedi. "Hadi gidip kovalım şunu; çok çirkin, iğrenç bir şey."

Böylece yanına yaklaşarak kadını taşlamaya, alaya almaya başladı. Kadın ona büyük bir korkuyla bakıyor ama gözlerini ondan kaçırmıyordu da. Bu sırada biraz ötede odun kırmakta olan oduncu, Yıldız Çocuk'un yaptığını görünce koşup onu azarladı.

"İnan olsun, taş yüreklisin sen, hiç acıman yok!" dedi. "Şu zavallı kadıncağızın ne kötülüğünü gördün ki böyle davranıyorsun ona?"

Yıldız Çocuk öfkeden kıpkırmızı kesilerek ayağını yere vurdu. "Sen kim oluyorsun da benim yaptığımı sorguluyorsun? Ben senin oğlun değilim ki sözünü dinleyeyim!"

Oduncu, "Doğru söylüyorsun," diye yanıtladı. "Ama ormanda bulduğum zaman ben sana acımıştım."

Dilenci kadın bunu duyunca tiz bir çığlık atarak yere düşüp bayıldı. Oduncu onu evine götürdü, karısı da kadıncağızın bakımını üstlendi. Kadın kendine gelince önüne yiyecek, içecek koydular, rahatına bakmasını söylediler.

Ama o ne yedi, ne de içti. Oduncuya dönerek, "Sen o çocuğu ormanda bulduğunu söyledin, değil mi?" diye sordu. "Bundan tam tamına on yıl önceydi, değil mi?"

"Öyle," diye yanıtladı oduncu. "Ormanda buldum onu, hem de tam tamına on yıl önce."

Kadın, "Peki, üzerinde ne gibi işaretler buldun?" diye sordu. "Boynunda kehribar bir zincir yok muydu? Kendisi de yıldız nakışlı sırma bir pelerine sarılmamış mıydı?"

Oduncu, "Gerçekten de senin dediğin gibiydi!" diye yanıtladı. Pelerinle kehribar zinciri kaldırmış olduğu sandıktan çıkarıp kadına gösterdi.

Bunları görünce kadın sevincinden ağlayarak, "O benim ormanda yitirdiğim oğulcuğumdur," dedi. "Yalvarırım, hemen çağır, buraya gelsin çünkü onu bulmak için dünyayı dolaştım."

Bunun üzerine oduncu ile karısı dışarıya çıkıp Yıldız Çocuk'u çağırdılar. "Eve git, orada seni bekleyen anneni bulacaksın," dediler.

O da içi büyük bir sevinçle dolarak içeri koştu. Ama orada bekleyen kadını görünce dudak büküp gülerek, "Ee, annem nerede?" diye sordu. "Şu iğrenç dilenci kadından başka kimse görmüyorum ben burada."

Kadın, "Senin annen benim," dedi.

Yıldız Çocuk, "Sen delirmişsin!" diye ateş püskürdü. "Yoksa böyle konuşmazdın. Senin oğlun falan değilim ben; çünkü sen dilencinin birisin, hem de çirkinsin, paçavralar içindesin. Hemen git buradan, git de o pis suratını bir daha görmeyeyim."

"Yok, yok, sen gerçekten de benim ormanda doğurduğum oğulcuğumsun," diye hıçkırarak dizlerinin üstüne çöküp kollarını ona doğru uzattı kadın. "Eşkıyalar seni benden çaldılar, sonra da ölmeye bıraktılar. Ama ben seni görünce tanıdım, işaretlerini de biliyorum, sırma kumaştan pelerinle kehribar zincir. Bu yüzden yalvarırım, benimle gel çünkü seni bulmak için dünyayı dolaştım. Gel benimle, oğlum çünkü senin sevgine ihtiyacım var."

Ne var ki Yıldız Çocuk yerinden bile kıpırdamadı, yüreğinin kapısını kadına kapadı. Şimdi kadıncağızın acı acı ağlamasından başka ses duyulmuyordu.

En sonunda çocuk konuştuğunda sesi haşin ve hınçlıydı: "Gerçekten benim annemsen keşke uzakta kalsaydın da buraya gelip beni utandırmasaydın. Çünkü ben bir Yıldız'ın çocuğu olduğumu

sanıyordum, senin dediğin gibi bir dilenci çocuğu değil. Onun için git buradan da bir daha görmeyeyim seni."

Kadın, "Ne yazık! Ah, oğlum benim!" diye inledi. "Gitmezden önce öpmez misin beni? Seni buluncaya kadar öyle acılar çektim ki!"

Yıldız Çocuk, "Hayır," dedi. "Öyle çirkinsin ki sana bakmak bile istemiyorum. Seni öpmektense kurbağaları, zehirli yılanları öperim, daha iyi."

Bunun üzerine kadın kalktı, acı acı ağlayarak ormana dalıp gitti. Çocuk onun gittiğini görünce sevinerek oynamak için gene arkadaşlarının yanına koştu.

Ama arkadaşları onun geldiğini görünce alaya alarak, "Aa, sen kurbağalar kadar çirkin, zehirli yılanlar kadar iğrençsin!" dediler. "Git buradan böyle bizimle oynayamazsın!"

Yıldız Çocuk bunu duyunca kaşlarını çatarak, "Neler diyorlar bunlar bana?" diye söylendi. "Gidip kuyuya bakayım, o bana güzel olduğumu gösterir nasılsa."

Böyle diyerek kuyuya gidip içindeki suya baktı ki bir de ne görsün! Yüzü bir kurbağa yüzüydü, bedeni de zehirli yılanlar gibi kabuk bağlamıştı. Yıldız Çocuk yerdeki otların üstüne kapanıp ağlamaya başlayarak, "Herhalde işlediğim günah yüzünden başıma geldi bu!" diye düşündü. "Öyle ya, annemi yadsıyıp kovdum. Kibirli, taş yürekli davrandım ona.

Bu yüzden şimdi de ben gidip dünyanın her yerinde onu arayacağım, buluncaya dek de rahat dirlik bilmeyeceğim."

Bu sırada oduncunun küçük kızı yanına geldi, elini onun omzuna koydu. "Güzelliğini yitirmiş olmanın ne önemi var?" dedi. "Bizimle kal, ben seninle alay etmem."

Çocuk, "Olmaz, ben anneme taş yüreklilik ettim," dedi. "Ceza olarak da başıma bu kötü şey geldi. Bu nedenle buradan gitmeli, dünyanın her yerini arayıp onu bulmalıyım ki beni bağışlasın."

Böyle diyerek ormana koşup annesini çağırdı, ama yanıt veren olmadı. Çocuk gün boyu annesine seslendi, gün battığı zaman da yapraklardan bir döşek yapıp yattı. Kuşlarla hayvanlar ondan kaçıyorlardı çünkü onun acımasız davranışları akıllarından çıkmıyordu. Şimdi çocuğun yanında, gözlerini dikmiş ona bakan bir kurbağayla sürünerek ilerleyen ağırkanlı bir yılandan başka kimsecikler yoktu.

Sabah olunca Yıldız Çocuk kalktı, ağaçlardan ham meyveler koparıp yedi, acı acı ağlayarak o ulu ormanda yürümeye başladı. Rastladığı her yaratığa, "Annemi gördün mü?" diye soruyordu.

Köstebek'e, "Sen yerin altına girebiliyorsun," dedi. "Söyle bana, annem orada mı?"

"Sen benim gözümü kör ettin," diye yanıtladı Köstebek. "Nerden bileyim?"

Çocuk Ketenkuşu'na, "Sen yüksek ağaçların tepesinden uçup bütün dünyayı görebilirsin," dedi. "Söyle bana annemi görüyor musun?"

Ketenkuşu da, "Sen kendi keyfin için benim kanatlarımı kırptın," dedi. "Nasıl uçayım?"

Yıldız Çocuk köknar ağacında yaşayan ve kimsesiz olan küçük Sincap'a, "Annem nerede?" diye sordu.

"Sen benim annemi öldürdün," diye yanıtladı yavru Sincap. "Niyetin kendi anneni de mi öldürmek?"

Yıldız Çocuk başını eğip ağlayarak Tanrı'nın tüm kullarından af diledi ve ormanın içinde dilenci kadını aramayı sürdürdü. Üçüncü gün ormanın bitimine geldi ve aşağıdaki ovaya indi.

Köylerden geçerken çocuklar onu alaya alıp taşlıyorlardı. Görünümü öylesine pis ve çirkindi ki çiftçiler, mısırları küflendirir diye ahırlarında uyumasına bile izin vermiyorlar, ırgatlarıyla onu kovduruyorlardı. Ona acıyan tek bir kul çıkmıyordu. Çocuk üç yıl boyunca dünyanın dört bir bucağını dolaşmasına karşın gittiği hiçbir yerde, annesi olan dilenci kadınla ilgili herhangi bir bilgi edinemedi. Çoğu zaman onu yolun ilerisinde görür gibi olarak seslenip ardından koşarken sivri taşlar ayaklarını kanatıyor ve ona hiçbir zaman yetişemiyordu. Yol kenarında oturanlar da her seferinde sorduğu dilenci

kadını ya da ona benzer herhangi birini görmemiş olduklarını ileri sürerek çocuğun üzüntüsüyle eğleniyorlardı.

Yıldız Çocuk üç yıl boyunca dünyayı diyar diyar dolaştı ama bu gezdiği dünyada ne sevgi vardı, ne de anlayış ve acıma; çünkü bu onun kibirli günlerinde kendisi için yaratmış olduğu bir dünyaydı.

Sonunda bir akşam, bir ırmak kıyısında kurumuş, yüksek surlu bir kentin kapısına geldi. Yürümekten ayakları parçalanmıştı. Yorgun ve bitkin olmasına karşın içeri girmeye davrandı. Ama nöbetçi askerler mızraklarını kapıya siper ederek ona, "Kentteki işin nedir?" diye sordular.

Yıldız Çocuk, "Annemi arıyorum," diye yanıtladı. "Yalvarırım bırakın geçeyim, annem belki bu kenttedir."

Ne var ki askerler onunla dalga geçtiler. Bir tanesi kalkanını yere bırakıp o kara sakallı çenesini kaykıltarak, "İnan olsun, annen seni görürse hiç sevinmez," dedi. "Çünkü sen bataklıklardaki kurbağalardan daha çirkinsin, çalılar arasında sürünen yılanlardan daha iğrençsin! Bas git buradan, defol! Senin annen bu kentte oturmuyor."

Elinde bayrak tutan bir başka nöbetçi ise, "Annen kimdir senin? Neden arıyorsun onu?" diye sordu.

"Annem de benim gibi bir dilencidir," diye yanıtladı çocuk. "Ona çok kötü davrandım ben. Yal-

varırım izin verin, geçeyim de annem beni bağışlayabilsin, eğer bu kentte kalıyorsa."

Ama askerler onun geçmesine izin vermediler, mızraklarıyla onu dürtükleyip iteledi.

Çocuk tam gözyaşları arasında oradan ayrılmak üzereyken, miğferinde kanatlı aslan kabartması bulunan, zırhı yaldız çiçek kakmalı bir subay geldi ve askerlere, kente girmek isteyenin kim olduğunu sordu.

Askerler de, "Dilencinin biri," dediler. "Anası da dilenciymiş, onu kovduk buradan."

Subay, "Yok yahu!" diye güldü. "Bu pis şeyi köle olarak satalım, karşılığında da bir tas şarap parası isteyelim."

Tam o sırada yanlarından geçmekte olan çok yaşlı, hain suratlı bir adam, "Bu fiyata ben alırım," dedi. Parayı ödedikten sonra Yıldız Çocuk'u elinden tutup kente götürdü.

Birçok sokaklardan geçtikten sonra bir nar ağacının boydan boya örttüğü duvara geldiler, burada küçük bir kapı vardı. Yaşlı adam parmağındaki oyma yeşim yüzükle dokununca kapı açıldı. Pirinç kaplamalı beş basamaktan inerek yeşil seramik kavanozlarla ve siyah haşhaşlarla dolu bir bahçeye çıktılar. Yaşlı adam başındaki sarıktan resim baskılı bir ipek mendil çıkarıp Yıldız Çocuk'un gözlerini bağladı, onu önü sıra iteledi. Gözündeki mendil çıkarıldığı zaman ço-

cuk kendisini, boynuzdan yapılma bir fenerin aydınlattığı bir zindanda buldu.

Yaşlı adam bir tahta çanağa küflü bir parça ekmek bırakarak, "Ye!" dedi. Bir kupa yosunlu su vererek, "İç!" dedi. Çocuk bunları yiyip içince yaşlı adam dışarı çıkıp kapıyı kilitledi, demir bir zincirle bağladı.

Sabah olunca yaşlı adam -ki gerçekte Libya sihirbazlarının en ustasıydı ve sanatını Nil gömütlerinde oturan birinden öğrenmişti- çocuğun yanına geldi, kaşlarını çatarak, "Bu Gavurlar Kenti'nin kapısının yakınlarındaki bir ormanda üç altın para var," dedi. "Biri beyaz öbürü sarı, üçüncüsü de kırmızı altın. Sen bugün bana beyaz altın parayı getireceksin, getirmezsen sana üç yüz değnek vuracağım. Hemencecik yola çık. Gün batımında seni bahçe kapısında bekliyor olacağım. Dikkat et de beyaz altını getir, yoksa hâlin duman olur; çünkü sen benim kölemsin, bir tas tatlı şarap fiyatına satın aldım seni."

Sonra Yıldız Çocuk'un gözlerini gene o resimli ipek mendille bağladı, haşhaş bahçesinden geçirip pirinç kaplı beş basamaktan yukarı çıkardı. O küçük kapıyı açıp çocuğu sokağa bıraktı.

Yıldız Çocuk böylece kent kapısından çıkarak Sihirbaz'ın söylediği ormana geldi.

Şimdi, efendim, bu orman dıştan çok güzel görünüyordu; şakıyan kuşlarla, hoş kokulu çiçeklerle

doluymuş gibiydi. Yıldız Çocuk buna sevindi. Gelgelelim ormanın güzelliği onun hiç işine yaramadı, çünkü nereye giderse gitsin yerden yırtıcı çalılar fışkırıp dört bir yanını sarıyor, ısırganlar etlerini dağlıyor, dikenler hançerleriyle onu yaralayıp bunaltıyorlardı. Sihirbaz'ın söylediği beyaz altın parayı da sabahtan öğleye, öğleden akşama değin aramakla birlikte bir türlü bulamadı. Gün batımında evin yolunu tuttuğu zaman, başına gelecekleri bildiği için acı acı ağlıyordu.

Derken, ormanın sonuna yaklaştığı sırada bir çalılığın ardından can acısıyla bağıran bir ses duydu. Kendi üzüntüsünü unutarak hemen dönüp oraya koştu ve avcıların kurduğu bir tuzağa yakalanmış küçük bir tavşan gördü.

Yıldız Çocuk hayvancağıza acıdı, onu tuzaktan kurtararak, "Ben kendim köleyim ama seni özgürlüğüne kavuşturabiliyorum," dedi.

Tavşan ona karşılık vererek, "Gerçekten de özgürlüğüme kavuşturdun beni," dedi. "Karşılığında ben sana ne vereyim?"

"Bir beyaz altın para arıyorum ama hiçbir yerde bulamıyorum," dedi çocuk. "Bulup götürmezsem efendim beni dövecek."

Tavşan, "Benimle gel," dedi. "Seni altının bulunduğu yere götüreyim çünkü nerede ve ne amaçla saklı olduğunu biliyorum."

Böylece Yıldız Çocuk tavşanla birlikte gitti ki bir de ne görsün? Ulu bir meşenin kovuğunda kendisinin arayıp durduğu beyaz altın duruyordu. Çocuk sevince boğularak altını kaptı, Tavşan'a dönerek, "Benim sana yaptığım yardımı kat kat ödedin, sana gösterdiğim iyiliğe yüz katı iyilikle karşılık verdin," dedi.

Tavşan ise, "Hayır," diye yanıtladı. "Sen bana nasıl davrandınsa ben de sana öyle davrandım." Böyle diyerek hızla koşup gitti, Yıldız Çocuk da kentin yolunu tuttu.

Efendim, kentin kapısında bir Cüzamlı oturmaktaydı. Başına gri bir kukuleta geçirmişti; göz deliklerinin ardından gözleri kırmızı birer kor parçası gibi parlıyordu. Yıldız Çocuk'un yaklaştığını görünce elindeki tahta tasa vurup çıngırağını çalarak, "Biraz para ver bana, yoksa açlıktan öleceğim," diye seslendi. "Kentten kovdular beni, hâlime hiç acıyan yok!"

Yıldız Çocuk, "Ne yazık!" dedi. "Cüzdanımda bir tanecik para var. Onu götürmezsem efendim beni döver çünkü onun kölesiyim."

Gelgelelim Cüzamlı öyle yalvar yakar oldu ki sonunda çocuk ona acıyarak parayı verdi.

Sihirbaz'ın evine vardığında Sihirbaz kapıyı açıp onu içeri aldı. "Beyaz altını getirdin mi?" diye sordu.

"Getirmedim," diye yanıtladı Yıldız Çocuk.

Bunu duyunca Sihirbaz üstüne atılıp onu dövdü.

Önüne boş bir çanak koyup "Ye!" dedikten ve boş bir kupa uzatıp "İç!" dedikten sonra gene zindana attı.

Sabah olunca Sihirbaz gene çocuğun yanına geldi. "Bugün bana sarı altın parayı getirmezsen seni kölelikten azat etmeyeceğim, üç yüz tane de değnek vuracağım," dedi.

Böylece Yıldız Çocuk ormana gitti, gün boyu sarı altını aradıysa da hiçbir yerde bulamadı. Gün batımında yere oturup ağlamaya başladı. O böyle ağlarken yanına tuzaktan kurtardığı küçük Tavşan geldi.

"Neden ağlıyorsun?" diye sordu Tavşan. "Ormanda neyi arıyorsun?"

Yıldız Çocuk, "Burada saklı olan sarı bir altın para arıyorum," dedi. "Bulamazsam efendim beni dövecek, kölelikten de azat etmeyecek."

Tavşan, "Peşimden gel!" diyerek koşmaya başladı.

Sonunda bir su birikintisine geldi. Suyun dibinde sarı altın para duruyordu.

"Sana nasıl teşekkür etsem?" dedi Yıldız Çocuk. "Öyle ya, bak, ikinci keredir beni kurtarıyorsun."

Tavşan, "Hayır ilkin bana acıyan sen oldun," diyerek hızla koşup gitti.

Yıldız Çocuk da sarı altını alıp cüzdanına koydu, çarçabuk kente döndü. Ne var ki Cüzamlı onun geldiğini gördü, hemen yanına koşup diz çökerek, "Bana biraz para ver, yoksa açlıktan öleceğim," dedi.

"Cüzdanımda, olup olacağı tek bir sarı altın var," dedi Yıldız Çocuk. "Bunu götürmezsem efendim beni dövecek, kölelikten de azat etmeyecek."

Ama Cüzamlı öyle yana yakıla yalvardı ki çocuk ona acıyarak sarı altını verdi.

Eve vardığında Sihirbaz kapıyı açtı, onu içeri aldı. "Sarı altını getirdin mi bana?" diye sordu.

Yıldız Çocuk, "Getiremedim!" diye yanıtlayınca Sihirbaz üstüne çullanıp onu dövdü, ağır zincirlere vurup zindana attı.

Ertesi sabah Sihirbaz onun yanına gelerek, "Bugün bana kırmızı altını getirirsen seni salıvereceğim, ama getiremezsen bil ki seni keseceğim," dedi.

Böylece Yıldız Çocuk ormana gitti, bütün gün kırmızı altın parayı aradı ama hiçbir yerde bulamadı. Akşamüzeri olduğunda ağlamaya başladı. O ağlarken küçük Tavşan çıkıp yanına geldi.

"Aradığın kırmızı altın şu arkandaki mağarada," dedi çocuğa. "Hadi artık ağlamayı kes de sevin!"

Yıldız Çocuk, "Nasıl ödüllendirebilirim seni?" diye sordu. "Çünkü bak, bu üçüncü kezdir ki beni kurtarıyorsun."

Tavşan, "Yok, ilkin bana acıyan sen oldun," dedi hızla koşup gitti.

Böylece Yıldız Çocuk mağaraya girdi, mağaranın en dip köşesinde kırmızı altın parayı buldu. Altını alıp cüzdanına koydu, son hızla kente döndü. Cüzamlı

onun geldiğini görünce yolun ortasına çıkıp durdu. "O kırmızı parayı bana ver, yoksa öleceğim," dedi, çocuk da gene ona acıdı, "Senin ihtiyacın benimkinden büyük!" diyerek parayı ona verdi. Ne var ki içi kararmıştı çünkü başına geleceği biliyordu.

Ama bu da nesi! Kent kapısından içeri girdiği sırada nöbetçiler yerlere eğilip selam durarak, "Efendimiz de ne kadar güzel!" dediler. Bir sürü insan, "Dünyada ondan güzel insan yoktur, gerçekten!" diyerek onun peşine düştüler. Öyle ki Yıldız Çocuk, "Beni alaya alıyorlar, zavallılığımla eğleniyorlar," diye düşündü. Sokaklardaki kalabalık öylesine büyüktü ki çocuk yolunu şaşırdı ve bir süre sonra kendini geniş bir meydanda buldu. Meydanda bir saray vardı.

Derken kapılar açıldı, yüksek rütbeli kent görevlileriyle sahipler Yıldız Çocuk'u karşılamaya koştular, önünde yerlere kapanarak, "Sen bizim yollarını beklediğimiz Efendimiz, Kralımızın oğlusun!" dediler.

"Ben Kral oğlu falan değil, zavallı bir dilenci kadının oğluyum," dedi çocuk onlara yanıt olarak. "Hem siz nasıl güzel dersiniz bana? Ne kadar iğrenç görünümlü olduğumu ben biliyorum."

O zaman, miğferinde kanatlı aslan kabartması bulunan, zırhı yaldız çiçek kakmalı subay kalkanını kaldırarak, "Efendimiz güzel olmadığını nasıl söyler?" diye gürledi.

Yıldız Çocuk kalkana baktı ki ne görsün! Yü-

zü eski güzelliğine kavuşmamış mı?.. Güzelliği geri gelmişti. Çocuk gözlerinde, eskiden bulunmayan bir şeyler olduğunu da görebiliyordu.

Yüksek rütbeli görevliler diz çökerek, "Bizi yönetecek olan prensin bugün aramıza döneceğini bilicilerin eskiden beri söylerlerdi," dediler. "İşte bu nedenle, Efendimiz lütfen şu taçla asayı alsın ve haksever ve iyi yürekli bir Kral olarak başımıza geçsin!"

Ancak çocuk, "Ben buna layık değilim," dedi onlara. "Çünkü beni doğuran anayı yadsıdım. Onu bulup kendimi bağışlatıncaya dek rahat dirlik bana haram. Bu yüzden, bırakın beni gideyim, gene diyar diyar gezmem gerek. Siz bana taçla asayı veriyorsunuz ama ben buralarda kalmam." Böyle diyerek yüzünü kent kapısına çıkan yola doğru döndü ki bir de ne görsün! Askerlerin çevresinde kaynaşan kalabalığın arasında annesi olan dilenci kadınla yoldaki Cüzamlı duruyordu.

Dudaklarından bir sevinç çığlığı koparak koştu, yere diz çöktü, annesinin ayaklarındaki yaraları gözyaşlarıyla ıslatarak öptü. Yüzünü yerlere sürdü, "Anacığım, kibirli zamanımda ben seni yadsıdım. Şu düşkün günümde sen beni kabul et," dedi yüreği sökülürcesine hıçkırarak. "Anne, ben sana nefret gösterdim. Sen bana sevgi göster. Anne, ben seni iteledim. Sen şimdi çocuğunu bağrına bas."

Ana dilenci ona tek söz söylemedi.

O zaman Yıldız Çocuk elini uzattı, Cüzamlı'nın yaralı ayaklarına sarılarak, "Üç kez acıyıp yardım ettim sana," dedi. "Söyle annem benimle bir kerecik konuşsun."

Ama Cüzamlı hiç karşılık vermedi.

"Anneciğim, bu acıya dayanamıyorum," dedi Yıldız Çocuk hıçkıra hıçkıra. "Beni bağışladığını söyle ki gene ormana dönebileyim."

O zaman dilenci kadın elini onun başına koyarak, "Kalk!" dedi. Cüzamlı da, "Kalk!" diyerek elini onun başına koydu.

Yıldız Çocuk ayağa kalkıp baktı ki bir de ne görsün! Karşısında bir kralla kraliçe durmuyor mu!

"Bu senin yardım edip kurtardığın babandır," dedi Kraliçe ona.

Kral da, "Bu senin, ayaklarını gözyaşlarınla yıkadığın annendir," dedi.

Sonra ikisi de boynuna sarılıp onu öptüler, saraya götürüp sırtına güzel giysiler giydirdiler, tacı başına geçirip asayı eline verdiler. O da ırmak boyundaki kentin başına hükümdar oldu. Herkese karşı haktanır ve iyi yürekliydi. Hain Sihirbaz'ı kentten sürdü. Oduncuyla karısına şahane armağanlar yolladı, çocuklarını yüksek, onurlu konumlara getirdi. Artık hiç kimsenin, ne kuşlara, ne de hayvanlara kötülük etmesine izin vermiyor, herkese sevgi, iyilik, yüce gönüllülük öğretiyordu. Yoksullara ekmek,

çıplaklara giysi dağıtıyordu. Ülkesinde barış ve bolluk vardı.

Yazık ki genç Kral'ın egemenliği çok uzun sürmedi. Öyle büyük acılar çekmiş, öyle kızgın ateşlerle sınanmıştı ki üç yılın sonuna varmadan öldü. Yerine geçen kralsa kötü, acımasız bir hükümdar oldu.

Balıkçı ile Ruhu

Genç Balıkçı her akşamüstü denize açılır, ağlarını suya bırakırdı.

Rüzgâr karadan estiği zamanlar hiçbir şey yakalayamaz, daha doğrusu pek az balık tutabilirdi. Çünkü bu kara kanatlı, acı bir rüzgârdı, azgın dalgalar da onu karşılamak için göklere çıkardı. Oysa rüzgâr denizden kıyıya doğru estiğinde balıklar derinlerden çıkıp gelerek ağların içine doluşurlardı, Genç Balıkçı da onları çarşıya götürüp satardı.

Her akşamüstü denize açılıyordu. Derken bir akşamüstü ağları öyle ağırlaştı ki genç adam onları

kayığına çekmekte zorlandı. Gülerek, "Galiba denizdeki tüm balıkları tuttum," dedi kendi kendine. "Ya da insanların ibretle seyredeceği bir canavar tutmuş olmalıyım ya da ulu Kraliçe'nin bile görmek isteyeceği ürkütücü bir şey." Sonra olanca gücünü kullanarak kalın halatlara asıldı, öyle ki kollarında yol yol damarlar kabardı, bronz vazo üstünde mavi mine çizgiler gibi. İnce halatları da çekince yassı mantarların oluşturduğu halka yaklaştı, yaklaştı ve en sonunda ağ, su yüzüne çıktı.

Gel gör ki balık malık yoktu, ne de bir canavar, ne de başka bir şey. Yalnızca mışıl mışıl uyuyan küçük bir denizkızı vardı.

Saçları ıslak, altın bir pösteki gibiydi, her bir teli billur fanus içinden bir altın ibrişim. Bedeni bembeyaz fildişindendi sanki, kuyruğu gümüş ve sedeften. Bu sedef ve gümüşten kuyruğa yemyeşil deniz yosunları dolanmıştı. Denizkızının kulakları sedef kabuklarını, dudakları mercanları andırıyordu. Soğuk dalgalar üşümüş göğüslerinin üstünden gelip geçiyor, göz kapaklarında tuzlar ışıldıyordu.

Öylesine güzeldi ki Genç Balıkçı onu görünce hayret ve hayranlığa kapıldı, elini uzatıp ağı kendisine çekti, kenardan uzanıp kızı kollarıyla sımsıkı sardı. Balıkçı'nın dokunmasıyla Denizkızı ürkmüş martılar gibi hafif bir çığlık koparırak uyandı. O mor ametist gözleriyle korku içinde genç adama baktı ve çırpınarak

kaçmaya çalıştı. Ama Balıkçı onu kollarında sımsıkı tutuyordu; gitmesine izin vermedi.

Denizkızı ondan kaçamayacağını anlayınca ağlamaya başlayarak, "Yalvarırım sana, bırak gideyim!" dedi. "Çünkü ben Kral babamın tek kızıyım, babam da yaşlı ve yapayalnız."

"Seni bırakmam," dedi Genç Balıkçı. "Meğerki ne zaman çağırırsam gelip bana şarkı söyleyeceğine söz veresin. Çünkü balıklar Deniz Halkı'nın şarkılarını dinlemeye bayılırlar, böylece benim ağlarım da dolar."

Denizkızı, "Sana bu sözü verirsem beni bırakır mısın gerçekten?" diye sordu.

Genç Balıkçı, "Gerçekten bırakırım," dedi.

Bunun üzerine kız ona istediği sözü verdi. Deniz Halkı'nın yeminini de etti. O zaman genç adam kollarını çözdü ve Denizkızı anlaşılmaz bir korkuyla ürpererek sulara dalıp gitti.

Genç Balıkçı şimdi her akşamüstü denize açılıp Denizkızı'nı çağırıyor, o da suların dibinden çıkıp gelerek ona şarkı söylüyordu. Yunus balıkları kızın çevresinde döne döne yüzüyor, vahşi martılar başının üzerinde halkalanıyordu.

Denizkızı'nın söylediği şarkılar anlatılmaz güzellikteydi. Çünkü sürülerini mağaradan mağaraya güden ve küçük yavrularını omuzlarında taşıyan Deniz Halkı üzerineydi; uzun yeşil sakallarıyla kıllı

göğüsleri olan, Kral geçerken burmalı deniz kabuklarını öttüren Tritonlar üzerine; çatısı saydam zümrütten, zemini parlak sedeften olan kehribar Kral Sarayı üzerine; mercanların o incecik oymalı, büyük yelpazelerinin gün boyu sallanıp durduğu, balıkların gümüş kuşlar gibi süzüldüğü anemonların kayalara yapıştığı, oylumlu sarı sarı kumlar üstünde pembe yosunların bittiği Deniz Bahçeleri üzerine; kuzey denizlerden gelen, solungaçlarından sivri buzlar sarkan kocaman Balinalar üzerineydi Denizkızı'nın şarkıları. Sonra sirenlerin söylediği büyülü şarkılar ve bunları duyunca denize atlayıp da boğulmamak için kulaklarına balmumu tıkayan tüccar Denizciler üzerine; halatlara yapışarak donup kalmış denizciler, yüksek yüksek direkleriyle açık lombozlarından uskumrular girip çıkan batık Kadırgalar üzerine; gemi omurgalarına tutunarak dünyayı döne döne dolaştıkları için yaman birer gezgin olan Midyeler üzerine; Sualtı yamaçlarının sırtlarında yaşayan ve canları istediği zaman o uzun, kara kollarını sallayarak gündüzü geceye çevirebilen Mürekkep Balıkları üzerine; opalden oyulmuş, ipek yelkenli özel kayıkları olan Yumuşakçalar üzerine; arplerini çalınca ulu Kraken'i büyüleyip uyutabilen şen Deniz Adamları üzerine; kaygan yunus balıklarının sırtına binip keyifli gezintilere çıkan Deniz Çocukları üzerine; bembeyaz köpüklerin üzerine uzanıp denizcilere kollarını

uzatan Denizkızları üzerine; uzun, kıvrık dişli Deniz Aslanları, uzun yeleli Denizatları üzerine şarkılar.

Denizkızı şarkı söylerken bütün Tonbalıkları derinlerden onu dinlemeye geliyorlardı. Genç Balıkçı da ağlarını üstlerine atıp onları yakalıyordu. Başka balıkları da mızrağıyla avlıyordu. Sandal yükünü aldığı zaman da Denizkızı, Balıkçı'ya bakıp gülümseyerek denize dalıyordu.

Hiçbir zaman Genç Balıkçı'nın dokunabileceği kadar yakına gelmiyordu. Genç adam çok zaman, daha yakına gelsin diye ona yalvarıyordu; ama kız yaklaşmıyor, Balıkçı tutmak istediği zaman da fok balıkları gibi suya dalıp kaçıyordu ve balıkçı onu o gün bir daha göremiyordu. Her geçen gün kızın sesi kulaklarına daha tatlı geliyordu sanki. Öyle tatlıydı ki bu ses, genç adam ağını da işini de unutmuş, umursamaz olmuştu, kabartma altın gözlü, kızıl yüzgeçli balıklar sürü sürü yanından geçip gidiyorlardı da genç adam oralı bile olmuyordu. Mızrağını artık hiç kullanmaz olmuştu, söğüt dalından örülme sepetleri de bomboş duruyordu. Genç adam kayığında, tutkudan gözleri sönükleşmiş, ağzı yarı açık, öyle oturuyor ve Denizkızı'nın şarkılarını dinliyordu. Dört bir yanından denizin sisleri yükselmeye, gökte gezen ay onun esmer bedenini gümüşle yaldızlamaya başlayıncaya dek bu şarkıları dinliyordu.

Bir akşam Denizkızı'na seslenerek, "Küçük De-

nizkızı, küçük Denizkızı, ben seni seviyorum!" dedi. "Beni eşliğe kabul et, çünkü seviyorum seni."

Gelgelelim Denizkızı başını, olmaz dercesine salladı.

"Sen bir insan ruhuna sahipsin," dedi. "Ancak ruhunu başından atabilirsen seni sevebilirim."

Genç Balıkçı bunu duyunca kendi kendine şöyle düşündü:

"Ruhumun ne yararı var bana? Göremediğim, dokunamadığım, tanımadığım bir şey. En iyisi başımdan atıp kurtulayım da sonsuz mutluluğa kavuşayım." Dudaklarından bir sevinç bağırışı koparak üstü resimli kayığının içinde ayağa kalkıp kollarını Denizkızı'na doğru uzattı. "Ruhumu başımdan atacağım, sen benim karım olacaksın, ben de senin kocan!" diye bağırdı. "Denizin derinliklerinde beraber yaşayacağız. Şarkılarında söylediğin her şeyi göstereceksin bana, ben de senin her istediğini yerine getireceğim. Yaşamlarımız hiçbir zaman birbirinden ayrı düşmeyecek."

Küçük Denizkızı da sevinçle gülerek yüzünü elleriyle örttü.

"İyi de, ruhumu nasıl atacağım başımdan?" diye sordu Balıkçı "Sen bunu nasıl yapacağımı söyle, ben de dakikasında yapayım."

Denizkızı, "Yazık ki bilmiyorum," diye yanıtladı. "Deniz Halklarının ruhları yoktur ki!" Sonra Genç

Balıkçı'dan yana üzgün üzgün bakarak denizin derinlerine daldı. Hemen ertesi sabah, güneş daha tepenin üstünden bir el boyu yükselmeden Genç Balıkçı papazın evine giderek kapıyı üç kez tıkladı.

Papazın çömezi kafesten gelenin kim olduğunu görünce kapıyı açtı, "Gir," dedi.

Genç Balıkçı içeri girdi, mis kokulu hasırların üstüne diz çöktü. Kutsal kitabı açmış okumakta olan Papaz'a yaklaşarak, "Peder, ben Deniz Halkı'ndan birine sevdalıyım ama ruhum murada ermeme engel oluyor," dedi. "Söyle bana, ruhumu nasıl uzaklaştırabilirim kendimden? Çünkü gerçekten de ruhumun bana hiç gereği yok. Ne işime yarıyor ki? Göremediğim, dokunamadığım, tanımadığım bir şey."

Papaz bağrını döverek, "Eyvah, eyvah, sen deli olmuşsun!" dedi. "Ya da zehirli bir ot yemişsin çünkü ruh insan oğlunun en asil parçasıdır. Tanrı onu bize, soyluca kullanalım, diye vermiştir. İnsan ruhundan daha değerli hiçbir şey yoktur, hiçbir dünya nimeti onunla aynı tartıda tartılmaz. Dünyanın tüm altınlarına bedeldir o, kralların yakutlarından daha değerlidir. Bu yüzden, oğlum, bu konuyu artık aklından çıkar çünkü asla bağışlanmayacak bir günahtır. Deniz Halkı'na gelince onlar mahvolmuş bir kavimdir. Onlarla ilişki kuranlar da mahvolur. Onlar günahı sevabı ayırt edemeyen hayvanlar gibidirler. İsa Peygamber onların uğruna can vermiş değildir."

Genç Balıkçı Papaz'ın bu acı sözlerini duyunca gözlerine yaş dolarak dizleri üstünde doğruldu. "Peder," dedi. "Faunlar ormanlarda yaşıyorlar ve mutlular. Deniz Adamları kızıl altından yapılma arplerini kayalıklarda çalıyorlar. Bırak ben de onlar gibi olayım. Yalvarırım sana çünkü onların yaşamı çiçeklerin yaşamına benzer. Ruhuma gelince, ruhumdan ne hayır gelebilir ki bana, eğer sevdiceğimle arama giriyorsa?"

Papaz, "Bedensel aşk iğrençtir," dedi kaşlarını çatarak. "Tanrı'nın dünyasında, O'nun izniyle dolaştıkları halde O'nu tanımayan yaratıkların hepsi iğrenç ve kötüdür. Ormanlardaki Faunlar lanetlidirler, denizlerde şarkılar çalıp söyleyenler de öyle. Geceleri bazen duyarım onları, beni ayartıp dualarımdan uzaklaştırmaya yeltenirler. Penceremi tıklatıp güler-ler. İnsanı uçuruma sürükleyen ölümcül zevklerin öyküsünü kulağıma fısıldarlar. Türlü yollardan günaha sokmaya çalışırlar beni; ben dua ettiğim zaman da suratlarını buruştururlar. Mahvolmuşlardır onlar, diyorum sana, mahvolmuşlardır. Ne cennet var onlar için ne cehennem. Ne birinde, ne öbüründe, Tanrı'nın adını ağızlarına alamayacaklardır."

"Peder, ne dediğini bilmiyorsun sen!" dedi Genç Balıkçı. "Bir gün ağıma bir Kral kızı yakalandı. Sabah yıldızından güzel, aydan beyaz. Onun bedeni için ben ruhumu vermeye razıyım, onun aşkı uğruna

cennetten vazgeçebilirim. Sen bana sorduğumu söyle de bırak, selametle gideyim."

Papaz, "Savul, git buradan!" diye bağırdı. Sevgilin mahvolmuş biri, sen de onunla birlikte mahvolursun!" Böyle diyerek genç adamı kutsamadan evinden kovdu.

Genç Balıkçı da pazar yerine gitti. Başı önünde, ağır ağır, üzgün üzgün yürüyordu.

Tacirler onu görünce aralarında fısıldaşmaya başladılar. İçlerinden biri ona yaklaşıp adını söyleyerek, "Satılık neyin var?" diye sordu.

O da, "Ruhumu satarım sana," diye yanıtladı. "Yalvarırım satın al çünkü artık ondan sıkıldım. Göremediğim, dokunamadığım, tanımadığım bir şey."

Ne var ki tacirler, "İnsan ruhu bizim ne işimize yarar ki?" diye onunla dalga geçtiler. "Tek bir gümüş para bile etmez. Sen bize köle olarak bedenini sat. Biz seni deniz moru giysilerle donatır, parmağına yüzükler takar, yüce Kraliçe'nin hizmetine veririz. Ama ruhundan söz etme bize; çünkü bizim gözümüzde ruh bir hiçtir, uğrunda zaman harcamaya değmez."

Bunu duyunca Genç Balıkçı içinden, "Bu ne tuhaf şey böyle!" diye geçirdi. "Papaz, ruhun dünyadaki tüm altınlara bedel olduğunu söylüyor, oysa tacirler, tek bir gümüş para bile etmez, diyorlar."

Böyle düşünerek pazar yerinden çıkıp deniz kıyısına indi, ne yapacağına karar vermeye çalıştı.

Öğleüstü aklına bir şey geldi. Arkadaşlarından biri -denizrezenesi toplamakla geçinen bir genç- ona körfezin ağzındaki bir mağarada yaşayan, çok yetenekli, çok usta bir genç Büyücü'den söz etmişti. Genç Balıkçı ruhundan kurtulmaya öyle can atıyordu ki hemen oraya doğru koşmaya başladı. Kumsalda son hızla koşarken kaldırdığı kum dumanı peşinden onu izliyordu.

Genç Büyücü onun geldiğini avucundaki kaşınmadan sezerek güldü ve o uzun, kızıl saçlarını çözdü. Boylu boyunca bu kızıl saçlara bürünmüş olarak mağara kapısında durdu. Elinde bir dal, çiçek açmış baldıran otu vardı.

Balıkçı soluk soluğa yokuş yukarı çıkıp önünde eğildiği zaman Büyücü, "Neyin eksik senin? Neyin eksik?" diye sordu ona. "Rüzgârın kötü estiği günlerde ağlarına balık mı istersin? Benim sazdan bir flütüm var, bunu çaldığımda kefallar körfeze akın ederler. Ancak bunun bir bedeli vardır, güzel çocuk, bedeli vardır. Neyin eksik senin, neyin eksik? Gemileri batırtıp hazine sandıklarını kıyıya vurdurtacak fırtına mı istersin? Rüzgârın elindekinden daha çok fırtına vardır bende çünkü ben rüzgârdan daha güçlü bir efendinin hizmetindeyim. Bir süzgeç, bir de kovayla koca koca kadırgaları denizin dibine gönderebilirim. Ama bunun bir bedeli vardır, güzel çocuk, bedeli vardır. Neyin eksik senin, neyin eksik? Vadide

açan bir çiçek biliyorum, benden başka kimsenin bilmediği. Yaprakları mordur, ortasında bir yıldız vardır, özsuyu da süt beyaz. Bu çiçekle Kraliçe'nin o sert dudaklarına şöyle bir dokun, Kraliçe senin kulun kölen olur. Kral'ın yatağını bırakır, senin peşinden dünyanın öbür ucuna gider. Bunun da bir bedeli vardır, güzel çocuk, bedeli vardır. Neyin eksik senin? Neyin eksik? Zehirli kurbağayı havanda dövüp çorba yapar, çorbayı ölü eliyle karıştırmayı bilirim ben. Düşmanın uyurken de çorbayı üstüne serpersen düşmanın siyah bir engerek yılanına dönüşür, öyle ki öz anası görse onu öldürür. Bir çıkrıkla gökten Ay'ı çekip alabilir, bir billurun içinde Ölüm'ü gösterebilirim sana. Neyin eksik senin? Neyin eksik? Muradın neyse söyle, veririm, sen de bedelini ödersin, güzel çocuk, bedelini ödersin."

"Benim muradım entipüften bir şey," dedi Genç Balıkçı.

"Gene de söyleyince Papaz küplere binip beni kovdu. Entipüften bir şey, öyle ki tacirler istediğimi yapmayıp dalga geçtiler benimle. Bu yüzden ben de herkesin çok kötüdür demesine karşın sana geldim. O dediğin bedel neyse öderim." Büyücü ona sokularak, "İstediğin nedir?" diye sordu.

"Ruhumu başımdan atmak istiyorum," dedi Genç Balıkçı.

Büyücü sapsarı kesilip ürpererek yüzünü mavi

peleriniyle örttü. "Güzel çocuk, güzel çocuk!" diye inledi. "Korkunç bir şey olur bu."

Genç adam o kestane rengi buklelerini şöyle bir sarsarak, "Ruhum, benim gözümde bir hiçtir," diye yanıtladı. "Göremediğim, dokunamadığım, tanımadığım bir şey."

Büyücü güzel gözleriyle Balıkçı'yı süzerek, "Söylersem bana ne verirsin?" diye sordu.

"Beş çil altın," diye yanıtladı Balıkçı. "Sonra ağlarımı da veririm, içinde oturduğum balıkçı kulübesiyle denize çıktığım üstü resimli kayığı da. Sen bana ruhumdan nasıl kurtulabileceğimi söyle, varım yoğum senin olsun."

Büyücü alaylı bir gülüşle gülerek genç adama elindeki baldıran dalıyla vurdu. "Güz yapraklarını altına dönüştürebilirim ben," dedi. "Canım isterse ayın solgun ışıklarını gümüşe çevirebilirim. Benim hizmet ettiğim efendi bu dünyanın bütün krallarıyla kral mülklerinden daha zengindir."

Balıkçı, "Peki, ben ne verebilirim sana, öyleyse?" diye inleyerek sordu. "İstediğin bedel ne altın, ne gümüş. Benimle dans etmelisin, güzel çocuk," diyerek ona gülümsedi.

Genç Balıkçı şaşıp kalmıştı. Ayağa kalkarak, "Hepsi bu mu?" dedi.

"Yalnızca bu," dedi Büyücü. Gene ona bakarak gülümsedi.

Balıkçı, "Öyleyse gün batarken gizli bir yerde dans ederiz," dedi. "Sonra da sen bana bilmek istediğim şeyi söylersin."

Büyücü başını sallayarak, "Ay doğunca, ay doğunca," diye mırıldandı. Sonra dört bir yana göz atıp kulak kabarttı. Bir mavi kuş çığrışarak yuvasından havalandı, kum tepelerinin üstünde halkalanmaya başladı. Üç tane benekli kuş, sert, gri otları hışırdatıp ıslık çalarak birbirlerine seslendiler. Ta aşağıda, kıyıdaki çakıllarla didişen bir dalganın fısıldayışından başka ses duyulmuyordu. Büyücü kadın elini uzattı, genç Balıkçı'yı kendine çekti, o kupkuru dudaklarını onun kulağına yanaştırdı.

"Bu gece dağın tepesine gelmelisin," diye fısıldadı. "Sebt Gecesidir. 'O' da orada olacak."

Balıkçı irkilerek ona baktı; Büyücü bembeyaz dişlerini göstererek güldü.

"O, dediğin de kim?" diye sordu Balıkçı.

Kadın, "Bunun önemi yok," diye yanıtladı. "Sen bu gece oraya git, gürgen dallarının altında dur, benim gelmemi bekle. Siyah bir köpek üstüne yürüyecek olursa bir söğüt dalıyla vur, kaçacaktır. Bir puhukuşu seninle konuşursa karşılık verme. Ay doğunca yanına geleceğim, çimenler arasında dans edeceğiz."

"İyi ama," dedi Balıkçı, "Ruhumu başımdan nasıl savacağımı bana söyleyeceğine yemin ediyor musun?"

Büyücü güneş ışığına çıktı. Rüzgâr o uzun, kızıl saçlarını dalgalandırıyordu. "Keçinin ayakları üzerine yemin ediyorum," dedi.

Genç adam, "Sen büyücülerin en iyisisin!" diye bağırdı. "Ben de bu gece dağın tepesinde seninle dans edeceğim. Aslında benden altın ya da gümüş istemeni yeğlerdim. Ama istediğin bedel bu madem, ödeyeceğim, çünkü ufak bir şey." Kasketini çıkarıp eğilerek Büyücü'yü selamladı ve içi büyük bir sevinçle dopdolu, koşa koşa köye döndü.

Büyücü onun arkasından baktı, sonra, o gözden yitince kendisi de mağarasına girdi. Sedir ağacından yapılma oymalı sandığından bir ayna çıkarıp bir çerçeveye yerleştirdi, bir kömür mangalında güvercin otu yakarak çıkan dumanlara gözünü dikti. Bir süre sonra öfkeyle yumruklarını sıktı. "Benim olmalıydı!" diye söylendi. "Ben de o Denizkızı kadar güzelim."

O akşam ay doğarken Genç Balıkçı dağın tepesine tırmandı, gürgen ağacının dalları altında durdu. Yuvarlak deniz, ayakları dibinde cilalı bir metal kalkan gibi duruyor, küçük körfezde balıkçı teknelerinin gölgeleri kıpırdanıyordu. Sarı kükürt gözlü, iri bir puhukuşu Balıkçı'yı adıyla çağırdı ama o karşılık vermedi. Kara bir köpek üstüne doğru atılarak hırladı. O bir söğüt dalıyla vurunca köpek mızıldanarak kaçtı.

Gece yarısı olunca büyücüler havada yarasa-

lar gibi uçarak geldiler. Yere konarken, "Vay!" diye ünlüyorlardı.

"Bilmediğimiz biri var burada!" Havayı koklayarak birbirleriyle konuşuyor, işaretleşiyorlardı. En son, o kızıl saçları rüzgârda uçuşarak genç Büyücü geldi. Altın tisor kumaştan, tavus gözleriyle işli bir elbise giymişti, başında da yeşil kadife bir başlık vardı.

Büyücüler onu görünce, "Nerede o çocuk, nerde, nerede?" diye çığrıştılar ama o şöyle bir gülmekle yetinerek doğru gürgen ağacına koştu. Balıkçı'yı elinden tuttuğu gibi ay ışığına sürükledi ve dans etmeye başladı.

Dönüyor, dönüyorlardı. Genç Büyücü öyle bir sıçrıyordu ki Balıkçı onun kırmızı ayakkabılarının kırmızı tabanlarını görebiliyordu. Birden, dörtnala bir at tam dans edenlerin üstüne geliyormuş gibi bir ses duyuldu, oysa görünürde at falan yoktu. Balıkçı korktu.

Büyücü, "Daha hızlı!" diye bağırarak kollarını onun boynuna sardı, Balıkçı onun sıcacık soluğunu yüzünde hissetti. Büyücü, "Daha hızlı!" diye bağırdı gene. "Daha hızlı!" Balıkçı'nın ayakları altında dünya fırıl fırıl döner gibiydi; tedirginlik, korku içindeydi. Kötücül bir varlık gözlerini dikmiş ona bakmaktaydı sanki. En sonunda genç adam bir kaya gölgesinde, daha önce görmemiş olduğu bir karaltı durduğunu seçti.

İspanyol kesimli siyah kadife kostüm giymiş bir adamdı bu. Yüzünde tuhaf bir solgunluk vardı, ama dudakları dipdiri, kıpkırmızı bir çiçek gibiydi. Yorgun duruyor, keyifsizce arkasına yaslanmış, hançerinin sapıyla oynuyordu. Yanındaki çimenlerin üstünde uzun tüylü bir şapka, tohum incilerle karmaşık bir biçimde işlenmiş, simli dantel konçlu bir çift binici eldiveni vardı. Omzuna samur kürk astarlı kısa bir pelerin almıştı; ince biçimli beyaz elleri yüzük yüklüydü ve ağır gözkapakları gözlerinin üstüne doğru inmişti.

Genç Balıkçı bir büyünün etkisinde kalmışçasına onu gözlemeye başladı. Sonunda göz göze geldiler. Şimdi Balıkçı'ya, hangi yönde dans ederse etsin, yabancının gözleri onun üzerindeymiş gibi geliyordu. Büyücü kadının güldüğünü duydu onu belinden kavrayarak delicesine döndürmeye başladı.

Birden ormanda bir köpek uluması duyuldu; dans edenler durdular, ikişer ikişer giderek siyahlı adamın ellerini öptüler. Elleri öpüldükçe siyahlı adamın o gururlu dudaklarında belli belirsiz bir gülümseyiş seçiliyordu, hani kuş kanadının dokunuşu suyu gülümsetir ya, işte öyle. Ancak bu gülümseyişte kibirli bir küçümseme vardı ve adam hâlâ Balıkçı'ya bakıp duruyordu.

Büyücü, "Yürü! Tapınalım," diyerek Balıkçı'yı elinden tutup çekti. Genç adam onun dediğini yapmak

için derin bir isteğe kapılarak peşinden yürüdü. Gene de siyahlı adama yaklaştığı zaman neden yaptığını kendi de bilmeden göğsünden haç çıkardı ve kutsal varlığın adını çağırdı.

O bunu yapar yapmaz büyücüler birer atmaca gibi çığrışarak uçup gittiler. Balıkçı'ya bakmakta olan o solgun yüz de bir ıstırap kasılmasıyla seğirdi. Siyahlı adam biraz ötedeki ağaçlığa giderek bir ıslık çaldı ve gümüş koşumlu bir İspanyol atı koşarak geldi. Adam eyere atlayıp atını sürerken arkasına baktı ve Genç Balıkçı'dan yana üzgün bir bakış fırlattı.

Kızıl saçlı Büyücü kaçmaya yeltendi, ama Balıkçı onu bileklerinden kavrayıp sımsıkı tuttu.

"Bırak bileklerimi!" diye bağırdı Büyücü. "Bırak beni, gideyim; çünkü sen anılmaması gerekenin adını andın, bakılmaması gereken işareti yaptın."

Genç Balıkçı, "Olmaz," dedi. "Sen bana o sırrı söylemedikçe bırakmam."

Büyücü onunla bir yaban keçisi gibi boğuşurken köpüren dudaklarını ısırarak, "Ne sırrı?" diye sordu.

"Biliyorsun," dedi Balıkçı.

Kadın, "Benden ne dilersen dile, yeter ki bunu dileme!" diye yalvardı. Çimen yeşili gözleri yaşlarla buğulanmıştı.

Balıkçı gülerek onu daha da sıkı kavradı.

Kadın kurtulamayacağını anlayınca, "Ben de o denizlerin kızı kadar güzel, sularda yaşayanlar kadar

çekici değil miyim?" diye gülümseyerek yüzünü Balıkçı'nın yüzüne yaklaştırdı.

Ama Balıkçı kaşlarını çatarak kadını itti. "Verdiğin sözü tutmazsan büyücülüğün yalanmış demektir, ben de seni öldürürüm," dedi.

Genç kadın erguvan ağacının çiçekleri gibi mosmor kesilerek, "Peki öyleyse," diye mırıldandı. "Senin ruhun bu, benimki değil. Nasıl istiyorsan öyle yap." Böyle diyerek kuşağından, sapı yeşil yılan derisiyle kaplı küçük bir bıçak çıkarıp Balıkçı'ya verdi.

Balıkçı bundan bir şey anlamayarak, "Ne işime yarayacak bu benim?" diye sordu.

Genç Büyücü bir süre sessiz kaldı. Yüzünde derin bir korku okunuyordu. Saçlarını alnından arkaya iterek anlaşılmaz bir gülüşle, "İnsanların gölge dedikleri şey gerçekte bedenin gölgesi değil, ruhun bedenidir," dedi. "Deniz kıyısında sırtını aya dönüp dur, ayaklarının dibinden gölgeni kes... Ruhunun bedenidir bu... Ruhuna seni bırakıp gitmesini söyle. Gidecektir."

Balıkçı titremeye başlamıştı. "Doğru mu bu söylediğin?" diye sordu.

Büyücü, "Elbet doğru! Keşke söylememiş olaydım!" diye ağlayarak onun dizlerine sarıldı.

Balıkçı onu otların arasına itti, orada bırakarak dağın yamacına yürüdü, bıçağını kemerine sokarak aşağıya doğru inmeye başladı.

Tam o sırada içindeki Ruh ona seslenerek, "Dinle beni!" dedi. "Bunca yıl senin içinde yaşadım, sana hizmet ettim. Beni kendinden uzaklaştırma şimdi. Ne kötülük gördün ki benden?"

Bunu duyunca Genç Balıkçı güldü. "Sen bana kötülük yapmadın ama benim için gerekli değilsin artık," diye karşılık verdi. "Dünya büyük. Sonra cennet var, cehennem var, ikisinin arasında uzanan loş, alaca karanlık bir yer de var. Nereye istersen git, ancak beni rahatsız etme çünkü aşkım beni çağırıyor."

Ruhu acı acı yalvarıp duruyordu ama genç adam kulak asmadı. Dağ keçileri gibi çevik olduğundan sarp kayaların birinden öbürüne atlayarak sonunda düzlüğe indi, kumsala ulaştı.

Bir eskil Yunanlı'nın elinden çıkma bir yontu gibi tunç renkli ve biçimli, kumların üstünde sırtını aya dönüp durdu. Denizin köpükleri arasından onu çağıran bembeyaz kollar uzanıyor, dalgalardan onu saygıyla selamlayan belirsiz karaltılar yükseliyordu. Önünde gölge vardı, Ruhunun bedeni olan gölgesi, arkasında ise bal rengi göğe fener gibi asılı duran ay.

Ruhu ona gene seslendi: "Beni gerçekten uzaklaştıracaksan hiç değilse kalpsiz bırakma. Dünya acımasızdır; kalbini de yanıma kat."

Genç adam başını arkaya atarak güldü: "Kalbimi sana verirsem aşkımı nasıl severim?"

Ruhu, "Yok, acı bana," diye inledi. "Kalbini bana ver; çünkü dünya çok acımasız, korkuyorum."

"Kalbim aşkımındır," dedi Balıkçı. "Sen hiç oyalanmadan gitmene bak."

Ruhu, "Ben de sevmek istemez miyim?" diye sordu.

"Çık git artık, bana gerekmiyorsun," diye bağırdı Balıkçı. Sapı yeşil yılan derisiyle kaplı küçük bıçağı çıkararak gölgesini ayaklarının dibinden kesti. Ruhu ayağa kalkıp önünde dikilerek ona baktı. Tıpkı ona benziyordu.

Balıkçı usulca geri çekilip bıçağını kuşağına soktu; içini tuhaf bir ürperti bürümüştü. "Git artık, bir daha yüzünü görmeyeyim," diye söylendi.

Ruhu, "Yok gene görüşeceğiz," dedi. Sesi flüt sesi gibi ve alçaktı, konuşurken dudakları hemen hiç kıpırdamıyordu.

"Nasıl görüşebiliriz ki?" diye dudak büktü Balıkçı. "Peşimden denizin derinliklerine mi ineceksin yoksa?"

Ruh, "Yılda bir kez buraya gelip sana sesleneceğim," dedi. "Olur a, belki bana ihtiyaç duyarsın."

Genç Balıkçı, "Sana neden ihtiyaç duyayım ki?" dedi. "Ama sen nasıl istersen öyle yap." Ve böyle diyerek suya girdi. Tritonlar borularını çaldılar, küçük Denizkızı onu karşılamaya geldi, kollarını boynuna dolayarak ağzından öptü.

Ruhu ise ıssız kumsalda durmuş onları seyrediyordu. Onlar sulara gömüldükleri zaman Ruh da bataklıkların arasından ağlaya ağlaya uzaklaştı.

Bir yıl dolunca Ruh gene deniz kıyısına geldi ve Genç Balıkçı'ya seslendi. Balıkçı da denizin derinlerinden çıkarak, "Neden çağırıyorsun beni?" diye sordu.

"Daha yakına gel de anlatayım," dedi Ruh. "Çünkü akıllara durgunluk verecek şeyler gördüm."

Bunun üzerine Balıkçı yaklaşıp sığ sulara çömeldi, başını eline dayayarak Ruh'un anlattıklarını dinlemeye başladı.

Ruh ona şunları söyledi:

Senden ayrıldığımda yüzümü Doğuya dönüp yola koyuldum. Bilge olan her şey Doğudan gelir. Altı gün yol gittim, yedinci günün sabahında Tatarlar diyarındaki bir tepeye vardım. Güneşten kaçınmak için bir ılgın ağacının gölgesine oturdum. Toprak sıcaktan kavrulup çatlamıştı. Ovada insanlar cilalı bakır tepsi üzerinde sinekler misali gidip geliyorlardı.

Öğle olunca dümdüz uzanan ufuktan kırmızı bir toz bulutu yükseldi. Tatarlar bunu görünce o resimli yaylarını gerdiler, alçacık boylu atlarına atladıkları gibi toz bulutuna doğru dört nala uzaklaştılar.

Kadınlar çığlık çığlığa arabalara koşarak çuha perdelerin ardına saklandılar.

Alaca karanlık çökünce Tatarlar geri döndüler ama içlerinden beşi eksilmişti, geri kalanların birçoğu da yaralıydı. Atlarını arabalara koşarak apar topar oradan uzaklaştılar. Bir mağaradan üç çakal çıktı ve onların ardından baktı. Burun delikleriyle havayı koklayıp ters yöne doğru gittiler.

Ay doğunca ovada bir kamp ateşi gördüm, oraya doğru gittim. Ateşin çevresinde, halılar üzerinde bir tacirler kafilesi oturmaktaydı. Develeri arkada kazıklara bağlanmış duruyordu. Hizmetçileri olan zenciler, tabaklanmış deriden çadırlar kurup dikenli fundalardan yüksek bir duvar örmekle uğraşıyorlardı.

Ben yaklaşınca tacirlerin başı olan adam yerinden kalkıp kılıcını çekerek orada ne aradığımı sordu.

Ben de kendi ülkemde bir prens olduğumu, beni köle yapmak isteyen Tatarlardan kaçtığımı söyledim. Başkan gülümseyerek bana, yüksek bambu kargılarının tepesine geçirilmiş beş kelle gösterdi.

Sonra, "Tanrının Peygamberi kimdir?" diye sordu, ben de, "Muhammed," dedim.

Adam peygamberin adını duyunca eğildi ve beni elimden tutup yanına oturttu. Bir zenci bana ağaç tas içinde kısrak sütü ve ateşte kızartılmış bir parça kuzu eti getirdi. Tan atarken yola koyulduk. Ben başkanın yanında, kızıl tüylü bir devenin üzerindeydim. Önü-

müz sıra mızraklı bir ulak koşuyordu. Savaşçılar yanları tutmuştu, arkadan da yükleri taşıyan katırlar geliyordu. Elli deve vardı kervanda, katırların sayısı ise seksen kadardı.

Tatarların ülkesini geride bırakarak Ay'a lanet okuyanların ülkesine geldik. Beyaz kayalar üstünde bunların altınlarını bekleyen Grifonları mağaralarında uyuyan derisi pullu Ejderhaları gördük. Dağlardan geçerken karlar üzerimize düşmesin diye soluklarımızı tutuyorduk. Herkes gözünün önüne bürümcük peçe takmıştı. Vadilerden geçerken minik Pigmeler ağaç kovuklarından bize ok atıyorlardı, geceleri yaban adamlarının davul çaldığını duyuyorduk. Maymunlar kulesine geldiğimizde bu hayvanların önüne meyveler serdik, bize ilişmediler. Yılanlar Kulesi'ne geldiğimizde de onlara pirinç taslar içinde süt sunduk, geçip gitmemize izin verdiler. Bu yolculuk sırasında üç kez Oxus'un kıyısına geldik. Şişirilmiş koca tulumların üstünde duran tahta sallarla geçtik bu ırmağı. Su aygırları çok kızarak bizi öldürmeye kalktılar. Develer onları görünce korkudan titriyorlardı.

Geçtiğimiz her kentin kralı bizden vergi istiyor, gene de sur kapısından girmemize izin vermiyordu. Surların tepesinden ekmek atıyorlardı bize, balla pişirilmiş mısır çörekleri, içi hurma dolu beyaz un kurabiyeleri. Biz, her yüz sepet çöreğe karşılık bir tek kehribar boncuk veriyorduk.

Köylerde yaşayanlar bizim geldiğimizi görünce kuyularını zehirleyip tepelere kaçıyorlardı. Magadaelerle dövüştük ki iyice yaşlı olarak doğar, yıldan yıla giderek gençleşir, küçük çocuk oldukları zaman da ölürler. Sonra, kaplanların çocukları olduklarını söyleyip bedenlerini sarıyla siyaha boyayan Laktroilerle dövüştük. Ölülerini ağaç tepelerine gömen, kendileri de tanrıları olan Güneş'in hışmına uğramamak için mağaralarda yaşayan Aurantelerle... Bir timsaha tapan, onu yeşil ottan ördükleri küpelerle bezeyip canlı tavuk ve tereyağı ile besleyen Krimnianlarla... Köpek suratı taşıyan Agazonbaelerle... At ayaklı olup attan hızlı koşan Sibanlarla dövüştük. Kafilemizin üçte biri açlıktan kırıldı. Geri kalanlar benim aleyhimde konuşmaya başlayıp uğursuzluk getirdiğimi ileri sürdüler. Bu taşın altında duran boynuzlu bir engereği alıp kendimi sokturdum. Bana bir şey olmadığını görünce adamlar korkuya kapıldılar.

Dördüncü ay İllel kentine ulaştık. Sur kapısının önündeki koruluğa geldiğimizde gece vaktiydi. Hava alçak ve durgundu çünkü Ay, Akrep burcuna girmişti. Ağaçlardaki olgun narları koparıp böldük, o tatlı sularını içtik. Sonra halılarımızın üstüne uzanarak tan atsın diye bekledik.

Günün ağarmasıyla birlikte kalktık, kent kapısını çaldık. Kapı kızıl bronzdandı üzerinde kanatlı ejder-

halarla deniz ejderhalarının kabartmaları vardı. Nöbetçiler mazgallardan bakıp ne istediğimizi sordular. Kervanımızın çevirmeni bizim birçok malla Suriye adasından geldiğimizi bildirdi. Nöbetçiler bizden birkaç rehine aldılar, kapıyı öğleyin açacaklarını, o zamana kadar beklememizi söylediler.

Öğle olunca kapıyı açtılar. Biz içeri girerken insanlar sürü sürü evlerinden çıkıp bize bakmaya geliyorlardı. Kentte, elindeki deniz kabuğuyla bağıran bir de tellal dolaştırdılar. Pazar yerinde durduk. Zenciler baskılı kumaş balyalarını çözdüler, firavuninciirinden yapılma, oymalı sandıkları açtılar. Zenciler bu işi bitirince tacirler de bu yörelerde bilinmeyen mallarını dışarıya serdiler. Cilalı Mısır ketenleri, Habeş ellerinin boyama resimli ketenleri, Tyre yöresinden mor süngerleriyle Sidon'un mavili duvar halıları, serin kehribardan kupalar, camdan ve seramikten yapılma güzel, değerli kaplar. Bir evin damından üç beş kadın bizi izlemekteydiler. Biri yüzüne yaldızlı deriden bir maske takmıştı.

İlk gün rahipler gelip bizimle pazarlığa oturdular; ikinci gün soylular, üçüncü gün de sanatçılarla köleler geldi. Kentlerine gelen bütün tacirleri böyle karşılamak bu insanların âdetiymiş.

Bir ay kaldık orada. Ay eksilmeye başlayınca ben sıkıldım, başımı alıp kent sokaklarında dolaşmaya başladım. Bir gün kent Tanrısının bahçesine geldim.

Sarı giysileriyle rahipler yeşil ağaçların altında sessizce geziniyorlardı. Tanrının oturduğu gül kırmızısı ev siyah mermer bir zemin üzerinde duruyordu. Kapıları lakeydi, üzerinde cilalı altından boğa ve tavus kabartmaları vardı, eğik çatısı deniz yeşili porselendendi, sivri köşelerine minik çıngıraklar asılmıştı. Beyaz güvercinler uçuştukça kanatlarıyla çıngıraklara vurup şıngırdatıyorlardı.

Tapınağın önünde, dibi damarlı oniks döşeli, suyu duru bir havuz vardı. Bu havuzun başına uzandım, solgun parmaklarımla geniş yaprakları okşadım. Rahiplerden biri yaklaşıp arkamda durdu. Ayaklarında atkılı çarıklar vardı, biri yılan derisinden öbürü kuş tüyünden. Başına gümüş yeniaylarla bezeli siyah keçeden, yüksek bir başlık giymişti. Uzun maşlahının dokusundan sarı rengin yedi tonu iç içe geçmiş, saçları rastık taşıyla boyanmıştı.

Bir süre sonra rahip benimle konuşarak ne istediğimi sordu.

Ben de ona, dileğimin içerideki Tanrıyı görmek olduğunu söyledim.

Rahip o ufacık, çekik gözleriyle bana bir tuhaf bakarak, "Tanrı ava çıktı," dedi.

Ben de, "Hangi ormanda olduğunu söyle, atımı yanı sıra süreyim," dedim.

Rahip, mintanının yumuşak püsküllerini o sivri sivri tırnaklarıyla tarayarak, "Tanrı uyuyor," dedi.

Ben, "Hangi döşekte yattığını söyle, gidip başında bekleyeyim," dedim.

Rahip, "Tanrı şölende," dedi.

Ben, "Şarap tatlıysa ben de onunla birlikte içerim; yok, şarap acıysa gene de içerim onunla," diye bir yanıt verdim.

Rahip başını şaşkınlık ve saygıyla eğdi, sonra beni elimden tutup kaldırarak tapınağın içine götürdü.

İlk girdiğimizde odada bir put gördüm, iri Uzakdoğu incileriyle çevrelenmiş yeşimden bir tahtta oturmaktaydı. Oyma abanozdan, adam boyu bir yontu büyüklüğündeydi. Alnında bir yakut vardı, saçlarından baldırlarına koyu yağ damlaları sızmaktaydı. Ayakları, yeni kesilmiş bir oğlağın kanıyla kırmızıya boyanmıştı, kasıklarında yedi beril kakmalı bakır bir kemer vardı.

Rahibe dönerek. "Tanrı bu mu?" diye sordum. "Tanrı bu," dedi Rahip.

Ben, "Tanrıyı göster bana, yoksa, inan canını alırım!" dedim. Elimle dokununca Rahibin eli kavrulup buruştu.

Rahip, "Efendimiz kuluna şifa versin, ben de ona Tanrıyı göstereyim," diyerek yalvar yakar oldu.

Soluğumu eline üfledim, eli düzeldi, o da tir tir titreyerek beni ikinci odaya götürdü. Orada, yeşimlerle süslü kocaman bir su çiçeğinin üstünde, ayakta duran bir put gördüm. Fildişinden oyulmaydı, iki adam boyunda. Alnında bir krisolit taşı vardı, göğsüne de

mür ve tarçın esansı sürülmüştü. Bir elinde eğri bir yeşim asa, öbür elinde yuvarlak bir kristal tutuyordu. Pirinçten yapılma bir yelek giymiş, kalın boynuna selenit taşlarından bir halka geçirmişti.

Rahibe dönerek, "Tanrı bu mu?" diye sordum. "Tanrı budur," diye yanıtladı.

Ben gene, "Bana Tanrıyı göster, yoksa inan, canını alırım," diye bağırdım. Böyle diyerek elimle gözlerine dokundum, gözleri kör oldu.

Rahip, "Efendimiz kuluna şifa versin, ben ona Tanrıyı göstereyim," diye yalvar yakar oldu.

Ben de soluğumu gözlerine üfledim, gözleri yeniden görür oldu. Rahip gene tir tir titreyerek beni üçüncü odaya götürdü ki bir de ne göreyim, burada ne put vardı ne de başka herhangi bir tasvir. Yalnızca taş bir sunak üzerinde yuvarlak bir ayna duruyordu.

"Tanrı nerede?" diye sordum Rahibe dönerek.

Rahip bana şöyle karşılık verdi: "Şu gördüğün aynadan başka Tanrı yoktur, çünkü bu Bilgelik Aynası'dır. Gökyüzünde ve yeryüzünde ne varsa hepsini yansıtır, ona bakanın yüzü dışında. Bilgelik kazanabilsin diye yansıtmaz ona bakanın yüzünü. Başka daha birçok aynalar da vardır ya, Fikirlerin Aynaları'dır onlar. Yalnızca bu, Bilgelik Aynası'dır. Bu aynayı ellerinde bulunduranlar her şeyi bilirler; hiçbir şey onlardan gizli kalmaz. Bu aynaya sahip olmayanlarsa Bilgelik sahibi değildirler. İşte bu yüzden Tanrıdır bu ayna, biz

ona taparız." Bunu duyunca ben de aynaya baktım, Rahibin dedikleri gerçekten doğruydu.

Bunun üzerine ben de tuhaf bir şey yaptım ama benim yaptığımın önemi yoktur çünkü buradan bir günlük yolda olan bir vadide Bilgelik Aynası'nı bir yere sakladım. Yeter ki sen gene içine girip kulun olmama izin ver, dünyanın tüm bilgelerinden daha bilge olabilirsin. Bilgelik senin olur. İçine girmeme izin ver, dünyada senden bilgesi olmaz."

Genç Balıkçı güldü. "Aşk, Bilgelikten iyidir!" dedi coşkuyla. "Küçük Denizkızı beni seviyor!"

"Hayır, Bilgelikten üstün hiçbir şey yoktur," dedi Ruh.

Genç Balıkçı, "Aşk, daha üstündür!" diyerek denizin derinliklerine daldı. Ruh da ağlaya ağlaya bataklıkların arasından uzaklaştı.

İkinci yıl dolunca Ruh gene deniz kıyısına gelip Balıkçı'ya seslendi. Balıkçı, denizin derinliklerinden kıyıya çıkarak, "Neden çağırıyorsun beni?" diye sordu.

Ruh, "Daha yakına gel de anlatayım çünkü akıllara durgunluk veren şeyler gördüm," diye karşılık verdi.

Bunun üzerine Balıkçı yaklaşıp sığ sulara çömeldi, başını eline dayayarak Ruhunun anlattıklarını dinlemeye koyuldu.

Ruh ona şöyle dedi:

Senden ayrıldığımda yüzümü Güney'e dönüp yola koyuldum. Değerli olan her şey Güney'den gelir. Aşter kentine giden ana yollarda altı gün taban tep-tim. Hacıların kullandığı kırmızıya boyanmış, tozlu yollardan yürüdüm. Yedinci günün sabahında başımı kaldırıp baktım ki ne göreyim! Bir vadiye kurulmuş kent, ayaklarımın dibinde uzanıyor.

Bu kentin dokuz kapısı vardır, her kapının önünde tunç bir at durur, Bedeviler dağlardan inip geldiğinde bu atlar kişner. Surlar bakır kaplamadır, gözetleme kulelerinin damlarıysa pirinçtendir. Her kulede eli ok ve yaylı bir nöbetçi durur. Gün doğarken her okçu okuyla bir gonga vurur, gün batarken de boynuzdan yapılma bir boru öttürür.

Kente girmek istediğimde nöbetçiler beni dur-durup ne istediğimi sordular. Ben de Mekke kentine giden bir derviş olduğumu, bu kentte de, üzerine meleklerin gümüş harflerle Kuran'ı işlemiş oldukları yeşil bir örtü bulunduğunu anlattım. Şaşkınlıktan ağızları açık kalan nöbetçiler beni içeriye buyur ettiler.

İçerisi pazar yerinden farksızdı. Ah, keşke sen de yanımda olsaydın! Orada, dar sokaklarda cıvıl cıvıl kâğıt fenerler iri kelebekler gibi çırpınıp dururlar. Rüzgâr çatıların üstünden esip geldiğinde bu fenerler

renk renk sabun köpükleri gibi inip kalkar. Tacirler dükkânlarının önlerinde, ipek halılar üstünde oturmuşlardır. Dümdüz kara sakallıdırlar, sarıkları altın pullarla kaplıdır, o serin parmaklarının arasından cilalı şeftali çekirdeğiyle kehribardan yapılma, uzun tespihler kaydırırlar. Kimileri Hint sümbülü, şeytantersi satar, Hint denizlerinden gelme, bilinmedik parfümler, ağır gülyağları, çivi biçimi karanfillerle mür. Durup konuşacak olursan mangaldaki kömürlerin üstüne günlük serperler, havaya hoş bir koku yayılır. Bir Suriyeli gördüm, elinde kamış gibi, ince bir çubuk tutuyordu. Çubuktan iplik iplik kurşuni dumanlar yükseliyordu ki bunların kokusu baharda açan pembe bademlerin kokusuydu. Daha başkaları, silme kaymak gibi firuzelerle kakmalı gümüş bilezikler satıyorlardı; uçları minik incilerle püsküllenmiş, pirinç tellerden yapılma halhallar, altın çerçeve içinde aslanpençesi, delikli zümrütten küpe, oyma yeşimden yüzük. Çayevlerinden gitar sesleri taşarken afyonkeşler o bembeyaz, sırıtan yüzleriyle sokaktan gelip geçene bakıyorlardı.

Sahi söylüyorum sen de yanımda olmalıydın! Oranın şarap satıcıları omuzlarındaki o koca, kapkara tulumlarla kalabalığın arasında dirsek vurarak yol açarlar kendilerine. Çoğunluğu, bal gibi tatlı olan Şiraz şarabı satar. Şarabı küçük metal taslara boşaltıp üstüne gül yaprağı serperler. Pazar yerinde de meyve-

ciler bulunur ki her türlü meyve satarlar: Örselenmiş mor etli, iri incirli, mis gibi kokan kehribar sarısı kavunlar, ağaçkavunları, pespembe elmalar, salkım salkım beyaz üzüm, sarılı kızıllı, yuvarlacık portakallar, yeşil altından oval limonlar... Bir keresinde yoldan bir fil geçtiğini gördüm. Hortumu zincifre ve zerdeçalle boyanmış, kulaklarının üzerine al ipek şeritten örülme bir ağ geçirilmişti. Dükkânlardan birinin önünde durup portakal yemeye başladı ama manav gülüp geçti buna. Bilemezsin ne tuhaf insanlar bunlar! Sevindikleri zaman kuşçuya gidip kafeste kuş alıyorlar; sonra, daha da sevinmek için kuşu salıveriyorlar. Üzüldükleri zaman da etlerine dikenler batırıyorlar ki üzgünlükleri hafiflemesin!

Bir akşamüstü pazar yerinde birtakım zencilerin ağır bir tahtırevan taşımakta olduklarını gördüm. Tahtırevan yaldızlı bambudan yapılmış, direkleri kırmızı lake üzerine pirinç tavuslar kakmalıydı. Pencerelerine, böcek kanatları ve tohum incileriyle işlenmiş, incecik keten perdeler gerilmişti. Tahtırevan yanımdan geçerken solgun benizli bir Çerkez kız pencereden bakıp bana gülümsedi, hemen peşine düştüm. Zenciler kaşlarını çatıp adımlarını sıklaştırdılar. Ama umurumda değildi. Son derece büyük bir meraka kapılmıştım.

Sonunda dört köşe, beyaz bir evin önünde durdular. Evin hiç penceresi yoktu, yalnızca mezar kapısı

gibi ufacık bir kapı vardı. Zenciler tahtırevanı yere bırakıp kapıya bakır bir çekiçle üç kez vurdular. Kapının kafesinden, yeşil deri kaftanlı bir Ermeni baktı, onları görünce kapıyı açıp yere bir halı serdi, tahtırevandaki kadın da yere indi. Eve girerken gene dönüp bana gülümsedi. Ömrümde böylesine solgun bir kimse görmemiştim.

Ay doğunca bu yere dönüp evi aradım ama ev artık orada değildi. Bunu görünce kadının kim olduğunu, bana neden gülümsediğini anladım...

Gerçekten sen de yanımda olmalıydın! Yeni Ay Bayramı'nda genç İmparator saraydan çıkarak namaz kılmaya, dua etmeye, camiye gitti. Saçı, sakalı gül yapraklarının boyasıyla boyanmış, yanaklarına ince altın tozu sürülmüştü. Avuçlarıyla tabanları da safranla sarartılmıştı.

Gün doğumunda simli bir maşlahla sarayından çıkıyor, gün batımında altın kumaştan bir maşlahla sarayına dönüyordu. Ahali yere kapanarak yüzlerini gizliyordu ama ben böyle yapmadım. Bir hurmacı dükkânının önünde durup bekledim.

İmparator beni görünce durdu ve o boyalı kaşlarını kaldırdı. Ama ben yerimden kıpırdamadım, secdeye de varmadım. Herkes benim bu cüretime şaştı, kentten kaçmamı öğütlediler. Ama ben onlara kulak asmadım, gidip acayip tanrılar satan ve bu sanatlarından ötürü lanetle anılan satıcıların yanına

oturdum. Yaptığım şeyi anlatınca her biri elime bir tanrı verdi, oradan gideyim diye bana yalvardı.

O gece, Narlı Sokak'taki çayevinde bir şilteye uzanmış olduğum sırada İmparatorun muhafızları geldiler, beni alıp saraya götürdüler. Ardımdan her kapıyı kilitleyip zincirliyorlardı. İçeride çepeçevre kemerli, geniş bir avlu vardı. Duvarlar, yer yer mavili yeşilli çini serpiştirilmiş beyaz su mermerindendi. Sütunlar yeşil mermer, yerlerse bir tür şeftali pembesi mermerdendi. Ömrümde böyle bir şey görmemiştim.

Ben avludan geçerken bir balkondan peçeli iki kadın bana lanet okudu. Muhafızlar hızlı adımlarla yürüdükçe mızraklarının dibi cilalı zeminde çın çın ötüyordu. Oymalı fildişinden bir kapıyı açtılar, kendimi yedi katlı, havuzlu bir bahçede buldum. Burada laleler, ayçiçekleri, gümüş kakmalı ödağaçları vardı. Loş havada bir fıskiye, billur bir su sazı gibi asılı duruyordu. Serviler sönmüş birer meşaleye benziyor, birinin dallarında bir bülbül ötüyordu.

Bahçenin dibinde küçük bir kameriye vardı. Yaklaştığımızda buradan iki haremağası çıkıp bizi karşılamaya geldi. Yürüdükçe şişman gövdeleri yalpalıyor, sarı kapaklı gözleri beni merakla süzüyordu. İçlerinden biri muhafızların komutanını kenara çekti, usulca bir şeyler fısıldadı. Öteki haremağası özenti bir kibarlıkla eflatun mineli, oval bir kutudan aldığı hoş kokulu pastilleri emip duruyordu.

Birkaç dakika sonra komutan, askerleri gönderdi. Askerler saraya döndüler. Haremağaları da ağır ağır onların peşinden gittiler. Bir yandan da ağaçlardaki ballı dutları koparıp yiyorlardı. Daha yaşlı olanı bir ara döndü, hain bir gülüşle bana bakıp güldü.

Derken komutan bana, kameriyenin girişine gideyim diye eliyle bir işaret yaptı. Hiç korkmadan ilerledim, ağır perdeyi çekip kameriyeye girdim.

Genç İmparator, boyanmış aslan derisiyle kaplı bir divana uzanmış yatmaktaydı. Bileğine bir şahin tünemişti. Arkasında belden yukarısı çıplak, başı pirinç sarıklı, yırtık kulaklarından ağır küpeler sarkan bir Nubialı köle duruyordu. Duvar dibindeki bir masa üzerinde kocaman bir çelik pala vardı.

İmparator beni görünce kaşlarını çatarak, "Adın ne senin? Benim bu kentin İmparatoru olduğumu bilmiyor musun?" diye sordu. Ama ben karşılık vermedim.

O, parmağıyla işaret edince Nubialı palayı kaptığı gibi öne atıldı, var gücüyle bana vurdu. Palanın ağzı beni yarıp geçti ama hiç zarar vermedi. Adamcağız yere düşüp kaldı, kalktığı zaman da dehşetten dişleri birbirine vurarak kaçıp divanın arkasına saklandı.

İmparator ayağa fırladı, bir silahlıktan kaptığı mızrağı bana fırlattı. Mızrağı havada tutup ortadan kırdım. İmparator bana bir de ok attı ama ben elimi kaldırınca ok havada zınk diye durdu. Bu kez

İmparator beyaz deri kemerden bir hançer çıkardı ve bu utanç verici durumu kimseye söyleyemesin diye Nubialı köleyi boynundan vurdu. Adam ezilmiş yılan gibi kıvrandı, ağzından kıpkırmızı köpükler püskürdü.

O ölür ölmez İmparator bana döndü, alnında parlayan terleri, kenarı işlemeli mor bir mendille silerek sordu: "Sen bir peygamber misin ki sana zarar veremiyorum? Bir peygamber oğlu musun ki yaralayamıyorum seni? Yalvarırım bu gece kentimden ayrıl, çünkü sen burada olduğun sürece ben buranın hükümdarı sayılmam."

Ben de, "Hazinenin yarısına karşılık giderim," diye yanıtladım. "Hazinenin yarısını bana ver gideyim."

İmparator beni elimden tutarak bahçeye çıkardı. Muhafızların komutanı beni görünce şaşırıp kaldı. Haremağaları ise dizlerinin bağı çözülerek yere yığıldılar.

Sarayın, pirinç kakma tavanından fenerler sarkan, sekiz duvarlı, kırmızı somaki mermer bir odası var. İmparator dokununca duvarlardan biri açıldı, sayısız meşalelerle aydınlanmış uzun bir dehlize saptık. İki yandaki duvar oyuklarında ağız ağıza gümüş para dolu, kocaman şarap küpleri diziliydi. Dehlizin ortasına geldiğimizde İmparator, söylenmesi caiz olmayan sözü söyledi, gizli bir çarkın dönmesiyle

gizli bir kapı açıldı. İmparator, gözleri kamaşmasın diye eliyle yüzünü örttü.

Buranın nasıl akıllara durgunluk verici bir yer olduğunu anlatsam inanmazsın. İçleri inci dolu, dev boyu kaplumbağa kabukları ve içleri al yakut dolu, ortası oyuk, kocaman aytaşları vardı. Altınlar, fil derisi sandıklarda saklanıyordu, altın tozları da deri şişeler içinde. Billur taslar içinde opaller, yeşim taslar içinde safirler vardı. İncecik fildişi tepsiler üstüne yuvarlak yemyeşil zümrütler, boy sırasına göre sıralanmıştı. Bir köşede kimi firuze, kimi beril dolu ipek torbalar yığılıydı. Fildişi boynuzların içi tepeleme mor ametist, kadıköytaşı ve kırmızı kuvars doluydu.

Sedir ağacından yapılma sütunlarda salkım salkım sarı links taşları asılıydı. Yassı, oval kalkanların içinde hem şarap rengi hem de yeşil lal taşları vardı. Gene de bütün bu anlattıklarım, oradakilerin ancak binde biridir.

İmparator elini yüzünden çekince bana şöyle dedi: "İşte benim hazine bölmem. İçindekilerin yarısı da söz verdiğim üzere, senindir. Deve ve deve sürücüleri de veririm sana. Onlar hazinenin sana düşen payını, dünyanın istediğin yerine götürürler. Hem de iş hemen bu gece yapılmalı çünkü babam olan Güneş, benim kentimde öldüremediğim bir adam bulunduğunu bilsin istemem."

Ben de ona şöyle karşılık verdim: "Buradaki

altınlar senindir; gümüşler, değerli taşlar, bütün paha biçilmez şeyler senindir. Bana gelince, bu şeyler benim için gerekli değil. Senden hiçbir şey alacak değilim, parmağına taktığın şu küçük yüzükten başka."

Bunu duyunca İmparator yüzünü astı. "Olup olacağı kurşun bir yüzük, hiç değeri yok," dedi. "İyisi mi sen hazinemin yarısını al da kentimden git."

Ben, "Olmaz," dedim. "Hiçbir şey almayacağım o kurşun yüzükten başka çünkü onun içinde hangi amaçla ne yazılmış olduğunu biliyorum."

İmparator tir tir titreyerek, "Hazinemin hepsini al da kentimden git!" diye yalvardı. "Hazinenin bana düşen yarısı da senin olsun."

Bunun üzerine ben tuhaf bir şey yaptım ama ne yaptığımın önemi yok, çünkü buradan bir günlük yolda bir mağaraya Servet Yüzüğü'nü gizledim. Buradan topu topu bir günlük yolda, senin gelmeni bekliyor. Bu yüzüğe sahip olan kişi dünyanın bütün krallarından daha zengindir. Onun için gel de bu yüzüğü al, dünyanın tüm serveti senin olsun."

Ancak Genç Balıkçı güldü. "Aşk zenginlikten daha iyidir," dedi. "Küçük Denizkızı da beni seviyor."

Ruh, "Zenginlikten iyisi olamaz," dedi.

Genç Balıkçı, "Aşk daha iyidir," diyerek denizin derinliklerine daldı, Ruh da ağlaya ağlaya bataklıkların arasından uzaklaştı.

Üçüncü yıl dolunca Ruh gene deniz kıyısına dönerek Genç Balıkçı'ya seslendi. Balıkçı denizin derinliklerinden çıkıp gelerek, "Neden çağırıyorsun beni?" diye sordu.

"Daha yakına gel de anlatayım," dedi Ruh. "Çünkü akıllara durgunluk veren şeyler gördüm."

Bunun üzerine Genç Balıkçı daha yakına gelip sığ sulara çömeldi, başını eline dayayıp Ruhunun anlattıklarını dinlemeye koyuldu.

Ruhu ona şunları söyledi:

"Bildiğim bir kentte, ırmak kıyısında bir han vardır. Orada denizcilerle bir arada bulundum. İki ayrı renkte şarap içiyorlardı, yanında da arpa ununundan ekmek ve defne yaprakları üstünde sirkeyle sunulan balık tuzlaması yiyorlardı. Gülüp söyleştiğimiz bir sırada yaşlı bir adam içeri girip yanımıza geldi. Yanında deri bir seccadeyle çifte kehribar boynuzlu bir lut vardı. Yaşlı adam seccadesini yere, önüne serdikten sonra lutunun tellerine bir mızrap vurdu, yüzü peçeli bir kız da koşarak gelip önümüzde dans etmeye başladı. Yüzü bürümcük peçeyle örtülü ama ayakları çıplaktı. Bu çıplak ayaklar seccadenin üzerinde küçük, beyaz güvercinler gibi oynaşıyordu. Ben ömrümde böyle harika bir şey görmedim. İşte bu kızın dans ettiği kent buradan bir günlük yoldadır."

Şimdi, Genç Balıkçı, Ruhunun bu sözlerini duyduğu zaman, küçük Denizkızı'nın ayakları olmadığını, dans edemediğini düşündü. İçinde büyük bir istek uyandı. "Olup olacağı bir günlük bir yol, sonra gene sevdiğime dönerim," dedi kendi kendine. Sığ suyun içinde neşeyle ayağa kalktı, sahile doğru yürüdü.

Kuru kumsala vardığında gene neşeyle kollarını Ruhuna doğru uzattı. Ruhu da büyük bir sevinç haykırışı koparark ona doğru koştu ve onunla birleşti. O zaman Balıkçı önünde, kumların üstünde uzanan gölgeyi, bedeninin gölgesini gördü ki bu, Ruhun bedenidir.

Ruhu da ona, "Hiç oyalanmadan, hemen gidelim," dedi. "Çünkü deniz tanrıları kıskançtır, hem de buyruklarını yerine getirecek canavarları vardır."

Böylece acele ettiler. O gece sabaha kadar ayın altında, ertesi gün de akşama kadar güneşin altında yol alarak akşam üstü bir kente vardılar.

Balıkçı, Ruhuna, "Bana anlattığın o kızın dans ettiği kent burası mı?" diye sordu.

"Bu değil, o başka bir kent," diye yanıtladı Ruh. "Ama biz gene de buraya girelim."

Böylece kente girip sokaklardan geçtiler. Kuyumcular Sokağı'ndan geçerlerken Genç Balıkçı bir vitrinde sergilenen güzel bir gümüş kupa gördü.

Ruhu ona, "Bu gümüş kupayı al, sakla," dedi.

Balıkçı da kupayı aldı, mintanının kıvrımları arasına sakladı. Acele kentten ayrıldılar.

Kentten bir fersah kadar uzaklaştıkları zaman Balıkçı kaşlarını çatıp kupayı yere çalarak, "Neden bu kupayı alıp saklamamı söyledin bana?" diye Ruhuna sordu. "Çok kötü bir şey yaptım." Ama Ruhu, "Tasalanma, rahat ol," diye karşılık verdi.

İkinci günün akşamında başka bir kente vardılar. Genç Balıkçı Ruhuna, "Bana söylediğin o kızın dans ettiği kent burası mı?" diye sordu.

Ruhu, "Burası değil, o başka bir kent," dedi. "Ama biz gene de buraya girelim."

Böylece kente girip sokaklardan geçtiler. Çarıkçılar Sokağı'ndan geçerlerken Balıkçı bir su küpünün başında duran bir çocuk gördü.

Ruhu ona, "Şu çocuğa vur!" dedi.

O da çocuğu ağlatıncaya kadar tokatladı. Sonra acele kentten ayrıldılar.

Kentten bir fersah uzaklaştıkları zaman Genç Balıkçı öfkeyle, "Neden o çocuğa vur dedin bana?" diye Ruhuna sordu. "Çok kötü bir şey yaptım."

Ama Ruhu, "Tasa etme," diye karşılık verdi. "Rahat ol."

Üçüncü günün akşamında bir kente vardılar. Genç Balıkçı, "Bana anlattığın o kızın dans ettiği kent bu mu?" diye Ruhuna sordu.

"Bu kentte olabilir," diye yanıtladı Ruh. "İyisi mi girelim."

Böylece kente girip sokaklardan geçtiler. Gelgelelim Genç Balıkçı hiçbir yerde ne o ırmağı bulabildi, ne de ırmak kıyısındaki hanı. Kent ahalisi ona tuhaf tuhaf bakıyordu. Genç adam korkuya kapılarak, "Gidelim buradan," dedi. "Çünkü beyaz ayaklarıyla dans eden kız burada değil."

Ama Ruhu, "Yok kalalım," dedi. "Hava çok karanlık, yolda haramiler olabilir."

Bunun üzerine Balıkçı biraz pazar yerinde oturup dinlendi. Bir süre sonra yanlarından başı kukuletalı bir tacir geçti. Sırtında Tataristan kumaşından bir pelerin vardı; elinde, çatallı bir dala geçirilmiş, delikli boynuzdan bir fener taşıyordu.

Balıkçı'ya, "Neden pazar yerinde oturuyorsun?" diye sordu. "Dükkânlar kapalı, balyalar bağlanmış olduğuna göre?"

"Bu kentte han bulamıyorum ki!" dedi Genç Balıkçı. "Beni evine alacak bir hısım akrabam da yok."

Tacir, "Hepimiz akraba değil miyiz? Hepimizi Allah yaratmadı mı?" dedi. "O zaman gel benimle çünkü evimde konuk odası var."

Böylece Balıkçı kalktı, tacirin peşinden onun evine gitti. Narlı bir bahçeden geçip eve girdikleri zaman tacir ona elini yıkasın diye bakır bir tas içinde

gül suyu, susuzluğunu gidersin diye olgun kavunlar getirdi, önüne bir kâse pirinçle bir parça kızarmış oğlak eti koydu.

Karnını doyurduktan sonra tacir onu konuk odasına götürdü, güzel ve rahat uykular diledi. Genç Balıkçı da ona teşekkür ederek parmağındaki yüzüğü öptü, sonra kendini boyalı keçi kılından örülme halıların üzerine bıraktı. Üstüne siyah kuzu yününden bir örtü çekerek uyuyakaldı. Gün doğumundan üç saat önce, ortalık hâlâ karanlıkken Ruhu onu uyandırarak, "Kalk," dedi. "Tacirin yattığı odaya git, onu öldür. Sonra da altınlarını al, çünkü bize gerekebilir."

Genç Balıkçı kalktı, ayaklarının ucuna basa basa tacirin odasına gitti. Tacirin ayakları dibinde eğri bir kılıç duruyordu, yanı başındaki tepsinin içinde dokuz kese altın vardı. Balıkçı elini uzatıp kılıca dokundu. O kılıca dokununca tacir uyanarak, "İyiliğe kötülükle mi karşılık vereceksin?" diye bağırdı. "Sana gösterdiğim yakınlığı kan dökerek mi ödeyeceksin?"

Ama Ruhu Balıkçı'ya, "Vur onu!" diyordu. O da taciri bir vuruşta bayılttı, altın keselerini aldı, narlı bahçeden apar topar kaçtı, yüzünü sabahları doğan yıldıza doğru döndü.

Kentin bir fersah dışına çıktıkları zaman genç adam bağrını döverek, "Neden taciri öldürüp altınları almamı söyledin bana?" diye sordu Ruhuna. "Gerçekten çok kötüsün sen."

Ama Ruhu, "Tasalanma," diye karşılık verdi. "Rahatına bak."

Genç Balıkçı, "Hayır!" diye bağırdı. "Rahat olamam çünkü senin bana yaptırdığın şeylerin hepsinden iğreniyorum. Bana bütün bunları neden yaptırdığını söylemeni istiyorum."

Ruhu da onu şöyle yanıtladı: "Beni kendinden ayırıp tek başıma bıraktığında kalp vermedin, ben de işte böyle şeyler yapmayı hem de bundan çok hoşlanmayı öğrendim."

"Neler söylüyorsun sen?"

"Biliyorsun," dedi Ruhu, "Çok iyi biliyorsun. Bana kalp vermediğini unuttun mu? Sanmıyorum. Öyleyse kendini de beni de üzme. Tasalanmayı bırak çünkü bu dünyada senin veremeyeceğin acı ve alamayacağın zevk yoktur."

Balıkçı bu sözleri duyunca tir tir titreyerek, "Yok, sen kötüsün," dedi Ruhuna. "Bana sevdiğimi unutturdun, aklımı çelerek baştan çıkardın beni, adımlarımı günah yollarına yönelttin."

Ruhu, "Beni kendinden uzaklaştırdığın zaman kalp vermediğini unutmuş olamazsın," diye yanıtladı. "Hadi yürü, başka bir kente gidip eğlenelim çünkü dokuz kese altınımız var."

Ama Genç Balıkçı dokuz kese altını yere çalarak ayaklarının altında çiğnedi.

"Hayır!" diye bağırdı. "Seninle ilişkimi kesiyorum

artık, hiçbir yere gelmiyorum seninle. Eskiden nasıl uzaklaştırdımsa şimdi de uzaklaştıracağım seni çünkü bana hiç hayrın dokunmadı."

Böyle diyerek sırtını aya döndü, sapı yeşil yılan derisiyle kaplanmış küçük bıçağıyla gölgesini ayağının dibinden kesmeye çalıştı, aslında Ruhunun bedeni olan gölgeyi.

Gelgelelim Ruhu kıpırdamadı bile. Onun buyruğuna da kulak asmayarak, "O büyücünün sana öğrettiği büyü işe yaramaz artık," dedi. "Artık ne ben seni bırakabilirim, ne de sen beni kovabilirsin. Kişi ruhunu ömründe bir kez kovabilir ama bir kez geri aldı mı ömür boyu içinde taşımak zorundadır çünkü bu onun cezası ve de ödülüdür."

Genç Balıkçı sapsarı kesildi, yumruklarını sıkarak, "O büyücü sahtecinin biriymiş çünkü bunu bana söylemedi," diye inledi.

"Yok, o kadın taptığı Varlık'a bağlı kalmış," dedi Ruhu. "Sonsuza dek de o Varlık'ın kulu olarak kalacaktır."

Genç Balıkçı Ruhunu içinden atamayacağını, bunun kötü bir Ruh olduğunu ve sonsuza dek içinde yaşayacağını anlayınca acı acı ağlayarak yere kapandı.

Gün ağarınca Genç Balıkçı kalktı ve ruhuna şöyle dedi: "Senin istediklerini yapmamak için ellerimi

bağlayacağım, senin sözcüklerinle konuşmamak için ağzımı kapatacağım, sonra sevdiğim kişinin yaşadığı yere döneceğim. Evet evet, denize döneceğim, sevgilimin şarkılarını söylediği o küçük koya gidip onu çağıracağım, yaptığım kötülükleri anlatacağım ona, senin bana yaptırdığın kötülükleri."

Ruhu da onun aklını çelmek için şöyle konuştu: "Sevdiğin kimdir ki ona dönüyorsun? Dünyada ondan daha güzel niceleri var! Onların ayakları kınalıdır, ellerine küçücük, bakır ziller takarlar. Dans ederken hep gülerler, gülüşleri suların kahkahası gibi durudur. Gel benimle, onları göstereyim sana. Nedir senin şu günah denen şeylerle olan sıkıntın? Yemesi tatlı olan şey, yemek isteyen için yaratılmış değil midir? İçmesi tatlı olan şeyde zehir mi vardır? Üzme canını da gel benimle, başka bir kente gidelim. Çok yakınımızda bir küçük kentte, içinde lale ağaçları olan bir bahçe var. Bu nefis bahçede beyaz tavuslarla göğüsleri mavi renkte olan tavuslar dolaşıyor. Güneşe doğru geldikleri zaman kuyrukları fildişi ve yaldız kurslara benzer. Tavusları besleyen bir kız da bunu görünce keyiflenip dans eder. Kimi zaman elleri üstünde dans eder, kimi zaman da ayakları üstünde. Gözlerine antimon boyası çeker, burun delikleri kırlangıç kanatlarını andırır. Bu deliklerin birindeki bir çengelde oyma inci bir çiçek asılıdır. Kız dans ederken hep güler, ayak bileklerindeki gümüş halhallar da gümüş çıngıraklar

gibi şıngırdar. İşte böyle, üzme artık tatlı canını da gel benimle, bu kentte gidelim."

Ne var ki Genç Balıkçı Ruhuna hiç karşılık vermeyerek dudaklarına sessizliğin mührünü vurdu, ellerini sağlam bir iple bağlayıp gene geldiği yere, sevdiğinin çoğu zaman çıkıp şarkı söylediği o küçük koya döndü. Yol boyunca Ruhu onun aklını çelmeye çalışmaktan bir an bile vazgeçmediyse de o hiç karşılık vermedi. Ruhunun istediği kötülüklerin hiçbirini yapmadı. İçindeki sevginin gücü öylesine büyüktü!

Sonunda deniz kıyısına ulaştığı zaman ellerindeki bağları çözdü, sessizlik mührünü dudaklarından kaldırdı ve küçük Denizkızı'na seslendi. Gel gör ki Balıkçı'nın gün boyu seslenip yalvarmasına karşın Denizkızı ortaya çıkmadı.

Ruhu da genç adamla alay ederek şöyle dedi: "Görüyorum, bu aşk seni pek de mutlu etmiyor. Kırık testiye su boşaltır gibisin. Sen elindekini harcıyorsun ama karşılığında sana bir şey veren yok. Benimle gelsen daha iyi olur senin için çünkü ben Keyif Vadisi'nin nerede olduğunu ve orada neler yapıldığını biliyorum."

Ama Genç Balıkçı Ruhuna karşılık vermedi. Bir kaya oyuğuna balçıktan bir ev yaparak bir yıl orada yaşadı. Her sabah Denizkızı'na sesleniyordu; her öğlen, her akşam çağırıyordu onu. Gelgelelim o, bir kez bile denizden çıkmıyordu. Genç adam denizin içinde de bulamıyordu onu, mağaralarda, yeşil sular-

da, gel-git göllerinde ve derinlerindeki kuyularda aramasına karşın. Ruhu ise aklını çelip onu kötülüğe çekmeye çalışmaktan, kulağına korkunç şeyler fısıldamaktan bir an bile geri kalmıyordu. Gene de kandıramıyordu onu. Genç adamın içindeki sevgi öylesine büyüktü! Bir yıl dolduğu zaman Ruh kendi kendine şöyle düşündü: "Efendimin aklını günahla çelmeye çalıştım ama sevgisi benden baskın çıktı. Şimdi onu iyilikle kandırmayı deneyeyim, belki benimle gelir."

Böylece Ruh Genç Balıkçı'yla konuşarak şöyle dedi: "Sana dünyadaki mutlulukları anlattım, beni kös kös dinledin. Şimdi izin ver, dünyadaki dertleri anlatayım, belki bu kez kulak verirsin. Çünkü doğrusu ya, Acı bu dünyanın efendisidir ve onun ağından kaçabilecek tek kul yoktur. Sırtlarına çul bulamayanlar var bu dünyada, ekmek bulamayanlar var. Şahane giysiler kuşanmış dul kadınlar da var, paçavralar içinde gezenler de. Cüzamlılar bataklarda dolaşıyor ve birbirlerine karşı taş yürekli davranıyorlar. Dilenciler araba yollarını arşınlıyor ama cepleri bomboş. Kent sokaklarında Açlık kol geziyor, Veba sur kapılarında bekliyor. Gel, seninle gidip bunları düzeltelim, ortadan kaldıralım. Ne diye bunlarla oyalanarak sevdiğini çağırıp duruyorsun, o senin sesine gelmediğine göre? Hem zaten sevgi dediğin nedir ki bunca yüksek değer veriyorsun?"

Ama Genç Balıkçı ona karşılık vermedi. Aşkının gücü öylesine büyüktü! Her sabah Denizkızı'na seslenmeyi sürdürdü gene, her öğlen, her akşam çağırdı onu, ne var ki kız bir türlü denizden çıkıp gelmiyordu. Genç adam onu denizin içinde de bulamıyordu, deniz ırmaklarında, dalgaların altında, uzanan vadilerde ve hem geceyle morlaşan sularda, hem de gün doğumuyla güneşlenen sularda aramasına karşın.

İkinci yıl dolduğu zaman bir gece, Balıkçı balçık kulübesinde tek başına oturduğu sırada Ruh ona şöyle dedi. "Şu işe bak seni kötülükle baştan çıkarmaya çalıştım, iyilikle de baştan çıkarmaya çalıştım ama içindeki sevgi benden daha güçlü çıktı. Bu yüzden ben de bundan böyle seni yanlış yollara saptırmaya kalkışmayacağım. Ancak yalvarıyorum izin ver, kalbine gireyim de seninle gene eskisi gibi tek varlık olalım."

Balıkçı, "Elbet girebilirsin," dedi. "Çünkü yeryüzünde kalpsiz olarak dolaştığın yıllarda çok acı çekmiş olmalısın."

Ruh, "Eyvah!" dedi. "Girecek yer bulamıyorum! Kalbin aşkınla öylesine çepeçevre kuşatılmış ki!"

Balıkçı, "Keşke elimden bir şey gelseydi!" dedi.

Tam onun konuştuğu sırada denizden yas dolu, yüksek bir haykırış duyuldu. Deniz Halkı'ndan biri öldüğü zaman duyulan sesti bu. Genç Balıkçı bunu duyunca yerinden fırlayıp deniz kıyısına koştu. Sim-

siyah dalgalar, üzerinde gümüşten daha solgun bir yük taşıyarak hızla sahile yaklaşmaktaydı. Köpüklerden beyazdı bu yük, bir çiçek gibi dalgaların üstünde inip çıkıyordu. Derken köpükler onu dalgalardan, kumsal da köpüklerden aldı ve Genç Balıkçı ayaklarının dibinde küçük Denizkızı'nın cansız bedenini gördü. Ayakları dibinde sevgilisi ölü yatıyordu.

Balıkçı, yüreğine hançer saplanmış gibi hıçkırarak onun üstüne kapandı, ağzının buz kesmiş kırmızısını öptü, saçının ıslak kehribarını okşadı. Kumların üstüne çöktü, mutluluğa benzer bir heyecanla ürpererek onu kendi yağız kollarına aldı, bağrına bastı. Buz kesmişti o dudakları, genç adam onları gene de öptü. Saçların balı tuzlanmıştı, gene de genç adam onların lezzetinden buruk bir tat aldı. O kapanmış gözleri öptü. Bu gözkapaklarının üstündeki deniz suyu serpintisi bile kendi gözyaşları kadar tuzlu olamazdı.

Sonra genç adam bu ölü bedene bir itirafta bulundu. Onun kulaklarının sedef kabuğuna kendi öyküsünün buruk şarabını boşalttı. O narin kolları kendi boynuna doladı. Parmaklarını o saz boyunda gezdirdi. Zehir gibi acı bir mutluluk duyuyordu şimdi, çektiği acı bir tuhaf sevinçle doluydu sanki.

Siyah deniz yaklaştıkça yaklaşıyor, beyaz köpüklü dalgalar cüzamlılar gibi inildiyordu. Beyaz köpükten pençeleriyle deniz, kıyıyı kavradı. Deniz Kralının

sarayından gene o yaslı haykırış yükseldi ve açıklarda dev Triton'lar boğuk sesli borularını öttürdüler.

"Kaç buradan!" dedi Ruh. "Bak, deniz her an biraz daha yakınımıza geliyor. Gecikirsen öldürür seni. Uzaklara kaç. Korkuyorum çünkü aşkının büyüklüğü yüzünden gönlün bana kapalı. Uzaklara kaç da güvenli bir yere git. Beni öbür dünyaya kalpsiz yollamak istemezsin herhalde, öyle değil mi?"

Ama Balıkçı Ruhuna kulak asmadan küçük Denizkızı'na seslenerek şöyle dedi: "Aşk, Bilgelikten daha iyidir, her türlü servetten daha değerli, dünyalı kadınların ayaklarından daha güzel. Ateş, aşkı kül edemez, sular söndüremez. Gündoğumunda çağırdım seni, gelmedin. Ay bile adını duydu ama sen kulak vermedin bana çünkü kötü bir ânımda seni bırakıp gitmiştim. Senden uzaklaşmamın cezasını çektim. Ama sevgin hep gönlümdeydi, hep güçlü kaldı, hiçbir şey sarsamadı onu. Oysa şu gözlerim iyiliği de gördü, kötülüğü de. Şimdi madem sen öldün, ben de seninle birlikte öleceğim."

Ruhu durmadan Genç Balıkçı'nın oradan ayrılması için yalvarıyordu, ama o yerinden kıpırdamıyordu. Aşkı öylesine güçlüydü! Bu arada deniz daha da yaklaşmıştı, dalgalarıyla onu örtmeye çalışıyordu. Son'un gelip çatmış olduğunu görünce Genç Balıkçı çılgın dudaklarıyla Denizkızı'nın o buz kesmiş dudaklarını öptü ve o zaman bağrındaki kalp

birden kırılıverdi. Sevgisinin büyüklüğü yüzünden kalbinin kırıldığı sırada Ruh bir aralık bularak içeri sızdı ve gene eskisi gibi onunla bütünleşti. Deniz dalgalarıyla Genç Balıkçı'yı örttü.

Ertesi sabah Papaz denizi kutsamaya gitti, çünkü sular çok huzursuzdu. Papaz'ın yanı sıra keşişlerle çalgıcılar, mum ve buhurdan taşıyan çocuklar ve büyük bir kalabalık yürüyordu.

Papaz sahile varınca sığ sularda boğulmuş yatan Genç Balıkçı'yı gördü, kollarında küçük Denizkızı'nın cesedi vardı. Papaz yüzünü buruşturarak geri çekildi, istavroz çıkardı ve yüksek sesle şöyle bağırdı: "Denizi kutsamayacağım, ne de denizdekileri. Lanet olsun Deniz Halkı'na! Lanet olsun onlarla ilişki kuranlara. Aşk uğruna Tanrı'dan yüz çeviren ve de işte şimdi Tanrı'nın yargısıyla ölmüş, şurada sevgilisiyle kucak kucağa yatan gence gelince... Onun cesediyle sevgilisinin ölüsünü alın, Çırpıcılar Tarlası'nın bir köşesine gömün. Üzerlerine ne bir taş dikin, ne de herhangi bir işaret koyun ki yerlerini kimse bilemesin. Çünkü yaşarken lanetlenmişlerdi, ölüleri de lanetlidir."

Köylüler onun sözlerini dinlediler, üzerinde yeşil ot bitmeyen Çırpıcılar Tarlası'nın bir köşesinde derin bir çukur kazıp ölüleri oraya gömdüler.

Üçüncü yıl dolduğu zaman, kutsal bir yortu gününde Papaz, cemaatine Peygamber'in yaralarını

göstermek ve Tanrı'nın gazabından söz etmek için kiliseye gitti.

Cüppesini kuşanıp içeri girerek sunağın önünde eğildiği zaman sunağın üstünün, şimdiye kadar hiç görmediği, bilmediği birtakım çiçeklerle kaplı olduğunu gördü. Çiçeklerin biçimi çok değişikti, tuhaf bir güzellikleri vardı. Bu güzellik papazı tedirgin etti. Çiçeklerin kokusu çok tatlı geldi burnuna, içini bir sevinç bürüdü ama neye sevindiğini bilemedi. Tapınağı açıp içindeki buhurdanı yaktıktan, kutsal ekmeği cemaate gösterip gene kutsanmış örtünün altına sakladıktan sonra konuşmasına başladı. Cemaatine Tanrı'nın gazabını anlatmak istiyordu. Gel gör ki o bembeyaz çiçeklerin güzelliği yüreğini kabartmıştı, tatlı kokular içine işlemişti. Bu yüzden dudaklarından bambaşka bir sözcük koptu ve Papaz Tanrı'nın gazabından değil adı sevgi olan Tanrı'dan konuşmaya başladı. Neden böyle konuştuğunu kendi de bilmiyordu.

Papaz konuşmasını bitirince dinleyenler ağladılar. Hücresine döndüğünde Papaz'ın gözleri de yaş doluydu. Yamakları gelip onun üzerindekileri çıkardılar. Kuşağını, şalını, kordonunu, cüppesini aldılar. O, rüyadaymış gibi, öylece duruyordu.

Üzerindekiler çıkarıldığı zaman Papaz, yamaklarına baktı, sonra, "Sunağın üzerindeki o çiçekler nedir? Nereden geldiler?" diye sordu.

Onlar da, "Ne çiçeği olduklarını bilmiyoruz," diye yanıtladılar. "Çırpıcılar Tarlası'nın köşesinden topladık."

Bunu duyunca Papaz ürperdi, kendi evine döndü ve duaya durdu.

Ertesi sabah da keşişler ve çalgıcılarla, mum ve buhurdan taşıyan çocuklarla, koca bir kalabalıkla birlikte yola düzülerek deniz kıyısına vardı, denizin ve denizin içindeki tüm varlıkları kutsadı. Orman içinde oynaşan küçük yaratıkları, yaprak aralarından bakan boncuk gözlü şeyleri bile kutsadı. Bunu gören insanlar hayret ve mutluluğa kapıldılar. Ne var ki ondan sonra Çırpıcılar Tarlası'nın o köşesinde bir daha hiç çiçek açmadı, toprak gene eskisi gibi çorak kaldı. Deniz Halkı da eskisi gibi koya gelmiyordu, çünkü denizin uzak bir kuytusuna gitmişlerdi.

YAŞ
10
11
12
13
14

Oscar Wilde
NAR EVİ

Krallardan cücelere... Yıldızlardan çocuklara...

Mutlu Prens adı altındaki masalların bu ikinci cildinde, Oscar Wilde'ın, insan yaşamına ve dünya düzenine yönelik duygu ve düşüncelerini, büyülü masal dünyasındaki karakterleri aracılığıyla keşfe çıkıyoruz. Küçük Kral'ın, genç prenses İnfanta'nın ve onun soytarısı Cüce'nin, Yıldız Çocuk'un öyküsünü okurken, iyilik ve güzelliğin nerelerde gizlendiğini de fark etmiş olacaksınız.

ISBN 978-975-07-1169-5